

Biuletyn Prawa Karnego nr 3/15

Biuletyn Prawa Karnego jest opracowywany przez Zespół Prawa Karnego, Wojskowego i Europejskiego Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego oraz asystentów Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego. Jego celem jest dostarczenie bieżącej informacji z zakresu szeroko rozumianego prawa karnego. Biuletyn dzieli się na następujące działy:

1. Orzecznictwo Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego

W tym dziale prezentowane jest bieżące orzecznictwo obu izb Sądu Najwyższego z okresu bezpośrednio poprzedzającego ukazanie się kolejnego numeru biuletynu. Założeniem tego działu jest omówienie wszystkich orzeczeń w sprawach karnych wydawanych przez Sąd Najwyższy, w których dołączono pisemne uzasadnienie. Dział ten zawiera także informacje o pytaniach prawnych, jakie wpłynęły do Sądu Najwyższego oraz przedstawia omówienie bieżących spraw znajdujących się na wokandzie SN.

2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego

W dziale tym zamieszone są bieżące informacje o sprawach rozpoznawanych w Trybunale Konstytucyjnym związanych z prawem karnym, jak również o wydanych przez Trybunał Konstytucyjny orzeczeniach.

3. Zmiany w prawie

Dział ten poświęcony jest informacji o uchwalonych i wchodzących w życie aktach normatywnych z zakresu prawa karnego, a także o pracach legislacyjnych rządu i parlamentu.

4. Analizy

W dziale Analiz publikowane są opracowania i analizy z zakresu stosowania prawa karnego przygotowywane przez Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego oraz asystentów Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego.

5. Informacja Międzynarodowa

W dziale Informacji Międzynarodowej zamieszczane są aktualne informacje dotyczące działalności legislacyjnej i orzeczniczej organów i trybunałów międzynarodowych, a także informacje o obowiązujących aktach prawa międzynarodowego odnoszących się do prawa karnego. W tej części Biuletynu prezentowane są także bieżące informacje o działaniach podejmowanych w ramach Unii Europejskiej mających związek z prawem karnym.

6. Przegląd książek i czasopism

W dziale tym anonsowane są nowe publikacje z zakresu prawa karnego.

Zarówno bieżący, jak i poprzednie numery Biuletynu, są umieszczone na stronie internetowej Sądu Najwyższego (www.sn.pl).

Ze względów redakcyjnych do cytowanych w Biuletynie orzeczeń wprowadzane są niekiedy dodatkowe zwroty lub zdania. Owe uzupełnienia wpisywane są nie kursywą, lecz zwykłą czcionką i umieszczane w nawiasach.

Zespół przygotowujący Biuletyn będzie wdzięczny za wszelkie uwagi, które pomogą udoskonalić formę przekazywanych informacji.

dr Michał Hudzik
Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego;
Izba Karne Sąd Najwyższy
astkmh@sn.pl

Spis treści

1. Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Karna i Izba Wojskowa	9
1.1. Uchwały i postanowienia – KZP.....	9
1.2.1 <i>Kontrola i utrwalanie rozmów telefonicznych w sprawach o przestępstwa skarbowe</i>	<i>9</i>
1.2.2 <i>Możliwość powoływania się na poglądy Sądu Najwyższego wypowiedziane w orzeczeniach wydanych w sprawach kasacyjnych.....</i>	<i>9</i>
1.2.3 <i>Tożsamość czynu a przestępstwo znęcania się.</i>	<i>9</i>
1.2. Orzeczenia w sprawach kasacyjnych.....	10
1.2.1 <i>Eliminacyjny zbieg przepisów ustawy w prawie wykroczeń</i>	<i>10</i>
1.2.2. <i>Przesłanki odczytania zeznań świadka przebywającego za granicą.</i>	<i>12</i>
1.2.3. <i>Zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne umieszczenie w ośrodku strzeżonym dla cudzoziemców.</i>	<i>14</i>
1.2.4. <i>Udział prokuratora (art. 55 § 4 k.p.k.) w postępowaniu wszczętym subsydiarnym aktem oskarżenia a zasady ponoszenia kosztów w razie uniewinnienia oskarżonego (art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 640 k.p.k.)</i>	<i>22</i>
1.2.5. <i>Kontrawencjonalizacja w wypadku orzeczonej kary łącznej albo jednej kary za ciąg przestępstw.....</i>	<i>24</i>
1.2.6. <i>Wpływ wyeliminowania przepisu z kumulatywnej kwalifikacji prawnej czynu na opis czynu.....</i>	<i>27</i>
1.2.7. <i>Wznowienie postępowania</i>	<i>30</i>
1.2.8. <i>Prawny, szczególny obowiązek zapobiegnięcia skutkowi.....</i>	<i>43</i>
1.2.9. <i>Przestępstwo bójki, pobicia.</i>	<i>46</i>
1.2.10. <i>Noszenie broni palnej</i>	<i>53</i>
1.2.11. <i>Wspólne pożycie jako determinujące status osoby najbliższej – konkubinat;.....</i>	<i>59</i>
1.2.12. <i>Pojęcie osoby najbliższej; pojęcie „wspólnego pożycia” jako mogące obejmować relacje inne niż tylko konkubinat.....</i>	<i>63</i>
1.2.13. <i>Spoczywanie biegu terminu przedawnienia; początek spoczywania w wypadku konieczności uchylecia immunitetu</i>	<i>66</i>
1.2.14. <i>Ubieganie się o wyznaczenie obrońcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.....</i>	<i>71</i>
1.2.15. <i>Termin do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia.</i>	<i>73</i>
1.4. Zagadnienia prawne	75
1.4.1. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przekazane do rozstrzygnięcia pełnemu składowi Izby Karnej Sądu Najwyższego, I KZP 21/14.....</i>	<i>75</i>
1.4.2. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie, I KZP 27/14</i>	<i>76</i>
1.4.3. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku, I KZP 28/14.....</i>	<i>76</i>
1.4.4. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie, I KZP 1/15.....</i>	<i>76</i>
1.4.5. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny w Katowicach, I KZP 2/15.....</i>	<i>76</i>
1.4.6. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Olsztynie, I KZP 3/15.....</i>	<i>77</i>
1.4.7. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Częstochowie i przekazane składowi 7 sędziów Sądu Najwyższego przez skład 3-osobowy, I KZP 4/15</i>	<i>77</i>

1.4.8.	<i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Najwyższy, I KZP 5/15</i>	77
2.	Orzecnictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego	77
2.1.	Wyroki i postanowienia Trybunału Konstytucyjnego	77
2.1.1.	<i>Gry hazardowe (P 4/14)</i>	78
2.2.	Wokanda Trybunału Konstytucyjnego	78
2.2.1.	<i>Zasady sporządzenia kasacji od orzeczenia sądu drugiej instancji (SK 2/15)</i>	79
2.2.2.	<i>Podstawy do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu (SK 1/15)</i>	79
2.2.3.	<i>Podstawy do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu (SK 41/14)</i>	79
2.2.4.	<i>Zasady rozpatrywania wniosku sędziego o przeniesienie na inne stanowisko służbowe (SK 30/14)</i>	79
2.2.5.	<i>Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu; wysokość stawki za sporządzenie opinii (SK 25/14)</i>	79
2.2.6.	<i>Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego - osoby uprawnione (SK 20/14)</i>	79
2.2.7.	<i>Opłaty w sprawach karnych; koszty postępowania (SK 14/14)</i>	79
2.2.8.	<i>Prawo do sądu; pozbawienie skarżącego prawa do udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zapobiegawczego - umieszczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (SK 13/14)</i>	80
2.2.9.	<i>Nieważność orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego; odpowiedzialność Skarbu Państwa (SK 12/14)</i>	80
2.2.10.	<i>Zasady opodatkowania gier hazardowych (SK 3/14)</i>	80
2.2.11.	<i>Uprawnienie pokrzywdzonego do wniesienia aktu oskarżenia (SK 1/14)</i>	80
2.2.12.	<i>Bezpieczeństwo imprez masowych; zakaz klubowy (K 47/14)</i>	80
2.2.13.	<i>Stosowanie wobec tej samej osoby, za ten sam czyn, odpowiedzialności za przestępstwo i wykroczenie (K 45/14)</i>	80
2.2.14.	<i>Uprawnienia pokrzywdzonego w procesie karnym (K 30/14)</i>	81
2.2.15.	<i>Przepisy regulujące przeszukiwanie osób, dokonywanie kontroli osobistej oraz przeszukiwanie pojazdów przez funkcjonariuszy publicznych (K 17/14)</i>	81
2.2.16.	<i>Odpowiedzialność za wykroczenie; znikoma społecznie szkodliwość czynu (K 13/14)</i>	83
2.2.17.	<i>Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (K 11/14)</i>	83
2.2.18.	<i>Utrata członkostwa w Polskim Związku Łowieckim; postępowanie dyscyplinarne (K 10/14)</i>	83
2.2.19.	<i>Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (K 6/14)</i>	83
2.2.20.	<i>Postępowanie karne; zasady udziału podejrzanego (oskarżonego) lub jego obrońcy w posiedzeniu sądu (K 5/14)</i>	83
2.2.21.	<i>Zakres immunitetu parlamentarnego (K 2/14)</i>	84
2.2.22.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 51/15)</i>	84
2.2.23.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 50/15)</i>	84
2.2.24.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 49/15)</i>	84
2.2.25.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 48/15)</i>	84

2.2.26.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 47/15)</i>	84
2.2.27.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 46/15)</i>	85
2.2.28.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 45/15)</i>	85
2.2.29.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 42/15)</i>	85
2.2.30.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 41/15)</i>	85
2.2.31.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 39/15)</i>	85
2.2.32.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 38/15)</i>	86
2.2.33.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 36/15)</i>	86
2.2.34.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 35/15)</i>	86
2.2.35.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 33/15)</i>	86
2.2.36.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 31/15)</i>	87
2.2.37.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 30/15)</i>	87
2.2.38.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 29/15)</i>	87
2.2.39.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 28/15)</i>	87
2.2.40.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 27/15)</i>	87
2.2.41.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 26/15)</i>	87
2.2.42.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 24/15)</i>	88
2.2.43.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 23/15)</i>	88
2.2.44.	<i>Zasady odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia (P 22/15)</i>	88
2.2.45.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 21/15)</i>	88
2.2.46.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 20/15)</i>	89
2.2.47.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 19/15)</i>	89
2.2.48.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 18/15)</i>	89
2.2.49.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 17/15)</i>	89
2.2.50.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 16/15)</i>	89

2.2.51.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 15/15)</i>	90
2.2.52.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 14/15)</i>	90
2.2.53.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 13/15)</i>	90
2.2.54.	<i>Obowiązek powiadamiania Komisji Europejskiej i państw członkowskich o projektach przepisów technicznych (P 12/15)</i>	90
2.2.55.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 11/15)</i>	90
2.2.56.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 8/15)</i>	91
2.2.57.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 5/15)</i>	91
2.2.58.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 4/15)</i>	91
2.2.59.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 3/15)</i>	91
2.2.60.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 2/15)</i>	91
2.2.61.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 1/15)</i>	92
2.2.62.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 80/14)</i>	92
2.2.63.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 78/14)</i>	92
2.2.64.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 77/14)</i>	92
2.2.65.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 76/14)</i>	92
2.2.66.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 75/14)</i>	93
2.2.67.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 73/14)</i>	93
2.2.68.	<i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 72/14)</i>	93
2.2.69.	<i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 71/14)</i>	94
2.2.70.	<i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 67/14)</i>	94
2.2.71.	<i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 65/14)</i>	94
2.2.72.	<i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 61/14)</i>	94
2.2.73.	<i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 58/14)</i>	94
2.2.74.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 57/14)</i>	95
2.2.75.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 53/14)</i>	95
2.2.76.	<i>Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (P 51/14)</i>	95
2.2.77.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 49/14)</i>	95

2.2.78.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 48/14)</i>	95
2.2.79.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 45/14)</i>	95
2.2.80.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 44/14)</i>	95
2.2.81.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 43/14)</i>	96
2.2.82.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 42/14)</i>	96
2.2.83.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 41/14)</i>	96
2.2.84.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 40/14)</i>	96
2.2.85.	<i>Kodeks karny; wyrok łączny; zasada sprawiedliwości i rzetelności proceduralnej (P 37/14)</i>	96
2.2.86.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 36/14)</i>	96
2.2.87.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 35/14)</i>	96
2.2.88.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 34/14)</i>	96
2.2.89.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 33/14)</i>	96
2.2.90.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 31/14)</i>	97
2.2.91.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 30/14)</i>	97
2.2.92.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 29/14)</i>	97
2.2.93.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 28/14)</i>	97
2.2.94.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 22/14)</i>	97
2.2.95.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 21/14)</i>	97
2.2.96.	<i>Wyroki łączne; zasady orzekania (P 19/14)</i>	97
2.2.97.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 18/14)</i>	97
2.2.98.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 17/14)</i>	98
2.2.99.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 16/14)</i>	98
2.2.100.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 10/14)</i>	98
2.2.101.	<i>Gry hazardowe (P 7/14)</i>	98
2.2.102.	<i>Gry hazardowe (P 6/14)</i>	98
2.2.103.	<i>Opłata za czynności adwokackie; stawka minimalna w sprawach z wyboru i z urzędu (U 7/14)</i>	98
2.2.104.	<i>Zasady ustalania wysokości stawki minimalnej za czynności adwokackie (U 1/14)</i>	99
2.2.105.	<i>Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu; wysokość stawki za sporządzenie opinii (SK 25/14)</i>	99
2.2.106.	<i>Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego - osoby uprawnione (SK 20/14)</i>	99
2.2.107.	<i>Nowelizacja Kodeksu karnego wykonawczego; surowsza kara zastępcza niż w orzeczeniach zapadłych pod rządami poprzedniej ustawy (SK 17/14)</i>	100
2.2.108.	<i>Opłaty w sprawach karnych; koszty postępowania (SK 14/14)</i>	100
2.2.109.	<i>Prawo do sądu; pozbawienie skarżącego prawa do udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zabezpieczającego - umieszczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (SK 13/14)</i>	100
2.2.110.	<i>Uprawnienie pokrzywdzonego do wniesienia aktu oskarżenia (SK 1/14)</i>	100
2.2.111.	<i>Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych; przedawnienie roszczenia o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, zastosowanie środka zabezpieczającego, niesłuszne tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie (K 32/13)</i>	100

2.2.112.	<i>Określenie wymiaru kary za wykroczenia drogowe (K 30/13)</i>	100
2.2.113.	<i>Wolność słowa; ograniczenia wolności słowa (K 28/13)</i>	101
2.2.114.	<i>Prawo zatrzymanego do odmowy złożenia oświadczeń; obowiązek poinformowania zatrzymanego o takim prawie (K 19/13)</i>	101
2.2.115.	<i>Przesłanki zarządzenia przez sąd obligatoryjnie wykonania kary warunkowo zawieszanej (P 43/13)</i>	101
2.2.116.	<i>Odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe; odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe (P 40/13)</i>	101
2.2.117.	<i>Przeniesienie sędziego na nowe miejsce służbowe (P 35/13)</i>	101
2.2.1118.	<i>Dopuszczenie zawieszenia postępowania karnego w celu oczekiwania na prejudycjalność orzeczenia innego sądu (P 20/13)</i>	102
2.2.119.	<i>Zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich; system izolacji nieletnich (U 7/13)</i>	102
2.2.120.	<i>Zasady wyłączenia sędziego (SK 66/13)</i>	102
2.2.121.	<i>Kodeks postępowania karnego; wyłączenie dopuszczalności zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 k.p.k. (SK 65/13)</i>	102
2.2.122.	<i>Obowiązek właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania, na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania; wykroczenie drogowe (SK 64/13)</i>	102
2.2.123.	<i>Nowelizacja Kodeksu karnego wykonawczego; surowsza kara zastępcza niż w orzeczeniach zapadłych pod rządami poprzedniej ustawy (SK 62/13)</i>	103
2.2.124.	<i>Przeciwdziałanie narkomanii; przepadek przedmiotu przestępstwa oraz przedmiotów i narzędzi, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia, nawet jeżeli nie były one własnością sprawcy, niezależnie od winy osoby będącej właścicielem przedmiotu objętego przypadkiem (SK 59/13)</i>	103
2.2.125.	<i>Postępowanie karne; zasady przyznawania statusu pokrzywdzonego; składanie fałszywych zeznań (SK 58/13)</i>	103
2.2.126.	<i>Wolność sumienia i wyznania (SK 54/13)</i>	103
2.2.127.	<i>Występek o charakterze chuligańskim (SK 47/13)</i>	104
2.2.128.	<i>Nieprzyznanie statusu pokrzywdzonego, w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k., podmiotowi, którego dotyczy dokument poświadczający nieprawdę, wystawiony przez osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu (SK 27/13)</i>	104
2.2.129.	<i>Brak regulacji trybu składania wniosków o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności sędziów za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego; brak ustawowo określonych przesłanek wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności (P 31/12)</i>	104
2.2.130.	<i>Postępowanie karne; pozbawienie strony realnego prawa do obrony i skutecznego środka odwoławczego (SK 54/12)</i>	104
2.2.131.	<i>Dopuszczalność prowadzenia postępowania o przestępstwo wypełniające także znamiona wykroczenia, po tym, gdy postępowanie o wykroczenie zostało prawomocnie zakończone (P 25/11; połączona z P 34/11)</i>	105
2.2.132.	<i>Zasady orzekania kary (P 22/11)</i>	105
3.	Zmiany w prawie	106
5.	Informacja międzynarodowa	107
5.1.	Rada Europy.....	107
5.1.1.	Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka	107
6.	Przegląd książek i czasopism	108
6.1.	Przegląd książek	108

6.2. Przegląd czasopism 108

1. Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Karna i Izba Wojskowa

1.1. Uchwały i postanowienia – KZP

1.2.1 Kontrola i utrwalanie rozmów telefonicznych w sprawach o przestępstwa skarbowe

przepisy: art. 237 k.p.k.

hasła: Kontrola i utrwalanie rozmów

Postanowienie z dnia 31 marca 2015 r., I KZP 1/15

Teza:

Odpowiednie stosowanie art. 237 k.p.k. w sprawach o przestępstwa skarbowe, poprzez art. 113 § 1 k.p.k., oznacza, iż przepis art. 237 k.p.k. nie ma zastosowania do grup przestępstw wskazanych w art. 237 § 3 pkt 1-14 i 16 – 19 k.p.k., natomiast do przestępstw skarbowych da się odpowiednio zastosować art. 237 § 3 pkt 15 k.p.k., odnoszący się do grupy typów przestępstw dotyczących mienia znacznej wartości.

1.2.2 Możliwość powoływania się na poglądy Sądu Najwyższego wypowiedziane w orzeczeniach wydanych w sprawach kasacyjnych.

przepisy:

hasła:

Postanowienie z dnia 31 marca 2015 r., I KZP 28/14

Teza:

Argumentacja przedstawiana w uzasadnieniach orzeczeń kasacyjnych związana jest nie tylko z okolicznościami rozstrzyganych spraw, ale i z konkretnymi zarzutami i wywodami autorów środków zaskarżenia; nie oznacza to, że poglądy wyrażane przez Sąd Najwyższy w sprawach kasacyjnych nie mają waloru bardziej uniwersalnego – walor taki mają, tyle że wymagają uważnej analizy pod kątem możliwości ich zastosowania w realiach innych spraw.

1.2.3 Tożsamość czynu a przestępstwo znęcania się.

przepisy: art. 207 § 1 k.k., art. 14 k.p.k.

hasła: tożsamość czynu; przestępstwa znęcania się

Postanowienie z dnia 31 marca 2015 r., I KZP 1/15

Teza:

Ze względu na kształt dobra chronionego, jakim jest prawidłowość funkcjonowania, a zatem i dobro rodziny, należy przyjąć, iż zachowania oskarżonego naruszające dobra prawne więcej niż jednego członka rodziny, stanowią jedno przestępstwo znęcania się z art. 207 § 1 k.k., oczywiście w sytuacji spełnienia innych ogólnie przyjętych kryteriów tożsamości czynu..

1.2. Orzeczenia w sprawach kasacyjnych

1.2.1 Eliminacyjny zbieg przepisów ustawy w prawie wykroczeń

przepisy: art. 9 § 1 k.w.

hasła: Zbieg przepisów ustawy

Wyrok z dnia 30 marca 2015 r., II KK 62/15

Teza:

W Kodeksie wykroczeń brak jest odpowiednika art. 11 k.k., w myśl którego jeden czyn może stanowić tylko jedno przestępstwo. W literaturze i orzecznictwie nie ma jednak wątpliwości, że reguła taka obowiązuje również na gruncie przyjętej w art. 9 § 1 k.w. konstrukcji eliminacyjnego zbiegu przepisów ustawy i w ten sposób rozstrzyga kwestię zbiegu przepisów ustawy naruszonych tym samym czynem sprawcy. Przepis ten przy tym dotyczy tylko rzeczywistego (realnego) zbiegu przepisów, a nie zbiegu będącego zbiegiem pozornym. Ten natomiast zaistnieje zawsze, gdy za pomocą tzw. reguł kolizyjnych (specjalności, pochłaniania i subsydiarności) można wyeliminować rzekomą wielość ocen (kwalifikacji) prawnych danego zachowania.

Z uzasadnienia:

„Do Sądu Rejonowego w W. Straż Miejska (...) w dniu 18 sierpnia 2014 r. skierowała wniosek o ukaranie Krzysztofa Antoniego L. za to, że:

1. *w dniu 26 września 2013 roku o godz. 16.05 w W. na ulicy (...), będąc kierowcą pojazdu marki Opel o nr. rej. (...), dokonał postoju pojazdem na drodze dwukierunkowej o dwóch pasach ruchu w odległości mniejszej niż 10 metrów za przejściem dla pieszych, tj. wykroczenie z art. 97 k.w. w zw. z art. 49 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym,*

2. *w tym samym czasie i miejscu co w pkt 1, będąc kierowcą pojazdu marki Opel o nr. rej. (...) dokonał postoju pojazdu wzdłuż linii ciągłej zmuszając innych uczestników ruchu do najeżdżania na tę linię, tj. wykroczenie z art. 97 k.w. w zw. z art. 49 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym.*

Wyrokiem nakazowym z dnia 2 grudnia 2012 roku, sygn. akt (...), Sąd Rejonowy w W. uznał Krzysztofa Antoniego L. za winnego wykroczeń zarzucanych mu we wniosku o ukaranie i wymierzył za każde z tych wykroczeń kary grzywny po 200 zł, obciążając go ponadto kosztami procesowymi. Wyrok ten nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 20 grudnia 2014 roku (k. 25, 26).

Prokurator Generalny wniósł od powyższego wyroku kasację na korzyść ukaranego.

Zaskarżył to orzeczenie w całości i zarzucił mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 9 § 1 k.w., polegające na wadliwym przypisaniu Krzysztofowi Antoniemu L. dwóch wykroczeń, tj.: z art. 97 k.w. w zw. art. 49 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym oraz z art. 97 k.w. w zw. art. 49 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym i wymierzeniu mu za te wykroczenia odrębnych kar grzywny, w sytuacji gdy zachowanie obwinionego stanowiło jeden czyn wyczerpujący znamiona wskazanych wykroczeń, co powinno skutkować orzeczeniem jednej kary w granicach zagrożenia przewidzianych w art. 97 k.w.

W konkluzji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługuje na uwzględnienie.

Zarzut podniesiony w kasacji jest zasadny i to w stopniu oczywistym. Taka ocena umożliwiła rozpoznanie tej kasacji w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W istocie, wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w W. obwiniony został uznany winnym dwóch odrębnych wykroczeń. Zestawienie opisów obu tych przypisanych wykroczeń nie pozostawia wątpliwości, że odnoszą się one do tego samego zachowania (czynu) obwinionego w dniu 26 września 2013 r., które zakwalifikowano jako naruszające (- cy) dwie normy ruchu drogowego, tj. art. 49 ust. 1 pkt 2 oraz art. 49 ust. 1 pkt 4 prawa o ruchu drogowym.

Nie ulega wątpliwości, iż w kodeksie wykroczeń brak jest odpowiednika art. 11 k.k., w myśl którego jeden czyn może stanowić tylko jedno przestępstwo. W literaturze i orzecznictwie nie ma jednak wątpliwości, że reguła taka obowiązuje również na gruncie przyjętej w art. 9 § 1 k.w. konstrukcji eliminacyjnego zbiegu przepisów ustawy i w ten sposób rozstrzyga kwestię zbiegu przepisów ustawy naruszonych tym samym czynem sprawcy. Przepis ten przy tym dotyczy tylko rzeczywistego (realnego) zbiegu przepisów, a nie zbiegu będącego zbiegiem pozornym. Ten natomiast zaistnieje zawsze, gdy za pomocą tzw. reguł kolizyjnych (specjalności, pochłaniania i subsydiarności) można wyeliminować rzekomą wielość ocen (kwalifikacji) prawnych danego zachowania (zob. T. Grzegorzczak (red.), W. Jankowski, M. Zbrojewski, Kodeks wykroczeń. Komentarz, Warszawa 2013, Baza Lex; M. Mozgawa, Komentarz do art. 9 kodeksu wykroczeń, stan prawny na 1. IX. 2001 r., Baza Lex oraz, wyrok SN z dnia 8 maja 2008 r., III KK 492/07, Lex nr 398521).

Stosownie do treści przywołanego art. 9 § 1 k.w., w sytuacji, w której czyn wyczerpuje znamiona wykroczeń określonych w dwóch lub więcej przepisach ustawy, stosuje się przepis przewidujący najsurowszą karę. W konsekwencji wówczas – następuje redukcja naruszonych przepisów do tego z nich, który przewiduje najsurowszą karę, co nie stoi na przeszkodzie – zgodnie z dalszą treścią art. 9 § 1 k.w. – orzeczeniu środków karnych na podstawie innych naruszonych przepisów. Odnosząc te rozważania do realiów rozpoznawanej sprawy nie ulega zatem wątpliwości, iż zachowanie Krzysztofa Antoniego L., którego dopuścił się 26 września 2013 r., około godz. 16:05 w W., na ulicy (...), nieprawidłowo parkując pojazd marki OPEL o numerze rejestracyjnym (...) stanowiło, w świetle art. 9 § 1 k.w., jedno wykroczenie, wypełniające znamiona dwóch typów czynów zabronionych sankcjonowanych przez kodeks wykroczeń, tj. art. 97 k.w. w zw. z art. 49 ust. 1 pkt 2 prawa o ruchu drogowym oraz art. 97 k.w. w zw. art. 49 ust. 1 pkt 4 prawa o ruchu drogowym. W tym stanie rzeczy oczywiste jest, że „rozbicie” zachowania obwinionego i przypisanie mu tegoż jako dwóch odrębnych wykroczeń i wymierzenie za każde z nich odrębnych kar, jest rażącym naruszeniem art. 9 § 1 k.w., które to uchybienie – z racji na

słuchanie go przed sądem jest utrudnione w stopniu porównywalnym z niemożliwością doręczenia mu wezwania lub innymi niedającymi się usunąć przeszkodami.

Wykładając treść przepisu art. 391 § 1 k.p.k. nie można abstrahować od przesłanek uzasadniających wprowadzenie do procedury karnej możliwości odczytania zeznań świadka przebywającego za granicą oraz zmieniającej się rzeczywistości, a w szczególności ułtwień w przemieszczaniu się po terenie Unii Europejskiej obywateli jej państw członkowskich.

Możliwość swobodnego podróżowania po krajach unijnych powoduje, że często jedynym realnym utrudnieniem w złożeniu przez świadka przebywającego za granicą zeznań przed sądem może być znaczna odległość miejsca pobytu od siedziby sądu. Jednakże przy obecnej dostępności środków komunikacyjnych nie stanowi to zbyt trudnej do usunięcia przeszkody. Nie ulega przecież jakiegokolwiek wątpliwości, że w wielu przypadkach stawianictwo w sądzie świadka przebywającego za granicą będzie mniej czasochłonne i uciążliwe niż świadka zamieszkałego w odległej części kraju.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić trzeba, że rezygnacja Sądu pierwszej instancji z wezwania na rozprawę świadka Tomasza S. była przedwczesna. Informacje, którymi dysponował Sąd Okręgowy decydując się na odczytanie złożonych przez niego wyjaśnień były tak lakoniczne, że nie pozwalały na jednoznacznie ustalenie, czy zachodzą warunki do sięgania po możliwości, jakie daje przepis art. 391 § 1 k.p.k. Pisma Komendy Powiatowej Policji w P. (k. 3001 z dnia 3 października 2012 r. i k. 3109 z dnia 14 grudnia 2012 r.) poza stwierdzeniem, że Tomasz S. przebywa od 2 lat w Niemczech, nie zawierają żadnych bliższych informacji, chociażby na temat charakteru tego pobytu. Jest to o tyle istotne, że w tym okresie, w którym Tomasz S. miał – według ustaleń policji – przebywać za granicą, toczyło się przeciwko niemu postępowanie karne o czyny objęte tym samym aktem oskarżenia, którym oskarżono Pawła N. i Michała B.. W tym procesie, który zakończył się skazaniem Tomasza S., nie ustalono, aby przebywał on w Niemczech, a jeżeli nawet tak rzeczywiście było, to pobyt Tomasza S. za granicą nie stanowił przeszkody w prowadzeniu postępowania sądowego z jego udziałem.

Po drugie, z uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji (str. 59) wynika, że depozycje Tomasza S. miały istotne znaczenie dla oceny linii obrony oskarżonego Pawła N. i ustalenia jego zamiaru. Sąd Okręgowy, powołując się na zeznania Tomasza S. (k. 2045 – 2046), stwierdził, że oskarżony nie ograniczał się do sporządzania dokumentów niezbędnych do zawarcia umowy leasingu, ale również w przypadku jednego z przypisanych mu przestępstw, czekał na wypłatę wyłudzonych pieniędzy i część z nich otrzymał. Zgodzić się trzeba ze stanowiskiem, że opisywane przez Tomasza S. zachowanie oskarżonego dowodzi tego, iż nie był on wyłącznie pośrednikiem, ale brał udział w wyłudzeniu pieniędzy i znał jego mechanizm. Rzecz jednak w tym, że sposób w jaki Sąd pierwszej instancji doszedł do takiego przekonania razi swoją dowolnością.

Wydaje się oczywistym, iż skoro zrezygnowano z możliwości przesłuchania Tomasza S. przed sądem, to ocena informacji zawartych w ujawnionych na rozprawie protokołach jego przesłuchań z postępowania przygotowawczego powinna być wyjątkowo wnikliwa i wszechstronna. Nie można przy tym tracić z pola widzenia tego, że w przypadku Tomasza S. Sąd Okręgowy nie opierał się na relacjach osoby postronnej, lecz korzystał z informacji zawartych w wyjaśnieniach podejrzanego, zainteresowanego przedstawieniem okoliczności sprawy w sposób dla siebie korzystny.

Dokonując ustaleń faktycznych w zakresie przejęcia przez Pawła N. części wyłudzonych pieniędzy, Sąd Okręgowy oparł się na informacjach zawartych w protokole przesłuchania Tomasza S. jako podejrzanego z dnia 29 czerwca 2011 r. (k. 2045 – 2046). Co więcej, dając wiarę tym wyjaśnieniom Tomasza S., Sąd pierwszej instancji odmówił jej zeznaniom Grzegorza Z., który nie potwierdził faktu przekazywania Pawłowi N. wyłaconych

pieniędzy. Uznając za „bardziej wiarygodną” wersję Tomasza S., Sąd Okręgowy kierował się tym, że Grzegorz Z. przesłuchiwany w charakterze podejrzanego zmieniał wersję co do niektórych szczegółów. Wskazując na jedną taką sprzeczność, dotyczącą zresztą innego przestępstwa, Sąd nie dostrzega, że również wersja przedstawiana przez Tomasza S. w śledztwie ulegała zmianie. Z pewnością nie uszłoby to uwadze Sądu Okręgowego, gdyby ujawnił na rozprawie wszystkie protokoły przesłuchań Tomasza S., w tym także zeznania składane przez niego w początkowej fazie śledztwa (k. 67 i nast.) oraz poddał analizie te, które zostały już odczytane. Powołując się wyłącznie na treść ostatnich wyjaśnień Tomasza S., składanych wówczas gdy wyraził wolę skorzystania z dobrowolnego poddania się karze (k. 2045 – 2046), Sąd nie zauważa, iż w złożonych wcześniej wyjaśnieniach (k. 1960 – 1967) Tomasz S. zupełnie inaczej opisuje okoliczności wypłaty pieniędzy z banku przez Grzegorza Z. i nie wskazuje na Pawła N., jako beneficjenta korzyści pochodzących z popełnionego przestępstwa. Brak wskazania przyczyn, dla których pomięto ten dowód świadczy o dowolności oceny materiału dowodowego.

Aprobata orzeczenia dotkniętego tego rodzaju uchybieniami obciąża również wyrok Sądu odwoławczego.

(...).”

1.2.3. Zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne umieszczenie w ośrodku strzeżonym dla cudzoziemców.

przepisy: ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

hasła: Zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne umieszczenie w ośrodku strzeżonym dla cudzoziemców .

Wyrok z dnia 4 lutego 2015 r., III KK 33/14

Teza:

Na gruncie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach oraz ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, brak jest podstaw do odmiennego traktowania osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy, w zależności od tego, czy złożenie wniosku nastąpiło niezwłocznie po przekroczeniu granicy, czy już po umieszczeniu w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców. Jeśli cudzoziemiec złożył wniosek o nadanie statusu uchodźcy dopiero po umieszczeniu w ośrodku, podstawą jego zwolnienia może być przepis art. 88 ust. 2 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku wystąpienia domniemania, że stan psychofizyczny wnioskodawcy wskazuje, iż był poddany przemocy w kraju swojego pochodzenia, jak i przepis art. 103 w zw. z art. 107 ust 1 pkt 2 w/w ustawy o cudzoziemcach, jeśli dalszy pobyt w ośrodku mógłby spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia.

Z uzasadnienia:

„Wnioskodawczyni T. Y. B. wystąpiła o zasądzenie od Skarbu Państwa na jej rzecz kwoty 40 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikającą z niewątpliwie niesłusznego umieszczenia jej w ośrodku strzeżonym dla cudzoziemców w okresie od dnia 6 czerwca 2011 r. do dnia 3 lutego 2012 r. Przed Sądem I instancji pełnomocnik

wnioskodawczyni skorygował wniosek w ten sposób, iż żądał stwierdzenia niesłusznego umieszczenia w ośrodku strzeżonym dla cudzoziemców od dnia 15 czerwca 2011 r., a więc od chwili, gdy T. Y. B. wystąpiła z wnioskiem o nadanie jej statusu uchodźcy.

Po rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2013 r., w sprawie (...), na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2011 r., Nr 264, poz. 1573, j.t.), zasądził od Skarbu Państwa na rzecz T.Y.B. kwotę 6000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, wynikającą z niewątpliwie niesłusznego umieszczenia jej w ośrodku strzeżonym w okresie od 2 grudnia 2011 r. do 3 lutego 2012 r., natomiast w pozostałym zakresie wniosek oddalił.

Wyrok ten w całości zaskarżyła na podstawie art. 438 pkt 1 k.p.k. pełnomocnik wnioskodawczyni, zarzucając obrazę przepisów prawa materialnego, mianowicie art. 88 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez jego wadliwe niezastosowanie w stosunku do cudzoziemca składającego wniosek o nadanie statusu uchodźcy w trakcie pobytu w ośrodku strzeżonym dla cudzoziemców.

W konkluzji apelacji wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uznanie, iż pobyt cudzoziemki w ośrodku strzeżonym był bezprawny od momentu złożenia przez nią wniosku o nadanie statusu uchodźcy i ujawnienia okoliczności, że była ofiarą przemocy w kraju pochodzenia oraz zasądzenia zadośćuczynienia w wysokości 3.000 zł za każdy miesiąc pobytu w ośrodku, ale za okres od dnia 15 czerwca 2011 r. do dnia 3 lutego 2012 r.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Apelacyjny w B. wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2013 r., w sprawie (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł na podstawie art. 523 k.p.k. pełnomocnik wnioskodawczyni, który wyrokowi zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego, mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku, a mianowicie, art. 7 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. oraz art. 452 § 2 k.p.k., poprzez dowolne i sprzeczne z jednoznaczną opinią psychologa i potwierdzającymi ją późniejszymi opiniami psychologów, w tym biegłego sądownego, stwierdzenie, że zachowanie i samopoczucie cudzoziemki w czasie przesłuchania w postępowaniu o nadanie statusu uchodźcy, nie stwarzały domniemania, iż jest ona ofiarą przemocy w rozumieniu art. 88 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP, podczas gdy w sytuacji jednoznacznego stwierdzenia tego faktu przez podmioty posiadające wiadomości specjalne, Sąd nie był władny do podjęcia samodzielnej oceny stanu psychicznego cudzoziemki i winien był, w przypadku powzięcia wątpliwości, czy ocena psychologa w tym zakresie jest prawidłowa, przeprowadzić dodatkowy dowód z opinii biegłego. Sąd winien był tak uczynić tym bardziej, że ocena stanu psychicznego cudzoziemki była dokonywana na potrzeby zastosowania innej podstawy prawnej, niż została przyjęta w postępowaniu przed Sądem I instancji.

W konkluzji autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi w postępowaniu odwoławczym.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Apelacyjnej w B. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Z kolei obecny na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Generalnej wniósł o uwzględnienie kasacji, uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w B. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja pełnomocnika wnioskodawczyni była w pełni uzasadniona i zasługiwała na uwzględnienie. W pierwszej kolejności należy jednak zauważyć, że konstrukcja tej skargi nadzwyczajnej daleka jest od poprawności, co przy rygorystycznie formalistycznym podejściu mogłoby spowodować pozostawienie jej bez rozpoznania, jako nie spełniającej warunków z art. 519 k.p.k. i art. 523 § 1 k.p.k. Została ona skonstruowana w taki sposób, iż zarzut wyrażony w jej petitum, dotyczący naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k., może sugerować, że dotyczy wprost wyroku sądu pierwszej instancji, chociaż powiązanie go z zarzutem naruszenia art. 452 § 2 k.p.k. wskazuje, iż kasacja skierowana jest jednak pod adresem orzeczenia sądu odwoławczego. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że zarzuty podniesione pod adresem orzeczenia sądu I instancji podlegają rozważeniu przez sąd kasacyjny tylko w takim zakresie, w jakim jest to konieczne dla właściwego rozpoznania zarzutów stawianych w tym nadzwyczajnym trybie zaskarżonemu wyrokowi sądu odwoławczego. Tych zarzutów jednak nie można rozpatrywać w oderwaniu od zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego, skoro nie jest funkcją kontroli kasacyjnej kolejne, powielające kontrolę apelacyjną rozpoznawanie zarzutów stawianych pod pozorem kasacji orzeczeniu sądu pierwszej instancji. Z istoty samej kasacji wynika, że sąd kasacyjny może tylko zbadać, czy Sądy obydwu instancji dokonując tych ustaleń nie dopuściły się rażącego naruszenia reguł procedowania, co mogłoby mieć wpływ na ustalenia faktyczne, a w konsekwencji na treść wyroku. Zatem kontroli w trybie kasacji podlegają nie same ustalenia faktyczne, ale sposób ich dokonania, skoro Sąd Najwyższy jest sądem prawa, a nie sądem faktów.

Kończąc te uwagi należy stwierdzić, iż jakkolwiek zarzut przedmiotowej kasacji nie został ujęty wystarczająco precyzyjnie, to jednak jej uzasadnienie dawało wystarczającą podstawę do stwierdzenia – przy wykorzystaniu reguły z art. 118 § 1 k.p.k. – że intencją pełnomocnika było wysunięcie pod adresem Sądu odwoławczego zarzutu przeprowadzenia niedostatecznej kontroli instancyjnej, a nadto dopuszczenie się przez ten Sąd rażącego naruszenia przepisów postępowania wskazanych w petitum skargi. Z tak rozumianymi zarzutami kasacji w pełni koresponduje podniesiony wcześniej w apelacji zarzut obrazy prawa materialnego.

Dla porządku należy także odnotować zmiany prawne, jakie dokonały się w międzyczasie w omawianym zakresie. Mianowicie, w chwili orzekania w przedmiotowej sprawie przez Sądy obydwu instancji, obowiązywały – ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (tekst jednolity - Dz. U. z 2011 r., Nr 264, poz. 1573) oraz ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity – Dz. U. 2012, poz. 680).

W dniu 1 maja 2014 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. 2013, poz. 1650), która uchyliła ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach oraz dokonała nowelizacji niektórych przepisów ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (m.in. art. 88 – 89b). Odpowiednikiem poprzednio obowiązującego przepisu art. 88 ust. 2 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obecnie art. 88 ust. 3 pkt 2 o identycznej treści w części dotyczącej omawianego zagadnienia. Z kolei przepis art. 103 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, został zastąpiony art. 400 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. w wersji bardziej rozbudowanej w stosunku do poprzednio obowiązującej, gdyż obecnie brzmi – „Postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców nie wydaje się, jeżeli:

- 1) mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia cudzoziemca;*
- 2) stan psychofizyczny cudzoziemca może uzasadniać domniemanie, że cudzoziemiec był poddany przemocy.*

Natomiast odpowiednikiem poprzedniego przepisu art. 107 ust. 1 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach jest aktualnie przepis art. 406 ust. 1 pkt 2.

Sąd Najwyższy w zaistniałej sytuacji odniesie się jednak do poprzednio obowiązujących przepisów prawnych, skoro to one były przedmiotem analizy Sądu I instancji oraz Sądu odwoławczego. W przekonaniu Sądu Najwyższego dokonane zmiany ustawodawcze nie tylko w niczym nie zdezaktualizowały zarzutu skargi kasacyjnej, ale przeciwnie, zwłaszcza wobec treści art. 400 obecnej ustawy o cudzoziemcach, dodatkowo je wzmacniają.

Przechodząc na grunt przedmiotowej sprawy należy podnieść, co następuje:

Ma rację pełnomocnik wnioskodawczyni, iż Sąd I instancji dopuścił się rażącej obrazy art. 88 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity – Dz. U. 2012, poz. 680), dokonując jego błędnej interpretacji, zaś naruszenie to miało istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku. Sąd Apelacyjny dostrzegł bowiem ten błąd Sądu Okręgowego, przeprowadził właściwą wykładnię w/w przepisu, lecz nie wyciągnął z tego faktu trafnych wniosków, skoro uznał, że mimo to, apelacja jest oczywiście bezzasadna i nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd I instancji w uzasadnieniu własnego wyroku wyraził tego rodzaju pogląd, że podstawy prawnej zwolnienia wnioskodawczyni z ośrodka strzeżonego dla cudzoziemców, nie mógł stanowić art. 88 ust. 2 w/w ustawy, gdyż przepis ten dotyczy wyłącznie cudzoziemców, którzy od samego początku swojego pobytu na terytorium RP zgłaszają wniosek o nadanie statusu uchodźcy lub udzielenie ochrony uzupełniającej, gdy tymczasem wnioskodawczyni uczyniła to dopiero po umieszczeniu jej w strzeżonym ośrodku. Za przyjęciem tego stanowiska przemawiać miało – w przekonaniu Sądu I instancji – literalne brzmienie przepisów art. 87 i art. 88 tej ustawy, a mianowicie posłużenie się przez ustawodawcę słowami - "nie zatrzymuje się", "umieszcza się". Dodatkowym argumentem wspierającym przedstawiony pogląd Sądu Okręgowego, jest treść art. 89 ust. 2 w/w ustawy, który stanowi – „W przypadku, gdy wnioskodawcą jest cudzoziemiec przebywający w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia wskutek wykonania postanowienia sądu, wydanego na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, sąd przedłuża okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia o 90 dni, przy czym pierwszym dniem przedłużonego okresu pobytu jest dzień złożenia wniosku o nadanie statusu uchodźcy. Z tego więc wynika, że ustawodawca rozróżnia dwa stany faktyczne - gdy cudzoziemiec „podpada” pod reżim ustawy o udzielaniu ochrony cudzoziemcom od samego początku pobytu na terytorium RP oraz gdy „podpada” pod reżim ustawy o cudzoziemcach od samego początku pobytu na terytorium RP”. Mając na uwadze wskazane przepisy stwierdził Sąd, że przesłanka zwolnienia wyrażona w art. 88 ust. 2 ustawy miałyby zastosowanie do cudzoziemca już umieszczonego w ośrodku tylko wtedy, gdyby ustawodawca uregulował ten fakt wprost, czego jednak nie uczynił. Sąd I instancji odwołał się także do art. 89b ust. 1 w/w ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r., zgodnie z którym – „Poza przypadkami, o których mowa w art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia może być zwolniony na podstawie decyzji Szefa Urzędu, jeżeli podstawą jego umieszczenia w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia były okoliczności wskazane w art. 87 ust. 1 pkt 2”. Jak wywodzi dalej Sąd, z powyższego przepisu wynika, że cudzoziemiec może być zwolniony tylko w wypadkach enumeratywnie wymienionych w art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach oraz w sytuacji, gdy umieszczenie miało służyć zapobieżeniu nadużyciu postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy.

Skoro zatem ustawodawca w przepisie tym nie odwołał się do treści art. 88 ust. 2 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, okoliczność

ta dodatkowo przemawia za przyjęciem, że przesłanką zwolnienia z ośrodka nie może być przewidziany w tym przepisie stan psychofizyczny cudzoziemca, który stwarza do-mniemanie, iż cudzoziemiec był poddany przemocy. A zatem, dla przyjęcia tej przesłanki za podstawę zwolnienia z ośrodka cudzoziemca już w nim umieszczonego, konieczne byłoby uregulowanie tej kwestii wprost przez ustawodawcę.

Odwołując się do ustaleń faktycznych niniejszej sprawy Sąd I instancji przypomniał, że wnioskodawczyni T.Y.B. złożyła wniosek o nadanie statusu uchodźcy dopiero w dniu 15 czerwca 2011 r., a więc już po umieszczeniu jej w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców. Wtedy też po raz pierwszy wskazała, że była ofiarą przemocy, w tym seksualnej. Podkreślił Sąd, że początkowo wnioskodawczyni nie powoływała okoliczności związanych ze stosowaniem wobec niej takiej przemocy. Nadto z zaświadczenia lekarskiego z dnia 7 czerwca 2011 r. wynikało, iż może ona przebywać w ośrodku. Co prawda, z opinii psychologa uczestniczącego w przesłuchaniu wynikało, że nie można wykluczyć, iż przemoc seksualna wobec wnioskodawczyni mogła mieć miejsce, to jednak nie było wówczas jeszcze żadnych danych pozwalających wysnuć wniosek co do tego, iż pobyt wnioskodawczyni w ośrodku zagraża jej życiu, czy zdrowiu.

Mając te wszystkie okoliczności na uwadze, Sąd Okręgowy stwierdził, że w realiach procesowych przedmiotowej sprawy można rozważać jedynie przesłankę zwolnienia przewidzianą w art. 103 w zw. z art. 107 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach.

Z przepisów tych wynika bowiem, że postanowienie o zwolnieniu cudzoziemca z ośrodka wydaje się w razie stwierdzenia, iż dalszy pobyt w tym ośrodku mógłby spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia.

W konsekwencji Sąd uznał, że pobyt T.Y.B. w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców był niewątpliwie niesłuszny od momentu pojawienia się danych pozwalających stwierdzić za-istnienie przesłanki wskazanej w art. 103 ustawy o cudzoziemcach, w postaci niebezpieczeństwa dla jej życia lub zdrowia. Takim momentem zaś było orzekanie przez Sąd Rejonowy w K., w dniu 2 grudnia 2011 r., w przedmiocie przedłużenia okresu pobytu cudzoziemki w ośrodku, gdy Sąd mimo dysponowania opinią psychologiczną Fundacji M.I.H., która wskazywała na wystąpienie w/w przesłanki nakazującej zwolnienie, przedłużył okres pobytu T.Y.B. w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców do dnia 9 marca 2012 r., z powołaniem się na przepis art. 89 ust. 3 i 5 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Jak już podniesiono wcześniej, Sąd Apelacyjny podzielił zarzut apelacji pełnomocnika wnioskodawczyni, iż Sąd I instancji dokonał błędnej wykładni art. 88 ust. 2 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Stwierdził, że treść tego przepisu może wprowadzać „wątpliwości interpretacyjne, albowiem rzeczywiście należałoby oczekiwać, że rozwiązania przyjęte w obu ustawach dotyczących sytuacji prawnej cudzoziemców w Polsce, będą wyrażać się podobnym poziomem precyzyjności. W art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (...) zostały enumeratywnie wymienione przesłanki zwolnienia cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka, natomiast w ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w odniesieniu do cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy lub udzielenie ochrony uzupełniającej, brak takiego uregulowania. Powołany przez Sąd I instancji art. 89b tej ustawy odwołuje się wprawdzie do przesłanek z art. 107 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach i wprowadza jedną własną przesłankę, ale brak jest pewności, czy jest to wyczerpujący katalog przyczyn, dla których cudzoziemiec ubiegający się o nadanie statusu uchodźcy mógłby zostać zwolniony z ośrodka strzeżonego.

Nie sposób nie zgodzić się ze skarżącym, że utrzymanie zaproponowanej przez Sąd I instancji literalnej wykładni art. 88 ust. 2 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, doprowadziłoby do sytuacji, w której ofiary przemocy

zaznanej w kraju pochodzenia byłyby różnie traktowane, w zależności od tego, w jakim czasie i miejscu złożyły wniosek o nadanie statusu uchodźcy - czy tuż po przekroczeniu granicy lub w innym miejscu na terytorium RP, czy już po umieszczeniu w strzeżonym ośrodku. Jedynym wyraźnie dopuszczonym przez ustawodawcę wyjątkiem dla odmiennego traktowania jest obligatoryjne przedłużenie przez sąd rejonowy pobytu w strzeżonym ośrodku o 90 dni w przypadku złożenia wniosku o nadanie statusu uchodźcy w trakcie takiego pobytu, o czym stanowi art. 89 ust. 2 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Trafnie też podniósł skarżący, że daną jednostkę redakcyjną należy rozważać w ramach całego aktu normatywnego. Legalna zaś definicja cudzoziemca zawarta w art. 2 pkt 4 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odwołuje się do definicji zawartej w ustawie o cudzoziemcach, nie czyniąc żadnej różnicy między podmiotami”.

Pomimo stwierdzenia, iż Sąd I instancji dopuścił się rażącej obrazy art. 88 ust. 2 w/w ustawy, Sąd Apelacyjny w całości podzielił stanowisko tego Sądu w zakresie przyjęcia okresu oczywiście niesłusznego pobytu wnioskodawczyni w ośrodku. Sąd odwoławczy podniósł w tym zakresie – „Podstawą stwarzającą wynikające z tego przepisu domniemanie, że cudzoziemiec został poddany przemocy, jest jego stan psychofizyczny. Jakkolwiek nie ma legalnej definicji tego pojęcia, to należy przyjmować, że jest to stan obejmujący łącznie zarówno sferę fizyczną człowieka, jak i psychiczną. W przypadku łączenia go z faktem przemocy, jak w art. 88 ust. 2, musi to być stan znacznie odbiegający od normy, noszący ewidentne znamiona traumatycznych przeżyć”. Trzeba zauważyć, że akurat ta część motywów Sądu Apelacyjnego jest trafna i zasługuje na akceptację. Jednakże dalece niesłuszne są dalsze wywody tego Sądu sprowadzające się do konstatacji, że przed dniem 2 grudnia 2011 r., w realiach procesowych przedmiotowej sprawy, nie wystąpiła przesłanka określona w art. 88 ust. 2 omawianej ustawy, w postaci „stanu psychofizycznego cudzoziemca, stwarzającego domniemanie, że był poddany przemocy”, przemawiająca za obowiązkiem zwolnienia wnioskodawczyni ze strzeżonego ośrodka. Na poparcie swego stanowiska Sąd Apelacyjny odwołał się do treści opinii psychologicznej (...) z dnia 21 lipca 2011 r., wyciągając z niej wniosek, iż brak jest podstaw do przyjęcia, aby istnienie okoliczności przemawiających za wystąpieniem wskazanego domniemanie wywodzić akurat na podstawie tego dowodu. Sąd podkreślił, że biegła uczestniczyła w przesłuchaniu przeprowadzonym na potrzeby postępowania o nadanie statusu uchodźcy wnioskodawczyni, a następnie stwierdza – „według przedstawionego opisu, T.B. była apatyczna, mówiła ściszym głosem, przez co kontakt z nią był utrudniony, uskarżała się na bóle głowy i problemy ze słuchem, na wiele pytań nie była w stanie odpowiedzieć jednoznacznie i konkretnie; płakała, gdy wspominała traumatyczne przeżycie związane z przemocą seksualną”.

Rzecz jednak w tym, że nie jest to pełna treść przedmiotowej opinii. Jej dalsza konkluzja, pominięta w sposób niezrozumiały przez Sąd odwoławczy, była następująca – „cudzoziemka jest ofiarą przemocy fizycznej, psychicznej i seksualnej, jakiej doznała podczas zatrzymania. Gdy wspominała traumatyczne przeżycie związane z przemocą seksualną, płakała. Cudzoziemka może cierpieć na zespół stresu pourazowego, jednakże wskazana jest diagnoza w tym kierunku”.

W tej sytuacji stanowisko Sądu Apelacyjnego musi zaskakiwać. Wnioski opinii psychologicznej wskazywały wprost na możliwość wystąpienia w przypadku wnioskodawczyni T.B. domniemanie z art. 88 ust. 2 cytowanej ustawy. Oczywiście, treść opinii mogła nie być wystarczająca do jednoznacznego czynienia ustaleń w tym zakresie, tym bardziej, że biegła podniosła wprost konieczność przeprowadzenia dalszej diagnozy. Tyle tylko, iż zarówno ten wniosek, jaki i w ogóle rzeczywista wymowa opinii, zostały zignorowane nie tylko przez Sąd Apelacyjny rozpoznający apelację w niniejszej sprawie, ale wcześniej

także przez kolejne Sądy rozpoznające kwestię umieszczenia oraz przedłużenia pobytu wnioskodawczyni w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców. Nie do zaakceptowania jest zatem pogląd Sądu odwoławczego, że chociaż „sposstrzeżenia psychologa z przeprowadzonego przesłuchania wskazywały na pewne nieprawidłowości w zachowaniu i samopoczuciu wnioskodawczyni, to nie były one (...) na tyle ewidentne, aby już wówczas przyjmować wystąpienie domniemania, że wnioskodawczyni stała się ofiarą przemocy”.

Należy przyznać rację autorowi kasacji, iż Sąd odwoławczy oceniając opinię psychologiczną biegłej (...), dopuścił się rażącego naruszenia przepisów postępowania, a to art. 7 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. Podkreślenia wymaga, że bez wątplenia kwestia wystąpienia przesłanki z art. 88 ust. 2 w postaci „stanu psychofizycznego cudzoziemca, stwarzającego domniemanie, że był poddany przemocy”, wymaga wiadomości specjalnych w ujęciu art. 193 § 1 k.p.k. Ewentualna wiedza sądu w zakresie takich wiadomości nie stanowi dowodu w sprawie, zaś sąd nie może zrezygnować z opinii biegłego jeżeli ustalenie faktu mającego istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, wymaga skorzystania z dowodu z opinii biegłego. W rezultacie, sąd nie może odrzucić wszystkich opinii, czy też wniosków wypływających z jednej opinii występującej w sprawie i przyjąć własnego, odmiennego stanowiska. A tak właśnie w niniejszym przypadku postąpił Sąd odwoławczy.

W tym kontekście należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, cudzoziemcowi, który informuje organ prowadzący postępowanie, że był poddany przemocy, lub którego stan psychofizyczny stwarza domniemanie, iż był poddany przemocy, Szef Urzędu zapewnia przeprowadzenie badań lekarskich lub psychologicznych w celu potwierdzenia tych okoliczności. W takim trybie występowała w trakcie przesłuchania wnioskodawczyni biegła psycholog (...). Jeśli zatem Sąd Apelacyjny powziął jakiegokolwiek wątpliwości przy analizie tej opinii, winien postąpić zgodnie z treścią art. 201 k.p.k., a mianowicie w trybie art. 452 § 2 k.p.k. uzupełnić postępowanie dowodowe poprzez wezwanie biegłej (...) do uzupełnienia opinii, bądź wytłumaczenia nasuwających się wątpliwości, względnie powołać nowego biegłego. Tymczasem dokonał oceny tejże opinii w sposób rażąco naruszający zasadę z art. 7 k.p.k., wyciągając z jej analizy wnioski odmienne od rzeczywiście wskazanych przez biegłą. Toteż częściowo za niezrozumiałe, a w dalszym zakresie za niedopuszczalne, należy uznać kolejny wywód Sądu Apelacyjnego, gdzie stwierdza - „Nawet jeśli weźmie się pod uwagę fakt, że obrażenia fizyczne ulegają procesowi gojenia i po kilku czy kilkunastu miesiącach od zdarzenia nie sposób ich stwierdzić na pierwszy rzut oka, to wnioski z przytoczonej relacji nie mogą być tak daleko idące, jak tego domaga się skarżący. Nie można bowiem pomijać, że sprostereżenia psychologa zostały poczynione w związku z przesłuchaniem wnioskodawczyni prowadzonym przez pracownika Urzędu ds. Cudzoziemców; można zatem było podejrzewać, że obarczone one są ryzykiem błędu wywołanego świadomie przez wnioskodawczynię. Była ona przecież żywotnie zainteresowana pozytywnym rozstrzygnięciem jej wniosku o nadanie statusu uchodźcy”. Wypada podkreślić, że jeśli Sąd żywił obawy, czy biegła nie została zmanipulowana przez cudzoziemkę zainteresowaną uzyskaniem statusu uchodźcy, tym bardziej powinien był powołać nowego biegłego lub wezwać dotychczasowego, celem rozwiania wątpliwości.

Trafnie podnosi autor kasacji, że powyższa opinia jest zbieżna z późniejszą opinią biegłego sądowego z dnia 30 stycznia 2012 r. sporządzoną na zlecenie Sądu Okręgowego w O. w postępowaniu w przedmiocie zwolnienia cudzoziemki z ośrodka, a nadto z opinią z dnia 3 listopada 2011 r. przygotowaną przez psychologów z Fundacji M.I.H. W tej sytuacji wydaje się tym bardziej nietrafne zaprezentowane wcześniej stanowisko Sądu Apelacyjnego. Nie można też zaakceptować stanowiska prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w B., wyrażonego w pisemnej odpowiedzi na kasację, iż domniemanie z art. 88 ust. 2 w/w ustawy nie mogło mieć zastosowania do wnioskodawczyni, gdyż w momencie, gdy

1.2.4. Udział prokuratora (art. 55 § 4 k.p.k.) w postępowaniu wszczętym subsydiarnym aktem oskarżenia a zasady ponoszenia kosztów w razie uniewinnienia oskarżonego (art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 640 k.p.k.)

przepisy: art. 55 § 4 k.p.k., art. 632 pkt 2 k.p.k., art. 640 k.p.k.

hasła: subsydiarny akt oskarżenia, koszty procesu

Postanowienie z dnia 11 marca 2015 r., III KK 40/15

Teza:

W przypadku skorzystania przez prokuratora z uprawnienia, jakie daje mu przepis art. 55 § 4 k.p.k., nie występuje on w charakterze oskarżyciela publicznego, lecz w roli rzecznika praworządności (interesu publicznego czy społecznego), co powoduje, że sprawa nie nabiera charakteru publicznoskargowego, o którym mowa w art. 632 pkt 2 k.p.k.

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem z dnia 31 maja 2013 r Sąd Rejonowy w I. VIII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w M., po rozpoznaniu sprawy zainicjowanej subsydiarnym aktem oskarżenia, uznał oskarżonych Adama K. i Karola S. za winnych popełnienia czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to skazał ich na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania na odpowiednie okresy próby oraz na kary grzywny.

Apelacje od powyższego wyroku na korzyść oskarżonych wnieśli: prokurator, Adam K. i obrońca Karola S., natomiast pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego zaskarżył orzeczenie na niekorzyść.

Po rozpoznaniu środków odwoławczych Sąd Okręgowy w B., wyrokiem z dnia 9 października 2013 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnił oskarżonych od zarzucanych im czynów oraz obciążył kosztami procesu Skarb Państwa.

Powyższy wyrok został zaskarżony kasacją przez Prokuratora Generalnego, który zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 632 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 640 k.p.k., polegające na bezpodstawnym zaniechaniu zastosowania tych przepisów i niezasadnym obciążeniu całością kosztów procesu Skarbu Państwa, podczas gdy w razie uniewinnienia oskarżonego w sprawie, w której akt oskarżenia wniósł oskarżyciel subsydiarny, to on ponosi koszty procesu. W konsekwencji wniósł o uchylenie orzeczenia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego w pisemnej odpowiedzi na kasację zażądał oddalenia kasacji Prokuratora Generalnego jako oczywiście bezzasadnej oraz orzeczenia o kosztach postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co zważywszy na jej kierunek skutkowało uwzględnieniem w trybie art. 535 § 5 k.p.k. tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Należy zgodzić się z Prokuratorem Generalnym co do konieczności uchylenia zaskarżonego orzeczenia w części rozstrzygającej o kosztach procesu, bowiem w tym zakresie doszło do rażącego naruszenia przepisów postępowania mającego wpływ na treść wyroku.

Orzekając w tym przedmiocie, Sąd Okręgowy w B. obciążył kosztami Skarb Państwa, wskazując w uzasadnieniu, jako podstawę rozstrzygnięcia art. 634 k.p.k. w zw. z art. 632 k.p.k. Przy czym drugi z przepisów powołany został nieprecyzyjnie (bez określenia punktu), co jest istotne o tyle, że w pkt 1 i 2 art. 632 k.p.k. odmiennie uregulowana została kwestia podmiotu ponoszącego koszty procesu w sytuacji wydania orzeczenia uniewinniającego. Określenie w wyroku Skarbu Państwa, jako podmiotu obciążonego tymi kosztami pozwala przyjąć, że podstawę prawną tego rozstrzygnięcia stanowił art. 632 pkt 2 k.p.k.

Słusznie dostrzega autor skargi, że to rozstrzygnięcie nie przystaje do realiów procesowych sprawy. Została ona zainicjowana subsydiarnym aktem oskarżenia wniesionym przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego „S.” S.A. i ostatecznie, z uwagi na zmianę wyroku w instancji odwoławczej, zakończyła się prawomocnym uniewinnieniem. W świetle powyższego do kosztów za postępowanie odwoławcze, oprócz powołanego przez Sąd drugiej instancji przepisu art. 634 k.p.k., zastosowanie znajduje art. 632 pkt 1 k.p.k. W przepisie tym mowa jest wprawdzie o sprawach z oskarżenia prywatnego, jednakże art. 640 k.p.k. nakazuje odpowiednie stosowanie przepisów odnoszących się do kosztów za postępowanie prywatnoskargowe do postępowania w sprawach o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, w których akt oskarżenia wniósł oskarżyciel posiłkowy subsydiarny. W tej sytuacji nie może budzić wątpliwości, że to właśnie on winien zostać obciążony kosztami procesu w niniejszej sprawie (podobnie Komentarz aktualizowany do art. 632 Kodeksu postępowania karnego pod red. L. K. Paprzyckiego, Lex/el, 2014). Nadmienić nadto należy, że w sprawie brak jest podstaw do przyjęcia odmiennych unormowań szczególnych, określających podmiot obciążony obowiązkiem poniesienia kosztów, które ustawodawca ustanawia już na samym wstępie art. 632 k.p.k. (jeżeli ustawa nie stanowi inaczej...).

Znamiennym w niniejszej sprawie jest to, że w końcowej fazie postępowania toczącego się przed Sądem pierwszej instancji, a także przed Sądem ad quem aktywnością wykazał się oskarżyciel publiczny. Mianowicie w dniu 23 kwietnia 2013r. stawił się na rozprawę główną, oświadczając, że „wstępuje do sprawy” (k. 669), na kolejnym terminie rozprawy wniósł o uniewinnienie oskarżonych od zarzucanego im czynu (k. 690), zaś po wydaniu wyroku skazującego zaskarżył go apelacją na korzyść oskarżonych, a na rozprawie odwoławczej popierał wniesioną apelację i jednocześnie wniósł o uwzględnienie apelacji złożonych na korzyść oskarżonych oraz o nieuwzględnienie apelacji oskarżyciela posiłkowego (k. 799v).

Skarżący dokonał analizy powyższych czynności procesowych w celu ustalenia, czy wzięcie przez prokuratora udziału w postępowaniu nie skutkowało ewentualną zmianą statusu tego postępowania, co z kolei mogłoby rzutować na określenie podmiotu ponoszącego koszty procesu (art. 632 pkt 1 i 2 k.p.k.). Słusznie w tym zakresie wskazał, że rolę oskarżyciela publicznego *in concreto* należało ustalić na podstawie art. 55 § 4 k.p.k., który - w przeciwieństwie do uregulowania dotyczącego postępowania prywatnoskargowego zawartego w art. 60 § 1 i 2 k.p.k. czy też do sytuacji określonej w art. 57 § 2 k.p.k. - nie powoduje, że dysponentem aktu oskarżenia staje się prokurator i postępowanie zamienia się w *stricto* publicznoskargowe. W takich sytuacjach prokuratora określa się jako rzecznika praworządności (interesu publicznego czy społecznego) (zob. uchwała SN z 18 grudnia 2013r., I KZP 24/13, Lex nr 1403598).

Konkludując: w przypadku skorzystania przez prokuratora z uprawnienia, jakie daje mu przepis art. 55 § 4 k.p.k., nie występuje on w charakterze oskarżyciela publicznego, lecz w roli rzecznika praworządności (interesu publicznego czy społecznego), co powoduje, że sprawa nie nabiera charakteru publicznoskargowego, o którym mowa w art. 632 pkt 2 k.p.k.

W tej sytuacji skonstatować należy, że Sąd odwoławczy, rozstrzygając w wyroku w przedmiocie kosztów procesu, niesłusznie obciążył nimi Skarb Państwa, dopuszczając się tym samym rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego. To sprawia, że kasacja w zakresie wniosku o częściowe uchylenie zaskarżonego orzeczenia z przekazaniem sprawy w tym zakresie Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania (art. 537 § 2 k.p.k.) okazała się zasadna.

W postępowaniu ponownym Sąd będzie miał na uwadze, że stosownie do treści art. 518 k.p.k. w zw. z art. 442 § 3 k.p.k. jest związany wyrażonymi powyżej zapatrywaniami prawnymi.

Nie zasługuje na akceptację stanowisko wyrażone w odpowiedzi pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego na ten nadzwyczajny środek zaskarżenia zarówno w zakresie sugestii, że został on wniesiony po upływie 16 miesięcy na niekorzyść Adama K i Karola S., co wykluczałoby możliwość jego uwzględnienia (art. 524 § 3 k.p.k.), jak i twierdzenia, że nie zachodzą podstawy do przyjęcia, iż zaskarżone orzeczenie dotknięte jest uchybieniem, o którym mowa powyżej.

Uwagi w przedmiocie ewentualnej niewypłacalności oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego mają charakter dowolnych dywagacji, gdyż nie znajdują oparcia w faktach. Okoliczności te nie mogą zatem wpłynąć na zakwestionowanie kierunku zaskarżenia przez prokuratora prawomocnego orzeczenia.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego podniósł nadto, że „oskarżeni pomimo, iż w ocenie Sądu okręgowego podejmowali działania nieetyczne i wpisujące się w ramy nieuczciwej konkurencji osiągną kosztem spółki (...) korzyść majątkową”, co nie stanowi skutecznego argumentu służącego zdezwuowaniu stwierdzonego w następstwie rozpoznania kasacji uchybienia. Tło do czynienia ustaleń w zakresie podmiotu ponoszącego koszty procesu stanowi bowiem prawomocne rozstrzygnięcie uniewinniające oskarżonych od zarzutu popełnienia przestępstwa, zaś kwestia oceny ich zachowań w aspekcie norm moralnych czy też innych, wykraczających poza sferę prawnokarną, pozostaje w tym zakresie irrelevantna.

Należy zgodzić się z rozróżnieniem kosztów procesu od kosztów sądowych, o których mowa w art. 624 § 1 k.p.k., jednakże na gruncie niniejszej sprawy rozważania czynione w tym aspekcie posiadają jedynie teoretyczny wymiar.

Mając na względzie powyższe okoliczności, orzeczono jak w wyroku.”

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.2.5. Kontrawencjonalizacja w wypadku orzeczonej kary łącznej albo jednej kary za ciąg przestępstw.

przepisy: art. 50 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013r. poz. 1247)

hasła: Kontrawencjonalizacja

Postanowienie z dnia 4 marca 2015 r., III KK 362/14

Teza:

Dla przystąpienia, w trybie art. 50 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013r. poz. 1247), do zmiany wymierzonej kary (jej kontrawencjonalizacji) nie ma jakiegokolwiek znaczenia to, czy skazania za poszczególne przestępstwa zostały objęte jedną karą orzeczoną za ciąg przestępstw, czy też kara łączną.

Z uzasadnienia:

„Sławomir C. wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 2 sierpnia 2013 r. w sprawie o sygn. (...) został uznany za winnego tego że:

I - w okresie od 19 do 22 października 2012 r. w K. i G., w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, zabrał w celu przywłaszczenia 12 paczek kawy m-ki MK Cafe i 17 past do zębów m-ki Sensodyne w tym:

- w dniu 19 października 2012 r. w K. zabrał w celu przywłaszczenia 12 paczek kawy MK Cafe o wartości 119,88 zł

- w dniu 22 października 2012 r. w G. zabrał w celu przywłaszczenia 17 past do zębów m-ki Sensodyne o wartości 204 zł,

tj. mienie o łącznej wartości 323,88 zł czym działał na szkodę J. S.A. przy czym zarzuczonego czynu dopuścił w warunkach powrotu do przestępstwa

tj. popełnienia czynu z art. 278§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k.

II - w okresie od 11 do 13 września 2012 r. w G., w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, zabrał w celu przywłaszczenia 24 paczki kawy m-ki MC Cafe w tym:

- w dniu 11 września 2012 r. w G. zabrał w celu przywłaszczenia 12 paczek kawy m-ki MC Cafe o wartości 131 zł,

- w dniu 13 września 2012 r. w G. zabrał w celu przywłaszczenia 12 paczek kawy m-ki MC Cafe o wartości 131 zł,

tj. mienie o łącznej wartości 262 zł, czym działał na szkodę J. S.A. przy czym zarzuczonego czynu dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa,

tj. popełnienia czynu z art. 278§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k.

Za czyny opisane w pkt I i II, przyjmując, że stanowią one ciąg przestępstw, przy zastosowaniu art. 91§1 k.k., sąd wymierzył na podstawie art. 278§1 k.k. kary roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 20 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł.

Wyrok uprawomocnił się nie będąc zaskarżony przez żadną ze stron.

W dniu 29 stycznia 2014r. skazany zwrócił się z wnioskiem do Sądu Rejonowego w G. o weryfikację wyroku z dnia 2 sierpnia 2013 r. pod kątem zmiany orzeczonych kar pozbawienia wolności w trybie art. 50 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2013. 1247).

Postanowieniem z dnia 28 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w G. nie uwzględnił tego wniosku.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył skazany podnosząc, że zaskarżona decyzja wydana została „z obrazą przepisów prawa oraz po nietrafnej ocenie sprawy”.

Sąd Okręgowy w G. postanowieniem z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie (...) utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

Orzeczenie to zaskarżone zostało kasacją Prokuratora Generalnego wniesioną na korzyść skazanego, w której podniesiono zarzut:

- rażącego i mającego wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa procesowego - art. 433§1 k.p.k. w zw. z art. 457§3 k.p.k. i art. 440 k.p.k. polegającego na przeprowadzeniu nienależytej kontroli odwoławczej i utrzymaniu w mocy rażąco niesprawiedliwego postanowienia sądu I instancji, wydanego z naruszeniem przepisów prawa materialnego,

a to art. 50 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013r., poz. 1247), poprzez jego niezastosowanie.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut podniesiony w kasacji został w niej prawidłowo opisany, choć ewentualne zastrzeżenia może budzić poprawność wskazania jako naruszonych przepisów art. 433§1 k.p.k. i art. 440 k.p.k. Można bowiem uznać, że skazany w swym zażaleniu podniósł zarzut obrazy prawa materialnego, skoro wskazał w nim, iż wydając zaskarżone postanowienie Sąd Rejonowy uczynił to „z obrażą przepisów prawa oraz po nietrafnej ocenie sprawy”. W tym układzie trafny zarzut kasacji powinien wskazywać jako naruszony art. 433§2 k.p.k. Ponieważ jednak treść zażalenia skazanego nie jest całkowicie jasna, to należy przyjąć, że interpretacja, której w tym zakresie dokonał autor kasacji jest również uprawniona. Skoro zatem, jak przyjął skarżący, zarzut obrazy prawa materialnego nie został wprost postawiony w zażaleniu skazanego, Sąd Odwoławczy powinien go dostrzec z urzędu, czym obraził art. 440 k.p.k.

W przedmiotowej sprawie rzeczywiście doszło do niezasadnego niezastosowania art. 50 ustawy z dnia 27 września 2013 r. Zgodnie bowiem z powołanym przepisem, jeżeli według ustawy nowelizacyjnej czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo na karę pozbawienia wolności stanowi wykroczenie, orzeczona kara podlegająca wykonaniu ulega zamianie na karę aresztu w wysokości równej górnej granicy ustawowego zagrożenia za taki czyn.

Całkowicie nieuprawnione jest twierdzenie Sądu Rejonowego, że art. 50 cytowanej ustawy „dotyczy jedynie kar orzeczonych za pojedyncze przestępstwo, a nie za ciąg przestępstw”. Pogląd ten w uzasadnieniu swego postanowienia bezkrytycznie powtórzył Sąd Okręgowy. Przypomnieć zatem wypada, że bezsprzecznie przecież podstawą do utworzenia ciągu przestępstw jest uznanie, iż skazany dopuścił się każdego z osobno przypisanych mu przestępstw. Ciąg przestępstw, jako instytucję prawa materialnego, z wszystkimi tego konsekwencjami, należy natomiast sytuować w systemie prawnym, widząc analogię pomiędzy nim, a karą łączną – wynika to choćby wprost z umieszczenia obu tych instytucji w jednym rozdziale Kodeksu Karnego.

Zgodnie z brzmieniem art. 50 ustawy nowelizacyjnej, przepis ten ma zastosowanie wówczas, gdy – „według niniejszej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo na karę pozbawienia wolności stanowi wykroczenie”. Przepis zatem wprost odsyła do czynów będących w poprzednim stanie prawnym przestępstwami, a które po 9 listopada 2013r. – data wejścia w życie art. 50 ustawy nowelizującej – stały się wykroczeniami. Najpierw zatem sąd obowiązany jest ustalić, czy w świetle nowoobowiązujących przepisów czyn kwalifikowany dotąd jako przestępstwo po 9 listopada 2013r. stałby się wykroczeniem. Kolejnym zaś etapem będzie ustalenie, czy orzeczona kara podlega nadal wykonaniu. Jeżeli te dwa warunki zostały spełnione, sąd winien przystąpić do kontrawencjonalizacji kary w sposób przewidziany przez art. 50 cytowanej wyżej ustawy, a więc zamienić ją na „karę aresztu w wysokości równej górnej granicy ustawowego zagrożenia za taki czyn, a jeżeli ustawa nie przewiduje za ten czyn kary aresztu, na karę ograniczenia wolności lub grzywny, przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny grzywnie w kwocie od 10 do 250 zł i nie przekraczając górnej granicy tego rodzaju kary przewidzianej za ten czyn”.

Dla przystąpienia, w trybie art. 50 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013r. poz. 1247),

Z uzasadnienia:

„Sąd Rejonowy w B., wyrokiem z 20 maja 2013 r., skazał Sylwię S. – 1) na karę 3 lat pozbawienia wolności i grzywnę oraz na środek karny z art. 46 § 1 k.k. za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.; 2) na karę roku pozbawienia wolności i grzywnę za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.; 3) na karę 4 lat pozbawienia wolności oraz środek karny z art. 41 pkt 2 k.k. za przestępstwo z art. 300 § 3 k.k. w zb. z art. 300 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k.; 4) na karę roku pozbawienia wolności i grzywnę za przestępstwo skarbowe z art. 61 § 1 k.k.s. w zb. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i art. 7 § 1 k.k.s. – oraz orzekł w miejsce kar jednostkowych karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w ilości 250 stawek dziennych, każda w wysokości 80 zł.

Sąd Okręgowy w T., po rozpoznaniu apelacji dwóch obrońców, wyrokiem z 26 maja 2014 r., zmienił pierwszoinstancyjne orzeczenie w stosunku do Sylwii S. w ten sposób, że: 1) uchylił rozstrzygnięcie w zakresie kary łącznej pozbawienia wolności, 2) wyeliminował z podstawy prawnej skazania za przestępstwo na szkodę wierzycieli art. 300 § 3 k.k. i art. 11 § 2 k.k., przyjmując za podstawę prawną skazania art. 300 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., a za podstawę prawną wymiaru kary art. 300 § 2 k.k., 3) złagodził wymierzone skazanej kary pozbawienia wolności – za oszustwo do 2 lat, a za uszczuplenie zaspokojenia wierzycieli do 3 lat, 4) wymierzył skazanej nową karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności – a w pozostałym zakresie wyrok Sądu a quo utrzymał w mocy.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego złożyli dwaj obrońcy, podnosząc w niej pięć zarzutów rażącego i „mającego wpływ” na treść wyroku naruszenia prawa procesowego. W każdym zarzucie powołali na początku art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k., a w dalszej kolejności, w powiązaniu z wymienionymi przepisami, odpowiednio: a) art. 6 k.p.k. w zw. z art. 390 § 1 k.p.k., art. 117 § 1 i 2 k.p.k. (chodziło tu o niepoinformowanie skazanej o terminie i miejscu przesłuchania Barbary B. przez Sąd niemiecki); b) art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. (zarzut ten sprowadzał się do tezy, że do sierpnia 2003 r. mienie skazanej nie było zagrożone zajęciem); c) art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. (skarżący kwestionował przypisanie skazanej art. 286 § 1 k.k., twierdząc, że kondycja finansowa jej przedsiębiorstwa „dawała nadzieję na spłatę zaciągniętych zobowiązań”); d) art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. (obrońcy negowali zasadność oddalenia wniosków dowodowych o przesłuchanie dwóch świadków); e) art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k. w zw. z art. 370 § 4 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. (skarżący krytycznie ocenili uchylenie pytań obrony). W konsekwencji autorzy kasacji zażądali uchylenia w całości wyroków Sądów obu instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Prokurator Okręgowy w T. w pisemnej odpowiedzi na kasację ocenił ją jako oczywiście bezzasadną i wniósł o jej oddalenie w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k. Stanowisko to zyskało wsparcie obecnego na rozprawie kasacyjnej prokuratora Prokuratury Generalnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

I.

Sformułowany pod adresem orzeczenia skazującego Sylwię S. za przestępstwo z art. 300 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. zarzut, sprowadzający się do twierdzenia, że do sierpnia 2003 r. mienie skazanej nie było zagrożone zajęciem, zasługiwał na uwzględnienie, choć jego redakcję wypadło ocenić jako chaotyczną i od strony jurydycznej nie do końca poprawną.

Na wstępie rozważań trzeba odnotować, że cała wadliwość zaskarżonego wyroku w omawianym zakresie spowodowana została nie przez Sąd pierwszej instancji, ale przez Sąd odwoławczy. Akceptując w całej rozciągłości zaproponowany w akcie oskarżenia

opis czynu ciągłego, polegającego na uszczupleniu w okresie od stycznia 2002 r. do grudnia 2004 r. zaspokojenia wielu wierzycieli, Sąd a quo zastosował wobec niego dopuszczalną kwalifikację prawną z art. 300 § 3 k.k. w zb. z art. 300 § 2 k.k., w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. (zab. J. Majewski [w:] Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz pod red. A. Zolla, Warszawa 2008, tom III, s. 716). Sąd drugiej instancji natomiast, wyrażając w mało przejrzysty sposób błędne zapatrywanie, jakby powołanie w kwalifikacji prawnej art. 300 § 1 k.k. było nieodzownym warunkiem przypisania sprawcy art. 300 § 3 k.k., wyeliminował z podstawy prawnej ten ostatni przepis. Uszło jego uwagi, że art. 300 § 3 k.k. statuuje odrębny typ czynu zabronionego, to jest udaremnienie lub uszczuplenie zaspokojenia wielu wierzycieli przez dłużnika zagrożonego niewypłacalnością lub upadłością, który usuwa, ukrywa, zbywa, darowuje, niszczy, rzeczywiście lub pozornie obciąża albo uszkadza składniki swojego majątku. Tylko dla zachowania skrótości tekstu ustawodawca w tym przepisie częściowo odesłał do § 1. Tego rodzaju zabieg, zgodny przecież z dyrektywami techniki legislacyjnej, nie jest wcale rzadkością. Przeciwnie, znalazł w Części szczególnej Kodeksu karnego szerokie zastosowanie – wystarczy przykładowo wymienić artykuły: 153 § 2, 156 § 3, 163 § 3, 191 § 2, 197 § 2, 199 § 2, 207 § 2, 224 § 3, 229 § 3, 242 § 4, 265 § 2, 271 § 3, 289 § 3.

Usunięcie z podstawy prawnej art. 300 § 3 k.k. i pozostawienie w stanie niezmienionym opisu czynu sprawiło, że skazanej przypisane zostały zachowania nieodpowiadające w części pełnemu zespołowi znamion przewidzianych w art. 300 § 2 k.k., co pozostawało w ewidentnej kolizji z regulacją określającą wymogi, którym powinien odpowiadać wyrok skazujący. Z treści art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. wynika, że wyeliminowanie z kumulatywnej kwalifikacji prawnej czynu jednego z przepisów wchodzących w jego skład oznacza konieczność usunięcia z opisu czynu tych wszystkich zachowań, które charakteryzowały określone tym usuniętym przepisem przestępstwo.

Uściślając całą kwestię, trzeba stwierdzić, że zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy zachowania Sylwii S. podjęte w roku 2002 i w pierwszej połowie roku 2003 odnosiły się do składników jej majątku „zagrożonego zajęciem”, skoro pierwszy nakaz zapłaty pojawił się dopiero we wrześniu 2003r. Uznając, że przestępstwa z art. 300 § 2 k.k. można się dopuścić wtedy, gdy egzekucja dopiero grozi, a więc w okresie, kiedy wierzyciel w sposób niedwuznaczny daje do zrozumienia, że postanowił dochodzić swojej pretensji majątkowej na drodze sądowej (zob. wyr. SN z 17 listopada 2011 r., V KK 226/11, OSNKW 2012, z. 2, poz. 21), powinnością Sądu ad quem, który wyeliminował z podstawy prawnej czynu art. 300 § 3 k.k., było poczynienie ustaleń, kiedy wierzyciele złożyli pozwy lub jednoznacznie wyrazili zamiar wytoczenia powództw, a następnie odpowiednie skorygowanie opisu czynu w zakresie czasu popełnienia przestępstwa i szkód nim wyrządzonych.

Z uwagi na ograniczenia wynikające z treści art. 537 k.p.k. Sąd kasacyjny nie był uprawniony do dokonywania w omawianym zakresie jakichkolwiek zmian. Dlatego w tej części wydał rozstrzygnięcie o charakterze kasatoryjnym. Tylko dla przypomnienia warto zauważyć, że Sąd Okręgowy w T., rozpoznając ponownie sprawę w postępowaniu apelacyjnym, związany będzie przewidzianym w art. 443 k.p.k. tzw. pośrednim zakazem reformationis in peius, co oznacza – wobec uchylecia zarzutu wskutek kasacji wniesionej wyłącznie na korzyść skazanej - że nie wolno mu będzie orzec na jej niekorzyść. W razie dokonania odpowiednich zmian w opisie czynu i wymierzenia kary jednostkowej lub też wydania w tym zakresie jakiegokolwiek innego rozstrzygnięcia zajdzie, rzecz jasna, konieczność ukształtowania nowej kary łącznej pozbawienia wolności, albowiem poprzednie orzeczenie w tej mierze utraciło moc.

Uwzględnienie w części kasacji legło u podstaw decyzji o zwrocie skazanej opłaty kasacyjnej w kwocie 450 zł (art. 527 § 4 k.p.k.).

(...)

1.2.7. Wznowienie postępowania

przepisy: art. art. 540 k.p.k.

hasła: Wznowienie postępowania

Postanowienie z dnia 19 lutego 2015 r., III KO 104/14

Teza:

1. W postępowaniu wznowieniowym nie działa zasada domniemania niewinności i wynikający z niej materialny ciężar dowodu. Wzruszenie w tym trybie nadzwyczajnym prawomocnego wyroku, co do którego istnieje prawne domniemanie poprawności, w postępowaniu o wznowienie nie może sprowadzać się do kwestionowania przyjętych przez Sąd ustaleń faktycznych i wspierających je dowodów, a jest związane z istnieniem enumeratywnie wymienionych w rozdziale 56 Kodeksu postępowania karnego podstaw ku temu. To na wnioskodawcy ciąży obowiązek precyzyjnego wykazania tych podstaw i w sposób zgodny z obowiązującym prawem. W ramach postępowania o wznowienie nie jest dopuszczalna kontrola poprawności ustaleń faktycznych dokonanych przez sądy orzekające w sprawie, ani ponowne badanie prawidłowości oceny i wiarygodności dowodów, które przyjęto za ich podstawę. W trakcie tego postępowania przedmiotem rozstrzygnięcia jest kwestia istnienia podstaw do wznowienia, a nie odpowiedzialności karnej skazanego, gdyż tej dotyczy prawomocne orzeczenie kończące postępowanie sądowe.

2. Wzruszenie tego domniemania, a w konsekwencji prawomocnego wyroku w drodze wznowienia postępowania, może nastąpić tylko w sytuacjach ściśle określonych. Postępowanie wznowieniowe nie może stanowić powtórzenia postępowania apelacyjnego i nie jest swego rodzaju trzecią instancją odwoławczą, mającą służyć kolejnemu weryfikowaniu poprawności zapadłych orzeczeń w sądach pierwszej i drugiej instancji.

3. W przypadku przesłanki z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., nowe fakty i dowody nieznanne przedtem sądowi, a które ujawniły się po wydaniu orzeczenia, muszą stwarzać przypuszczenie, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze, przy czym winny one niezbitcie, w sposób wiarygodny podważać prawdziwość dokonanych ustaleń faktycznych, a zatem wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo błędności wyroku skazującego.

4. Tylko wyrok skazujący wiązałby sąd orzekający w przedmiocie wznowienia postępowania. W każdym innym przypadku, nawet wskazanie orzeczenia, z którego wynika, że wyrok skazujący nie może zapaść, nie zwalnia sądu orzekającego w przedmiocie wznowienia postępowania, od samodzielnego ustalenia, czy w związku z postępowaniem rzeczywiście dopuszczono się przestępstwa.

5. Zgodnie z zasadą samodzielności jurysdykcyjnej (art. 8 § 1 k.p.k.), sąd karny samodzielnie rozstrzyga wszystkie zagadnienia prawne oraz faktyczne, jakie wyłoniły się w rozpatrywanej sprawie i nie wiążą go inne rozstrzygnięcia sądów, zapadłe na gruncie spraw karnych, cywilnych, czy administracyjnych, nawet jeśli są powiązane z rozpoznawaną sprawą karną. Innymi słowy – sąd karny nie jest związany ani orzeczeniem sądu karnego zapadłym w innej sprawie, ani też ustaleniami faktycznymi czy treścią wyroku w sprawie jednego ze współsprawców przestępstwa rozpoznanej odrębnie, gdy następnie rozpoznaje sprawę innego współuczestnika.

6. Konsekwencją omawianej zasady jest między innymi to, że oceny prawne będące wyrazem innego poglądu sądu nawet w takiej samej sprawie i o ten sam czyn, nie mogą stanowić podstawy wznowienia. A zatem nawet rozbieżna ocena prawna dokonana na tle tego samego stanu faktycznego przez różne sądy, nie może stanowić samodzielnej podstawy wznowienia. Tym bardziej nie jest nowym faktem w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. okoliczność, iż sąd prowadzący inne postępowanie karne, ocenił odmiennie zeznania tych samych świadków lub wyjaśnienia tych samych oskarżonych, w porównaniu do oceny dokonanej w postępowaniu objętym wnioskiem o wznowienie, ale w zakresie dotyczącym zupełnie innego czynu, bądź ocenił, że w postępowaniu przygotowawczym popełniono jakieś nieprawidłowości.

7. Wniesienie ponownego wniosku o wznowienie postępowania opartego na tej samej podstawie faktycznej nie jest dopuszczalne. Jeżeli zatem sąd prawomocnym orzeczeniem oddalił wniosek o wznowienie postępowania, to ponowny wniosek co do tego samego skazanego i w tej samej sprawie musi opierać się na innych faktach lub dowodach nieznanymi przedtem sądowi i wskazujących na to, że skazany jest niewinny. Nie może więc opierać się na tych faktach i dowodach, które stanowiły już podstawę prawomocnego rozstrzygnięcia w tym przedmiocie.

8. Nowym dowodem w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. mogą być także fakty pochodzące z tego samego źródła dowodowego, o ile ujawniają treści nieznaną sądowi w postępowaniu zakończonym prawomocnie. A zatem mogą nim być zarówno zeznania tego samego świadka lub wyjaśnienia tego samego oskarżonego, złożone w toku innego postępowania, jeżeli dotyczą kwestii istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy, której dotyczy wniosek o wznowienie i nie były znane sądom orzekającym w postępowaniu mającym podlegać wznowieniu.

9. W ponownym postępowaniu o wznowienie można powoływać się na te same źródła dowodowe tylko wówczas, gdy w trakcie kolejnych przesłuchań osoby te rzeczywiście ujawniły „nowe fakty” nieznaną przedtem sądowi orzekającemu w przedmiocie wznowienia. Bez znaczenia natomiast pozostaje sam fakt, czy osoby te były jeszcze dodatkowo przesłuchiwane już po rozstrzygnięciu przez sąd w sprawie wniosku o wznowienie postępowania i oddaleniu wniosku w tym zakresie. Nie ma w tym przypadku znaczenia, ile razy w danym postępowaniu karnym świadek (współoskarżony) składał zeznania (wyjaśnienia), na które obecnie powołuje się wnioskodawca, o ile nie ujawnił „nowych faktów”.

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem Sądu Okręgowego w B. z dnia 30 września 2004 r., w sprawie (...), Adam D. został skazany - za przestępstwo z art. 148 § 2 pkt 1 i 4 k.k. w zw. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę 25 lat pozbawienia wolności oraz za przestępstwo z art. 148 § 2 pkt 4 k.k. również na karę 25 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 88 k.k. orzeczono wobec niego jako karę łączną 25 lat pozbawienia wolności. Apelacje od tego wyroku wnieśli obrońca oskarżonego oraz prokurator. Po rozpoznaniu tych apelacji, Sąd Apelacyjny w B. wyrokiem z dnia 1 grudnia 2005 r., w sprawie (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że karę za przestępstwo z art. 148 § 2 pkt 4 k.k. przypisane w ust. VIII wyroku obniżył do lat 15 i wymierzył oskarżonemu jako karę łączną – 25 lat pozbawienia wolności.

W dniu 13 listopada 2014 r. wpłynął do Sądu Najwyższego wniosek obrońcy skazanego, który na podstawie art. 540 § 1 pkt 1 oraz pkt 2 lit. a k.p.k. w zw. z art. 544 § 2 k.p.k. i art. 542 § 1 k.p.k. wystąpił o wznowienie w/w postępowań, uchylenie wyroków Sądów oby-

dwu instancji i przekazanie sprawy Adama D. do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w B., ewentualnie uniewinnienie skazanego od przypisanych mu przestępstw.

Na uzasadnienie tego wniosku obrońca podniósł w pierwszej kolejności, że w sprawie wystąpiła przewidziana w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. przesłanka do wznowienia postępowania w postaci postanowienia z dnia 2 października 2014 r., sygn. akt (...), o odmowie wszczęcia śledztwa przeciwko funkcjonariuszowi Dariuszowi M. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 236 § 1 k.k., wobec przedawnienia karalności. Jak podnosi obrońca we wniosku, umorzone postępowanie dotyczyło zatajenia dowodów niewinności skazanego A. D. przez w/w funkcjonariusza CBS, zaś przestępstwo to miało oczywisty wpływ na treść wyroku. W tym zakresie do wniosku dołączono kserokopię w/w postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa.

Nadto, powołując się na przesłankę z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., podniósł obrońca, że ujawniły się także nowe dowody nieznane przedtem sądowi. Tymi dowodami są: pisemne oświadczenie Sławomira O. z dnia 15 lipca 2014 r. mające wskazywać, iż sprawcą zabójstwa była inna osoba, a mianowicie Adam C., oraz mające potwierdzić tę wersję zeznania świadków – Beaty K., Agnieszki R., Roberta R., Rafała K., Dariusza B., Jana M., Jarosława K., Jacka K. i Dariusza M. Jednocześnie zawniósł do przesłuchania przed Sądem Najwyższym w trybie art. 97 k.p.k. w zw. z art. 546 k.p.k. w charakterze świadka Sławomira O. „na okoliczność zabójstwa dokonanego przez Adama C. w miejscowości na Mazurach latem 1999 r. przy użyciu broni palnej”.

Prokurator Prokuratury Generalnej w piśmie z dnia 30 grudnia 2014 r. wniósł o oddalenie przedmiotowego wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego Adama Wojciecha D. nie zasługiwał na uwzględnienie. W pierwszej kolejności, dla oczyszczenia niejako przedpola, należy podnieść uwagi natury ogólniejszej, a to wobec wyrażonego we wniosku poglądu obrońcy co do istoty postępowania wznowieniowego. Stanowisko, że „domniemanie prawidłowości zapadłego wyroku jest wzruszalne, a dotychczas traktowane było w sposób dokładnie odwrotny” (chodzi zapewne o wcześniejsze postępowania w przedmiotowej sprawie o wznowienie – kom. S.N.), czy też – „wypada przypomnieć, że domniemanie prawidłowości zapadłego wyroku nie jest niewzruszalne i co więcej, nie może być podstawą do arbitralnego, apriorycznego oceniania innych dowodów jako z gruntu niewiarygodnych i nie zwalnia Sądu z wnioskowania z uwzględnieniem przepisu art. 7 k.p.k.” - stanowi duże uproszczenie, zaś analiza dalszych argumentów wniosku dowodzi, że obrońca nadaje inne znaczenie instytucji wznowienia postępowania, od rzeczywistego. Uzasadnienie wniosku o wznowienie nieodparcie nasuwa konstatację, że jego autor podejmuje po raz kolejny polemikę z poczynionymi w sprawie ustaleniami faktycznymi, poprzez własną subiektywną ocenę przeprowadzonych już w sprawie i znanych sądom I i II instancji dowodów.

Przypomnieć należy, że w postępowaniu wznowieniowym nie działa już zasada domniemania niewinności i wynikający z niej materialny ciężar dowodu. Wzruszenie w tym trybie nadzwyczajnym prawomocnego wyroku, co do którego istnieje przecież prawne domniemanie poprawności tego orzeczenia, w postępowaniu o wznowienie nie może sprostować się do kwestionowania przyjętych przez Sąd ustaleń faktycznych i wspierających je dowodów, a jest związane z istnieniem enumeratywnie wymienionych w rozdziale 56 Kodeksu postępowania karnego podstaw ku temu. Z całą mocą trzeba podkreślić, że to na wnioskodawcy ciąży obowiązek precyzyjnego wykazania tych podstaw i w sposób zgodny z obowiązującym prawem. W ramach postępowania o wznowienie nie jest dopuszczalna kontrola poprawności ustaleń faktycznych dokonanych przez sądy orzekające w sprawie, ani ponowne badanie prawidłowości oceny i wiarygodności dowodów, które przyjęto za ich podstawę. W trakcie tego postępowania przedmiotem rozstrzygnięcia

jest kwestia istnienia podstaw do wznowienia, a nie odpowiedzialności karnej skazanego, gdyż tej dotyczy prawomocne orzeczenie kończące postępowanie sądowe. Wznowienie postępowania jest instytucją szczególną, której ściśle unormowania ustawowe w zakresie warunków formalnych, jego podstaw oraz co do trybu i zasad postępowania przy rozstrzygnięciu w przedmiocie wznowienia, nie pozwalają na rozszerzającą wykładnię określających tę instytucję przepisów. Prawomocny wyrok posiada cechy trwałego rozstrzygnięcia przez sąd rozpatrywanej sprawy w zakończonym już tym orzeczeniem postępowaniu karnym, skoro przysługuje mu przymiot domniemania prawdziwości ustaleń faktycznych poczynionych w danej sprawie i stanowiących podstawę wyroku. Wzruszenie tego domniemania, a w konsekwencji prawomocnego wyroku w drodze wznowienia postępowania, może nastąpić tylko w sytuacjach ściśle określonych. Postępowanie wznowieniowe nie może stanowić powtórzenia postępowania apelacyjnego i nie jest swego rodzaju trzecią instancją odwoławczą, mającą służyć kolejnemu weryfikowaniu poprawności zapadłych orzeczeń w sądach pierwszej i drugiej instancji.

Postępowanie karne nie podlega wznowieniu w przypadku zgłoszenia jakichkolwiek wątpliwości co do trafności zapadłego orzeczenia. Nie podlega automatycznemu wznowieniu nawet wtedy, gdy w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, lecz trzeba wykazać, że istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, iż mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia (art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k.). W przypadku przesłanki z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., nowe fakty i dowody nieznanne przedtem sądowi, a które ujawniły się po wydaniu orzeczenia, muszą stwarzać przypuszczenie, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze, przy czym winny one niezbitcie, w sposób wiarygodny podważać prawdziwość dokonanych ustaleń faktycznych, a zatem wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo błędności wyroku skazującego (por: postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 kwietnia 1996 r., V KO 2/96, OSNKW 1996, z. 7 – 8, poz. 47; z dnia 7 września 2001 r., III KO 13/01, OSNKW 2001, z. 11 – 12, poz. 96; z dnia 20 października 2010 r., IV KO 38/10, R – OSNKW 2010, poz. 2006; z dnia 25 listopada 2010 r., V KO 85/10, Lex nr 844184; z dnia 5 października 2011 r., II KO 6/11, Lex nr 960527; z dnia 5 grudnia 2013 r., V KO 71/13, Lex nr 1400598; z dnia 27 sierpnia 2014 r., IV KO 46/14, Lex nr 1498827).

Wypada też krytycznie zauważyć, że wniosek o wznowienie postępowania pochodzący od fachowego podmiotu, jakim jest adwokat, obrońca z wyboru, winien w pełni odpowiadać regułom prawnym, dotyczyć merytorycznych przesłanek i być wolnym od pouczeń, czy sugestii pod adresem sądów, a Sądu Najwyższego w szczególności. Nie jest też właściwym prowadzenie we wniosku o wznowienie, polemiki z orzeczeniami Sądu Najwyższego, jakie zapadły wcześniej w przedmiocie odmowy wznowienia wobec skazanego D. w/w postępowań. Za co najmniej nieodpowiednie i niestosowne należy uznać zarzuty, iż Sąd Najwyższy w sprawie (...), wyraził pogląd, który „razi arbitralnością i brakiem wnikliwej analizy okoliczności sprawy i wnioskowania zgodnego z zasadami doświadczenia życiowego oraz wskazań wiedzy i logiki”, natomiast w sprawie (...) „procedował w sposób sprzeczny z kodeksowymi wymaganiami, a nade wszystko ze wskazaniami wiedzy, doświadczenia życiowego i logiki” (s. 16 - 17 wniosku). Wydaje się, że w ocenie obrońcy prawidłowe procedowanie w tym przedmiocie miałyby miejsce tylko wtedy, gdyby Sąd Najwyższy orzekł zgodnie z wnioskiem, bez względu na zasadność podniesionej w nim podstawy prawnej.

Przechodząc na grunt przedmiotowej sprawy należy podnieść następujące okoliczności:

1/ Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym przedmiotową sprawę stwierdza jednoznacznie, że wniosek o wznowienie postępowania oparty o podstawę prawną wskazaną w treści art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. (propter falsa), wbrew odmiennemu stanowisku wnioskodawcy, nie spełnia podstawowych kryteriów określonych w art. 541 § 1 i § 2 k.p.k. Zgodnie z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orze-

czeniu wznawia się, jeżeli w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia. Z kolei przepis art. 541 § 1 k.p.k. stanowi, iż czyn, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba, że orzeczenie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3 – 11 k.p.k. lub w art. 22 k.p.k. Natomiast art. 541 § 2 k.p.k. przewiduje, że wniosek o wznowienie postępowania powinien wskazywać wyrok skazujący lub orzeczenie zapadłe w postępowaniu karnym, stwierdzające niemożność wydania wyroku skazującego.

Przedstawione przez obrońcę skazanego D. orzeczenie spełnia te kryteria tylko od strony formalnej, co nie może być uznane za wystarczające do wznowienia postępowania. W dniu 3 września 2014 r. do Prokuratury Okręgowej w B. wpłynęło pismo H. z dnia 6 czerwca 2014 r., dotyczące możliwości popełnienia przez Dariusza M. – byłego funkcjonariusza CBS, przestępstwa zatajenia dowodów niewinności skazanego Adama D. Po postanowieniu z dnia 2 października 2014 r., w sprawie (...), Prokuratura Okręgowa w B. odmówiła na podstawie art. 305 § 1 i § 3 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., wszczęcia śledztwa o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 236 § 1 k.k., a to wobec przedawnienia jego karalności. W pierwszym rzędzie należy zwrócić uwagę na rzecz oczywistą – postanowienie to nie jest wyrokiem skazującym, a tylko takie orzeczenie wiązałoby sąd orzekający w przedmiocie wznowienia postępowania. W każdym innym przypadku, nawet wskazanie orzeczenia, z którego wynika, że wyrok skazujący nie może zapaść, nie zwalnia sądu orzekającego w przedmiocie wznowienia postępowania, od samodzielnego ustalenia, czy w związku z postępowaniem rzeczywiście dopuszczono się przestępstwa. Nie chodzi jednak o przeprowadzenie przez ten sąd w całości postępowania merytorycznego w zakresie odpowiedzialności karnej wskazanej osoby. To przecież nie wznowienie postępowania ma być środkiem do ujawnienia przestępstwa, lecz stwierdzenie popełnienia przestępstwa w związku z postępowaniem, może dopiero stanowić podstawę do wystąpienia o jego wznowienie. Wskazane przez obrońcę postanowienie prokuratora z dnia 2 października 2014 r. o odmowie wszczęcia śledztwa z uwagi na przedawnienie karalności, w żadnym wypadku nie może automatycznie przesądzać, że w związku z postępowaniem, którego dotyczy wniosek o wznowienie, wystąpiła podstawa propter falsa. Nie ma przy tym żadnego znaczenia, że w sprawie przeprowadzono czynności sprawdzające, a nadto w treści tego postanowienia, zwłaszcza w jego uzasadnieniu, zawarto stwierdzenie, iż zdarzenie, o jakim mowa w piśmie H. „mogło wyczerpywać znamiona występkę z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 236 § 1 k.k.”. Stwierdzenie to ma tylko i wyłącznie charakter hipotezy, wyjaśniającej argumentację co do niemożności wszczęcia postępowania karnego w sprawie w zakresie określonego czynu zabronionego. Tego rodzaju ogólnikowe stwierdzenia w żadnym wypadku nie oznaczają jeszcze, że tego typu przestępstwo rzeczywiście zaistniało. Tym bardziej, że z treści dokumentu wynika wprost, iż w postępowaniu tym nie przeprowadzono i nie analizowano dowodów na ewentualne poparcie zarzutów, skoro wystąpiła negatywna przesłanka procesowa w postaci przedawnienia karalności. Trafnie podnosi prokurator w odpowiedzi na wniosek, iż samo powołanie orzeczenia stwierdzającego niemożność wydania wyroku skazującego, nie przesądza bynajmniej o powinności uwzględnienia wniosku w przedmiocie wznowienia postępowania. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 grudnia 2012 r., w sprawie III KO 28/12, (OSNKW 2013, z. 1, poz. 10), orzeczenie wymienione w art. 541 § 2 in fine k.p.k., umarzające postępowanie, powinno zawierać ustalenie świadczące o popełnieniu przestępstwa odpowiadającego warunkom określonym w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., albo co najmniej przytaczać okoliczności wskazujące na (uprawdopodobniające) dokonanie takiego przestępstwa. Nie będzie to możliwe m.in. w przypadku odmowy wszczęcia postępowania z powodów określonych w art. 17 § 1 pkt 5 – 11 k.p.k. Wówczas to na wnioskodawcy ciąży obowiązek wykazania okoliczności świadczących o dopuszczeniu się przestępstwa w związku z postępowaniem (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5

grudnia 2012 r., III KO 28/12, OSNKW 2013, z. 1, poz. 10; z dnia 9 października 2012 r., III KO 41/12, Lex Nr 1220886; z dnia 1 czerwca 2010 r., IV KO 56/10, Lex Nr 843826; z dnia 17 stycznia 2008 r., V KO 88/07, Lex Nr 534897; z dnia 19 kwietnia 2007 r., II KO 54/06, Lex Nr 314969; z dnia 19 października 2006 r., V KO 77/05, Lex Nr 295251; z dnia 7 grudnia 2004 r., III KO 14/04, OSNKW 2005, z. 1, poz.8).

Tymczasem w przedmiotowej sprawie obrońca przyjął automatycznie w nieuprawniony sposób, że już sam fakt oparcia orzeczenia o negatywną przesłankę procesową z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., zawiera kategorię założenie, iż przedmiotowy czyn zabroniony został popełniony. Należy więc po raz kolejny stanowczo stwierdzić, iż nie jest prawdą, że w postanowieniu o odmowie wszczęcia śledztwa wskazano *expressis verbis*, że Dariusz M. „swoim zachowaniem zatajał dowody niewinności Adama D.”. Wersji o popełnieniu tego przestępstwa bynajmniej nie wzmacnia również sam fakt, że zawiadomienie o podejrzeniu jego popełnienia przesłała H., a taką hipotezę - jak zdaje się - sugeruje obrońca we wniosku.

Na zakończenie tych uwag należy także podnieść, iż fakt ewentualnego popełnienia przestępstwa przez D. M. tym bardziej jawi się jako nieprzekonujący, jeśli zważyć na bardzo późne zawiadomienie Prokuratury o rzekomym jego popełnieniu, a więc dopiero w kilka lat po przedawnieniu karalności. Dowodzi to instrumentalnego działania skazanego i uprawnia tezę, iż podjęto w tym zakresie czynności dla wytworzenia dowodów mających służyć jako formalna podstawa do kolejnego przedsięwzięcia kroków o wznowienie postępowania. Odmienne interpretacja podstawy *propter falsa* prowadziłaby do zupełnie nieuzasadnionego rozszerzenia funkcjonowania wyjątkowej instytucji wznowienia postępowania, destrukcyjnie wpływając na fundamentalną kwestię pewności prawomocności orzeczeń.

2/ W tym miejscu, zanim Sąd Najwyższy przejdzie do szczegółowej analizy zgłoszonych „nowych faktów i dowodów” mających uzasadniać wznowienie postępowania, trzeba odnieść się do wskazania przez obrońcę zeznań świadka Dariusza M. z dnia 3 sierpnia 2009 r., złożonych w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w W., w sprawie (...), jako nowego dowodu w ujęciu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Z uzasadnienia wniosku wynika wprost, że dowód ten jest ściśle powiązany z załączonym do niego postanowieniem prokuratora Prokuratury Okręgowej w B. z dnia 2 października 2014 r., w sprawie (...), odmawiającego na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. wszczęcia śledztwa o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 236 § 1 k.k. w stosunku do tej osoby. Wobec tej sytuacji należy stwierdzić, iż w tym zakresie wnioski nie jest oparty o „nowe fakty i dowody”, ale o twierdzenie, że w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a więc w rzeczywistości chodzi o przesłankę *propter falsa*. W przekonaniu wnioskodawcy, zeznania świadka M. złożone w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w W., o sygn. akt (...), w powiązaniu z powyższym dokumentem procesowym, miałyby potwierdzać tezę o popełnieniu przez niego w/w przestępstwa. Trzeba zatem jednoznacznie stwierdzić, że również w oparciu o tę przesłankę nie jest możliwe wznowienie postępowania. Powyżej wskazano, dlaczego wymienione postanowienie nie może dowodzić faktu popełnienia przestępstwa przez D. M. - uwagi te są aktualne również w odniesieniu do nowego dowodu w postaci zeznań tego świadka. Dodatkowo należy zauważyć, że nie wiadomo, w jaki sposób zeznania tego świadka miałyby przesądzić o przyjęciu za udowodniony faktu popełnienia przez niego przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 236 § 1 k.k. Wypada po raz kolejny przypomnieć, że to nie postępowanie o wznowienie głównego postępowania jest miejscem na przeprowadzanie dowodów dla wykazania zaistnienia przesłanki „*propter falsa*”.

Podnosi się we wniosku, iż w postępowaniu o sygnaturze (...), w odpowiedzi na pytanie Sądu, dlaczego przez rok nie przesłuchano Jana M. w sprawie Agnieszki R., pomimo tego, że oskarżona miała zarzut powiązany z osobą M., świadek M. nie udzielił odpowiedzi.

Zdaniem obrońcy już sam fakt nieudzielenia odpowiedzi przez świadka wskazuje na nieprawidłowości w prowadzonym śledztwie oraz świadczy o niesłusznym skazaniu Adama D. Taka konkluzja miałaby wynikać z faktu, iż ta sama grupa funkcjonariuszy prowadziła śledztwo w sprawie skazanego D. oraz w sprawie (...). Należy stwierdzić, że jest to wnioskowanie tyleż dowolne, co i nieuprawnione.

Rację ma prokurator, który w odpowiedzi na wniosek podkreślił, że sam fakt wyjaśniania przez Sąd Okręgowy w sprawie (...), ewentualnych nieprawidłowości w prowadzonym w niej postępowaniu przygotowawczym, nie jest żadnym dowodem nieprawidłowości dotyczących postępowania w innej sprawie i zupełnie innych przestępstw, a tym bardziej nie może wskazywać na omyłkowe skazanie osoby odpowiadającej w zupełnie innym postępowaniu i za inne przestępstwa. Nie uprawdopodobnia też – w przeciwieństwie do stanowiska obrońcy – faktu popełnienia przez D. M. w/w przestępstwa. Oceny tej nie może zmienić nawet ta okoliczność, że obydwa postępowania były prowadzone przez tę samą grupę funkcjonariuszy. Trzeba zauważyć, iż w dniu 3 sierpnia 2009 r., w sprawie (...), świadek M. składał bardzo obszerne zeznania (k. 9359 – 9376, tom 48). Ich treść w żadnym stopniu nie uprawnia do konkluzji powziętej przez obrońcę i nie dowodzi też, by świadek celowo nie udzielał odpowiedzi, co wydaje się, sugeruje wnioskodawca. Analiza relacji świadka wskazuje, że w przypadku, gdy nie udzielił odpowiedzi na pytanie, powoływał się na brak pamięci, co nie może dziwić zważywszy, iż zeznawał odnośnie czynności procesowych przeprowadzanych wiele lat wcześniej. Natomiast w innych przypadkach powoływał się na tajemnicę służbową i brak zwolnienia od obowiązku jej zachowania. Trzeba też zaznaczyć, iż mimo przyjęcia przez Sąd Okręgowy w W. w sprawie (...) pewnych nieprawidłowości w postępowaniu przygotowawczym, oskarżona Agnieszka R. została prawomocnie skazana za pięć z sześciu zarzucanych jej przestępstw, natomiast w zakresie jednego z czynów toczy się nadal postępowanie, gdyż w tej części Sąd Apelacyjny w W. uwzględnił wniesioną przez prokuratora apelację na niekorzyść oskarżonej, uchylił wyrok i sprawę przekazał Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Tym bardziej więc ewentualne nieprawidłowości postępowania przygotowawczego w sprawie (...), w żaden sposób nie mogą rzutować na kwestię winy i sprawstwa Adama D., odpowiadającego w zupełnie innym postępowaniu i za inne przestępstwa.

3/ Z kolei odwołanie się przez obrońcę do treści uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w W. w sprawie (...) i stwierdzenie, że właśnie w tej sprawie „zrekonstruowano przebieg wydarzeń i wpływu określonych zachowań na proces, w którym oskarżonym był Adam D.”, co miałoby w sposób mniej lub bardziej pośredni dowodzić bezpodstawności jego skazania, jest nieporozumieniem - i jak określa to prokurator w odpowiedzi na wniosek, stanowi czystą spekulację. Wypada w tym miejscu przypomnieć fakt oczywisty, że o winie i sprawstwie Adama D. w zakresie zarzucanych mu zabójstw Janusza B. i Mirosława K., orzekł Sąd Okręgowy w B. w sprawie (...), a nie Sąd Okręgowy w W., natomiast wniesioną apelację rozpoznał Sąd Apelacyjny w B.

Słusznie prokurator odwołał się w tym miejscu do zasady samodzielności jurysdykcyjnej sądu karnego, wyrażonej w art. 8 § 1 k.p.k. Należy zatem przypomnieć, iż zgodnie z nią, sąd karny samodzielnie rozstrzyga wszystkie zagadnienia prawne oraz faktyczne, jakie wyłoniły się w rozpatrywanej sprawie i nie wiążą go inne rozstrzygnięcia sądów, zapadłe na gruncie spraw karnych, cywilnych, czy administracyjnych, nawet jeśli są powiązane z rozpoznawaną sprawą karną. Innymi słowy – sąd karny nie jest związany ani orzeczeniem sądu karnego zapadłym w innej sprawie, ani też ustaleniami faktycznymi czy treścią wyroku w sprawie jednego ze współsprawców przestępstwa rozpoznanej odrębnie, gdy następnie rozpoznaje sprawę innego współuczestnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 września 1986 r., II KR 192/86, OSNPG 1987/Nr 10, poz. 126). Konsekwencją omawianej zasady jest między innymi to, że oceny prawne będące wyrazem innego poglądu sądu nawet w takiej samej sprawie i o ten sam czyn, nie mogą stanowić podstawy

wznowienia. A zatem nawet rozbieżna ocena prawna dokonana na tle tego samego stanu faktycznego przez różne sądy, nie może stanowić samodzielnej podstawy wznowienia. Tym bardziej nie jest nowym faktem w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. okoliczność, iż sąd prowadzący inne postępowanie karne, ocenił odmiennie zeznania tych samych świadków lub wyjaśnienia tych samych oskarżonych, w porównaniu do oceny dokonanej w postępowaniu objętym wnioskiem o wznowienie, ale w zakresie dotyczącym zupełnie innego czynu, bądź ocenił, że w postępowaniu przygotowawczym popełniono jakieś nieprawidłowości. Podsumowując te rozważania należy stwierdzić, że rację ma prokurator, gdy podnosi – „Zasada niezależności jurysdykcyjnej Sądu, wyrażająca się między innymi w poszanowaniu poczynionych przez ten Sąd ustaleń faktycznych i ocen prawnych tak długo, jak długo nie zostaną one wzruszone w trybie właściwym i odnoszącym się do konkretnego postępowania, przeczy możliwości czynienia założeń o ich wadliwości w oparciu o oceny innego Sądu, niż właściwy do rozpoznania sprawy”.

4/ Odnosząc się do powołanej we wniosku kolejnej postawy wznowieniowej – *propter nova* – w pierwszej kolejności wypada podkreślić, iż samo zgłoszenie nowych faktów lub dowodów nie oznacza jeszcze, że sąd rozpoznający wniosek jest zobligowany wznović postępowanie. Wskazana przez obrońcę formalna podstawa wniosku, a to art. 540 § 1 pkt. 2 lit. a k.p.k. stanowi, iż postępowanie wznawia się, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznanne przedtem sądowi, wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. Dowody te podlegają jednak ocenie sądu, która to ocena musi być dokonywana w ścisłym powiązaniu z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie w toku postępowania przed sądami I i II instancji. Niedopuszczalne jest oderwanie tej oceny od całości kształtu dowodów będących podstawą skazania, gdyż byłoby to postąpienie nie mające nic wspólnego z realiami procesowymi konkretnej sprawy, ignorujące prawomocne ustalenia. Bowiem tylko *in concreto*, po rzeczowej konfrontacji zgłoszonych we wniosku nowych dowodów, z dowodami dotychczas występującymi i analizowanymi przez sądy merytorycznie rozpoznające sprawę, możliwe jest stwierdzenie, czy dowody mające być podstawą wznowienia wskazują z wysokim prawdopodobieństwem, że ustalenia dokonane przez sądy obu instancji mogą być wadliwe. A zatem jest rzeczą oczywistą, że rozpoznanie wniosku o wznowienie na w/w podstawie ogranicza się do zbadania, czy rzeczywiście po uprawomocnieniu się wyroku skazującego ujawniły się nowe fakty i dowody, nieznanne przedtem sądowi, wskazujące na wysoce prawdopodobną błędność wyroku, którego dotyczy wniosek o wznowienie. Nie każdy więc ujawniony nowy fakt lub dowód, nieznanne przedtem sądowi, nawet jeżeli stwarza przypuszczenie o ewentualnej niewinności skazanego, daje podstawę orzeczenia po myśli art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., lecz wyłącznie taki, który stanowi podstawę do graniczącego z pewnością wniosku o błędności wyroku. Jak już wcześniej stwierdzono, w sprawie o wznowienie nie dokonuje się na nowo oceny zasadności orzeczenia kończącego postępowanie w zakresie odpowiedzialności karnej skazanego, co jak się wydaje, umknęło z pola widzenia obrońcy (por: postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 kwietnia 1996 r., V KO 2/96, OSNKW 1996, z. 1 – 2, poz. 47; z dnia 7 września 2001 r., III KO 13/01, OSNKW 2001, z. 11 – 12, poz. 96; z dnia 21 maja 2008 r., V KO 30/08, R – OSNKW 2008, poz. 1138; z dnia 20 października 2010 r., IV KO 38/10, R – OSNKW 2010, poz. 2006; z dnia 5 października 2011 r., II KO 6/11, Lex nr 960527; z dnia 5 grudnia 2013 r., V KO 71/13, Lex nr 1400598; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 14 stycznia 2008 r., II AKo 289/07, KZS 2008/Nr 4, poz. 53). Warto też przypomnieć stanowisko Sądu Apelacyjnego w Krakowie wyrażone w postanowieniu z dnia 8 czerwca 2000 roku, w sprawie II AKo 27/00, (KZS 2000/Nr 6, poz. 23), które w sposób rzeczowy i dobitnie wyjaśnia istotę wznowienia postępowania w oparciu o podstawę *propter nova*. Sąd ten stwierdził mianowicie – „W sprawie o wznowienie postępowania nie ocenia się na nowo zasadności oskarżenia z uwzględnieniem nowych faktów czy dowodów, ale bada się jedynie, czy te nowości uza-

sadniają przypuszczenie, że skazanie jest niesłuszne”. Należy podkreślić, iż nie ulega wątpliwości, że w przedmiotowej sprawie wnioskodawca domaga się właśnie takiej nie-dopuszczalnej, ponownej oceny „zasadności skazania z uwzględnieniem nowych faktów i dowodów”.

5/ Takimi okolicznościami mającymi uzasadniać wznowienie postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt. 2 lit. a k.p.k., mają być „nowe fakty i dowody” w postaci zeznań świadków i wyjaśnień oskarżonych – Agnieszki R., Roberta R., Jana M., Jacka K., Beaty K., Rafała K. Dariusza B. i Jarosława K. oraz pisemne oświadczenie Sławomira O. o posiadaniu wiedzy na temat zabójstwa dokonanego przez Adama C. Obrońca zawniósł także przesłuchanie w trybie art. 546 k.p.k. w zw. z art. 97 k.p.k. w charakterze świadka Sławomira O na tę okoliczność.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że ocena wskazanych przez wnioskodawcę źródeł dowodowych nie pozostawia wątpliwości co do tego, że nie spełniają one wymogu „nowego faktu lub dowodu” w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Przypomnieć należy, iż Sąd Najwyższy rozpoznawał już wcześniej dwukrotnie wnioski obrońców skazanego D. o wznowienie w/w postępowań, na podstawie przesłanki z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Jako „nowy dowód” w ujęciu tego przepisu wskazywano wówczas między innymi zeznania świadków i wyjaśnienia oskarżonych - Agnieszki R., Roberta R., Jana M. i Jacka K. Po rozpoznaniu tych wniosków, postanowieniami z dnia 20 lutego 2007 r., w sprawie (...) oraz z dnia 10 marca 2011 r., w sprawie (...), Sąd Najwyższy oddalił je nie znajdując podstaw do wznowienia postępowania, przy czym w sprawach tych dokonał oceny relacji w/w osób w kontekście przesłanki z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Wydaje się, iż składając obecnie wniosek o wznowienie, z ponownym powołaniem się na w/w źródła dowodowe, obrońca miał świadomość braku w tym przypadku przesłanki propter nova zgłoszonych w tym zakresie dowodów, skoro wywodził we wniosku, że jednak ich relacje winny być poddane analizie także obecnie przez Sąd Najwyższy, a to w kontekście nowych źródeł dowodowych w postaci zeznań Beaty K., Rafała K., Dariusza B., Sławomira O., Jarosława K. i Dariusza M., a w szczególności, z uwzględnieniem pisemnego oświadczenia Sławomira O. Jak przekonuje obrońca, w świetle tych „nowych faktów i dowodów”, relacje wcześniej ocenianych już zeznań oraz wyjaśnień Agnieszki R., Roberta R., Jana M. i Jacka K. – „nie mogą pozostać poza uwagą Sądu w toku rozpoznawania niniejszego wniosku”, gdyż „zyskują nową wymowę i konieczne jest ich ponowne ocenienie” (s. 20 wniosku). Godzi się podkreślić, że na fakt ponownego zgłoszenia jako nowego dowodu relacji tych osób, zwrócił także uwagę prokurator Prokuratury Generalnej w odpowiedzi na wniosek podnosząc, iż były już oceniane przez Sąd Najwyższy w sprawach (...) oraz (...).

Trzeba więc stwierdzić, że w tym zakresie wniosek praktycznie zbliżał się do granic prawnej dopuszczalności. W orzecznictwie sądowym ugruntowany jest pogląd, że wniesienie ponownego wniosku o wznowienie postępowania opartego na tej samej podstawie faktycznej nie jest dopuszczalne. Jeżeli zatem sąd prawomocnym orzeczeniem oddalił wniosek o wznowienie postępowania, to ponowny wniosek co do tego samego skazanego i w tej samej sprawie musi opierać się na innych faktach lub dowodach nieznanymi przedtem sądowi i wskazujących na to, że skazany jest niewinny. Nie może więc opierać się na tych faktach i dowodach, które stanowiły już podstawę prawomocnego rozstrzygnięcia w tym przedmiocie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lutego 2007 r., III KO 78/06, Lex Nr 245347; z dnia 10 listopada 2004 r., II KZ 37/04, Lex Nr 163209; z dnia 9 lutego 1980 r., IV KO 72/79, OSNKW 1980, z. 4, poz. 40; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 5 marca 2003 r., II AKa 185/02, KZS 2003/Nr 3, poz. 55).

Sąd Najwyższy rozpoznający niniejszą sprawę ma na względzie i tę okoliczność, że nowym dowodem w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. mogą być także fakty pocho-

dzące z tego samego źródła dowodowego, o ile ujawniają treści nieznanе sądowi w postępowaniu zakończonym prawomocnie. A zatem mogą nim być zarówno zeznania tego samego świadka lub wyjaśnienia tego samego oskarżonego, złożone w toku innego postępowania, jeżeli dotyczą kwestii istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy, której dotyczy wnioski o wznowienie i nie były znane sądom orzekającym w postępowaniu mającym podlegać wznowieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 maja 2008 r., V KO 30/08, KZS 2008/Nr 7-8, poz. 49; z dnia 3 lutego 2004 r., V KO 64/03, Lex Nr 162524). A zatem mimo powołania po raz trzeci z rzędu tych samych źródeł dowodowych (A. R., R. R., J. M. i J. K.), Sąd Najwyższy nie pozostawił wniosku w tym zakresie bez rozpoznania, lecz poddał go analizie celem ustalenia, czy osoby te rzeczywiście podają nowe fakty, nieznanе przedtem sądowi.

6/ Sąd Najwyższy stwierdza, iż zawnioskowany przez obrońcę dowód w postaci relacji Agnieszki R., Roberta R., Jana M. i Jacka K., nie spełnia nawet w najmniejszym stopniu przesłanki z art. 540 § 1 pkt. 2 lit. a k.p.k. – zeznania tych osób nie stanowią ani „nowego dowodu”, ani „nowego faktu” w ujęciu tego przepisu. Ponieważ obrońca powołuje się na relacje tych osób złożone w innych postępowaniach karnych prowadzonych przez inne sądy, to w pierwszej kolejności należy przypomnieć, że ich zeznania oraz wyjaśnienia złożone właśnie w tych postępowaniach, były już przedmiotem analizy Sądu Najwyższego w sprawach (...) i (...), zainicjowanych przez obrońcę skazanego D., a dotyczących wniosku o wznowienie przedmiotowego postępowania. Sąd Najwyższy uznał jednak, że nie mogą stanowić podstawy wznowienia. Natomiast sam fakt, że po wydaniu przez ten Sąd postanowień oddalających wnioski o wznowienie, wskazane osoby składały dalsze zeznania bądź wyjaśnienia, zwłaszcza w sprawie (...), w niczym nie zmienia obecnej oceny, iż zaproponowane źródła dowodowe i tym razem nie mogą prowadzić do wznowienia postępowania. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę stwierdza, co następuje: W ponownym postępowaniu o wznowienie można powoływać się na te same źródła dowodowe tylko wówczas, gdy w trakcie kolejnych przesłuchań osoby te rzeczywiście ujawniły „nowe fakty” nieznanе przedtem sądowi orzekającemu w przedmiocie wznowienia. Bez znaczenia natomiast pozostaje sam fakt, czy osoby te były jeszcze dodatkowo przesłuchiwane już po rozstrzygnięciu przez sąd w sprawie wniosku o wznowienie postępowania i oddaleniu wniosku w tym zakresie. Nie ma w tym przypadku znaczenia, ile razy w danym postępowaniu karnym świadek (współoskarżony) składał zeznania (wyjaśnienia), na które obecnie powołuje się wnioskodawca, o ile nie ujawnił „nowych faktów”. Taka sytuacja nie zaistniała w niniejszym postępowaniu o sygnaturze akt (...) – wskazani wcześniej świadkowie nie ujawnili nowych informacji, których nie miałby na względzie już wcześniej Sąd Najwyższy.

Wszystkie dowody przedstawione we wniosku o wznowienie łączy jedna wspólna teza, prezentowana już wcześniej w sprawach (...) i (...), że sprawcą zabójstw Mirosława K. oraz Janusza B., jest Adam C., a nie skazany Adam D. Podnosząc taką tezę obrońca zmierza tym samym do podważenia wiarygodności zeznań Sławomira R., na bazie których dokonywano w sprawie karnej ustaleń faktycznych. Obecnie obrońca w rozbudowanej w sposób wręcz kazuistyczny argumentacji, prowadzi własną ocenę dowodów w oparciu o fragmenty uzyskanych w innych postępowaniach zeznań bądź wyjaśnień Agnieszki R., Roberta R., Jana M. i Jacka K., podejmując polemikę nie tylko z prawomocnymi ustaleniami Sądu Okręgowego w B. w sprawie (...), lecz także z oceną Sądu Najwyższego w sprawach (...) i (...). Już samo porównanie wskazanych obecnie przez obrońcę terminów złożenia zeznań i wyjaśnień przez te osoby, z datą rozstrzygnięć Sądu Najwyższego w przedmiocie poprzednich wniosków o wznowienie (20 lutego 2007 r. i 10 marca 2011 r.) dowodzi, że wszystkie te relacje były przedmiotem analizy tego Sądu. W szczególności wyjaśnienia A. R. i zeznania R. R. były w pełni analizowane w obydwu tych postępowaniach, a zatem należy odesłać do pisemnych motywów postanowień Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2007 r. i z dnia 10 marca 2011 r. Poddawanie ich kolej-

nej analizie w chwili obecnej jest zbędne, a nadto byłoby wyrazem złamania zasady, że nowy wniosek nie może opierać się na tych faktach i dowodach, które stanowiły już podstawę prawomocnego rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze fakt, że J. M. w sprawie (...) składał zeznania w charakterze świadka jeszcze w dniu 9 stycznia 2008 r. (k. 6410 – 6415, tom 33), natomiast w sprawie (...) w dniu 13 marca 2007 r. (k. 7472 - 7479, tom 37), a więc już po rozstrzygnięciu przez Sąd Najwyższy w sprawie (...), obecnie poddano ocenie protokoły z tych przesłuchań pod kątem, czy świadek ujawnił wówczas „nowe fakty” nieznanne Sądowi. Należy stwierdzić, że taka sytuacja nie miała miejsca. Jan M. po raz kolejny przytoczył okoliczności będące wcześniej przedmiotem analizy Sądu Najwyższego. W tym miejscu należy także zwrócić uwagę, że w sprawie o sygn. akt (...), Sąd Najwyższy rozpoznawał wniosek o wznowienie postępowania złożony nie tylko przez obrońcę skazanego D., lecz także w stosunku do Jana M. Oddalając wniosek również w części odnoszącej się do tego skazanego, poddał analizie całość relacji przez niego składanych. Trzeba też odnotować, iż Sąd Najwyższy miał na uwadze relacje J. M. także w sprawie (...), mimo że wówczas formalnie we wniosku o wznowienie nie odwoływano się do nich (s. 5 uzasadnienia postanowienia). Podobnie Sąd Najwyższy analizował obecnie także dodatkowo wyjaśnienia Jacka K. złożone w dniu 13 marca 2007 r. w sprawie (...) (k. 7477 – 7478, tom 37). Również w tym przypadku brak jakichkolwiek „nowości” w ujęciu art. 540 § 1 pkt. 2 lit. a k.p.k. Występując w tym postępowaniu w roli oskarżonego, K. tylko powtórzył okoliczności będące przedmiotem analizy przez Sąd Najwyższy w dniu 20 lutego 2007 r., w sprawie (...). Warto przypomnieć, że wówczas Sąd stwierdził m.in. – „Trudno nie dostrzec, że treść cytowanych wyjaśnień Jacka K. zrozumiała jest wyłącznie na gruncie znajomości poprzedzających je zeznań Jana M. i bezpośrednio do nich nawiązuje. Same w sobie wyjaśnienia Jacka K., w których mowa wyłącznie o „prawdopodobieństwie” sprawstwa C., wynikającym li tylko z jego (K.) „wnioskowania”, w żadnym razie nie dawałyby podstawy do wznowienia postępowania. Powiązanie ich jednak z zeznaniami Jana M. wprawdzie czynią zrozumiałym ich sens, ale zupełnie jednoznacznie przekreślają ich wiarygodność” (s. 7 uzasadnienia). Tę ocenę podziela Sąd Najwyższy także w niniejszym postępowaniu.

7/ Nie spełniają kryteriów „nowych faktów i dowodów” w ujęciu art. 540 § 1 pkt. 2 lit. a k.p.k. również zaproponowane zeznania świadków oraz wyjaśnienia oskarżonych – Jarosława K., Beaty K., Rafała K. i Dariusza B., jakie te osoby złożyły w innych postępowaniach. W przypadku Jarosława K. obrońca odwołuje się do złożonych przez niego zeznań w charakterze świadka w dniu 7 marca 2008 r., w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w W., o sygn. akt (...). Obrońca podkreśla, że K. stwierdził podczas tego przesłuchania, iż to Adam C. postrzelił śmiertelnie M. K., natomiast z tym zabójstwem nie miał nic wspólnego skazany D. Z relacji K. ma też wynikać, iż wcześniej nie ujawniano osoby C., gdyż „zastraszał on rodziny osób, które wiedziały o rzeczywistym przebiegu zdarzenia” (s. 10 – 11 wniosku). Odnosząc się do stanowiska obrońcy należy zauważyć, że dowód ten nie spełnia kryteriów wymienionych w powyższym przepisie nawet od strony formalnej. Tego rodzaju relacje Jarosława K. były już wcześniej znane orzekającym sądom. To właśnie K. skazany m.in. za współsprawstwo zabójstwa Mirosława K., po raz pierwszy wskazał na Adama C. jako sprawcę przedmiotowego czynu, na rozprawie apelacyjnej w dniu 27 października 2005 r., przed Sądem Apelacyjnym w B. Oświadczył wówczas, że to nie Jan M. i Adam D. uczestniczyli w tej zbrodni, lecz faktycznymi sprawcami byli Andrzej J. i Adam C. Stwierdził, że wcześniej faktu tego nie ujawniał, ponieważ „chciał chronić swoją rodzinę, która była zastraszana przez C.” (k. 11 276v, tom 57 akt (...)). Tę wypowiedź oskarżonego Sąd Apelacyjny poddał ocenie i odrzucił ją jako całkowicie niewiarygodną (str. 64-65 uzasadnienia, tom 58). Podobne stanowisko w zakresie oceny wskazanego oświadczenia K. zajął Sąd Najwyższy w sprawie (...), oddalając wnioski obrońców skazanych A. D. i J. M. o wznowienie postępowania. Akceptując w pełni ocenę Sądu Apelacyjnego stwierdził wówczas – „Trudno nie podzielić tego stanowi-

ska, w szczególności gdy uwzględni się fakt, że Adam C. pozbawiony został życia w nocy na 6 sierpnia 2004 r., a więc jeszcze w toku postępowania jurysdykcyjnego toczącego się przez Sąd Okręgowy w B., który wyrok wydał w dniu 30 września 2004 r., a poprzedzały go cztery terminy rozpraw w sierpniu i wrześniu tego roku”. Wspomnianą wypowiedź K. odrzucił także jako nielogiczną i niewiarygodną Sąd Najwyższy w sprawie (...), oddalając w dniu 10 marca 2011 r. drugi z kolei wniosek obrońcy skazanego D. o wznowienie postępowania. I wreszcie – wszystkie te okoliczności były także przedmiotem analizy Sądu Najwyższego w sprawie (...), rozpoznającego sprawę obrońcy skazanego Jarosława K. o wznowienie postępowania wobec tego skazanego. Postanowieniem z dnia 21 listopada 2014 r. Sąd Najwyższy oddalił również ten wniosek, uznając podnoszoną wersję za pozbawioną jakiegokolwiek oparcia w wiarygodnych dowodach.

W prowadzonym obecnie postępowaniu o wznowienie, Sąd Najwyższy poddał ocenie wskazane przez obrońcę zeznania J. K. złożone w postępowaniu (...), w dniu 7 marca 2008 r. Należy stwierdzić, że pomimo ich obszerności, nie zawierają żadnych „nowych faktów”, które mogłyby w jakikolwiek sposób uzasadniać wznowienie postępowania wobec D. (k. 6617 – 6621, tom 34 akt (...)).

Zeznania Beaty K., złożone w postępowaniu (...) w dniach 29 października 2004 r. i 15 maja 2005 r., również nie spełniają kryteriów „nowego dowodu lub faktu” (k. 303 – 305, tom II i 964 – 967, tom V, akt (...)). Jak wskazuje się we wniosku, świadek miałaby potwierdzić, że Adam C. woził swoją żonę A. R. na widzenia z Janem M. i bardzo zależało mu na tym, aby widzenia te nie zostały z nim skojarzone. Dlatego też świadek użyczyła Agnieszce R. swój dowód osobisty, na który ta uzyskiwała widzenia na zmienione nazwisko. Trzeba przyznać rację prokuratorowi, iż zeznania K. nie ujawniają żadnych nowych okoliczności, które nie byłyby znane Sądowi Najwyższemu rozpoznającemu wcześniej sprawy o wznowienie postępowania, a potwierdzają tylko wyjaśnienia i zeznania Agnieszki R., złożone w sprawach o sygnaturach akt (...) i (...). A zatem oczywista zbieżność materialnej treści tych dowodów powoduje, że nie sposób uznać zeznań Beaty K. za nowy dowód, który skutkowałby koniecznością wznowienia postępowania.

We wniosku obrońca wskazuje, iż zeznania Dariusza B. złożone w dniu 20 czerwca 2007 r. w sprawie (...), dowodzą, że Jan M. niesłusznie odbywał karę za zabójstwo „gdzieś na Mazurach”, gdyż rzeczywistym sprawcą tego zabójstwa był Adam C. Świadek o tym fakcie dowiedział się od samego C., w trakcie jazdy na widzenie do M. (k. 5005 – 5009, tom 26, akta (...)). Z treści tych relacji obrońca wyciąga następującą konkluzję – „Adam C. (czyli „Adam z W.”) dokonał zabójstwa Mirosława K. (wskazuje sprawcę), a Jan M. odbywa karę za w/w, skoro więc ustalić można, że sprawcą był Adam C., to ekskulpuje to Adama D., który został błędnie ustalony jako „Adam z W.”). Taka konkluzja jest jednak całkowicie dowolna i nieuprawniona, zaś wskazane źródło dowodowe nie może być uznane za „nowy dowód” w rozumieniu w/w przepisu. Niezależnie od faktu, że świadek powtarza częściowo tezę znaną wcześniej zarówno Sądowi Apelacyjnemu w B., jak i Sądowi Najwyższemu rozpoznającemu poprzednio wnioski o wznowienie postępowania w przedmiotowej sprawie, to należy zwrócić uwagę także na inną okoliczność. Mianowicie, rację ma prokurator, gdy podnosi w odpowiedzi na wniosek, że nie można uznać, iż relacje B. miałyby w jakikolwiek sposób świadczyć o niewinności skazanego D. Niezależnie bowiem od braku ich wiarygodności, nawet literalne odniesienie się do ich treści pozwala na uznanie, że to Jan M., a nie Adam D., miałby niesłusznie odbywać karę za Adama C. Podobnie waloru „nowego faktu i dowodu” są pozbawione wyjaśnienia Rafała K. złożone w dniu 24 maja 2006 r. w sprawie (...) oraz jego zeznania z dnia 21 maja 2007 r. w sprawie (...). W pierwszych relacjach miał podnieść, iż Agnieszka R. po widzeniu z Janem M. zatelefonowała do Adama C. i poinformowała go, że „wszystko jest w porządku i żeby się nie martwił, bo M. nic nie powie” (k. 6226, tom 31 akt (...)). Podobną rozmowę pomiędzy A. R. i A. C., K. miał słyszeć jeszcze raz na zapleczu sklepu. Z kolei w dniu 21

maja 2007 r., K. słuchany w charakterze świadka potwierdził treść zasłyszanej rozmowy telefonicznej po widzeniu A. R. z M., ale swoją wypowiedź uzupełnił. Dodał mianowicie, iż wspomniana wcześniej rozmowa na zapleczu sklepu dotyczyła tego, że „Jan M. i Adam, którego znalazła Policja, zostali kozłami ofiarnymi” (k. 4867 – 4870, tom 25 akt V K 64/05). Trafnie podniósł prokurator, że relacje R. K. nie zasługują na wiarę co najmniej z dwóch powodów – po pierwsze, z uwagi na widoczną u niego skłonność do uzupełniania zeznań, po drugie – wobec zbyt późnego ujawnienia powyższego faktu. Należy w pełni podzielić następujące stanowisko zawarte w pisemnej odpowiedzi prokuratora – „Najistotniejsze jest jednak to, że nie sposób wytłumaczyć, dlaczego mając tak istotne - zdaniem obrony - informacje, na temat okoliczności niesłusznego skazania tych dwóch osób, powiedział o nich dopiero w dwa, trzy lata po zabójstwie Adama C., które miało miejsce w nocy z 5/6 sierpnia 2004 r. O ile można by tłumaczyć przemilczenie tego faktu przed śmiercią Adama C. obawą przed nim, o tyle po jego śmierci milczenie to jest niezrozumiałe (...). Jest to kolejna próba wsparcia tej linii obrony, która wskazywała, że sprawcą zabójstwa był Adam C., przy braku jakichkolwiek dowodów, które czyniłyby tę wersję, co najmniej prawdopodobną”. Kończąc te rozważania należy stwierdzić, że powyższa konstatacja o braku wiarygodności informacji o rzekomym sprawstwie A. C., m.in. z uwagi na zbyt późne ujawnienie tego faktu, dotyczy wszystkich źródeł osobowych zgłoszonych w niniejszym postępowaniu. Zwracał na to uwagę zarówno Sąd Apelacyjny w B., jak i Sąd Najwyższy w sprawach o wznowienie postępowania, o sygnaturach akt (...) i (...). Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym obecnie wniosek obrońcy skazanego D., w pełni zgadza się z tą konkluzją.

8/ Nie można uznać za „nowy fakt lub dowód” w kontekście podstaw do wznowienia postępowania, pisemnego oświadczenia Sławomira O. na temat zabójstwa dokonanego przez Adama C. Ten sam dowód został już wcześniej wskazany za podstawę wniosku o wznowienie postępowania w sprawie Jarosława K., współskazanego z Adamem D. w odniesieniu do obydwu zabójstw. Postanowieniem z dnia 21 listopada 2014 r., w sprawie (...), Sąd Najwyższy oddalił ten wniosek. Sąd zwrócił wówczas uwagę na fakt, iż Sławomir O. był dwukrotnie przesłuchiwany w toku postępowania (...) i mając sposobność podniesienia tak istotnej okoliczności, nie uczynił wówczas tego (k. 6043 – 6044, tom 31, k. 8011v, tom 43). Należy dodać, że świadek zaprzeczał wówczas, by znał któregokolwiek z oskarżonych. Sąd Najwyższy podkreślił w sprawie (...) także ogólnikową treść oświadczenia, która nie wskazywała na żadne okoliczności poddające się ocenie w celu zweryfikowania wiarygodności oraz ustalenia rzeczywistego zakresu wiedzy świadka o zdarzeniu. Ponadto, jak to przyjął Sąd, w świetle doświadczenia życiowego nieprawdopodobne jest, aby tak istotna informacja, przypomniata się świadkowi po upływie kilkunastu lat od zdarzenia. Trafnie podniósł obecnie prokurator, że przedkładając oświadczenie Sławomira O. w sprawie dotyczącej żądania wznowienia postępowania wobec Adama D., obrońca poprzestał jedynie na wskazaniu tego dowodu, w ogóle nie oceniając jego treści z perspektywy ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie przez Sąd orzekający, „jakby zakładając, że już sam fakt pozyskania oświadczenia tej treści warunkuje wznowienie postępowania, ewentualnie po przeprowadzeniu przesłuchania Sławomira O.”. Mając na uwadze wszystkie podniesione do tej pory okoliczności, w tym analizę przedstawionych środków dowodowych, Sąd Najwyższy w niniejszym postępowaniu o sygnaturze (...), nie uwzględnił wniosku obrońcy o przesłuchanie w trybie art. 546 k.p.k. w zw. z art. 97 k.p.k., w charakterze świadka Sławomira O. Ani treść jego zeznań wcześniej składanych, ani treść pisemnego oświadczenia, nie zawierają istotnych informacji, które wymagałyby dodatkowego wyjaśniania. Godzi się też zauważyć, że podobnej treści oświadczenie (nawet w wersji bardziej rozbudowanej), złożone przez Roberta R., było przedmiotem analizy Sądu Najwyższego w sprawie (...), dotyczącej odmowy wznowienia postępowania wobec skazanego D. Sąd uznał to oświadczenie za niewiarygodne i nie-

mogące wykazać, że w wysokim stopniu został uprawdopodobniony fakt niepopelnienia przez skazanego D. przypisanych mu przestępstw.

9/ Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności Sąd Najwyższy stwierdził, że nie istnieją żadne podstawy do wznowienia postępowania zakończonego w przedmiotowej sprawie prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w B. z dnia 1 grudnia 2005 r., w sprawie (...), zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w B. z dnia 30 września 2004 r., w sprawie (...), w stosunku do skazanego Adama D. W rezultacie tych ustaleń wnioski o wznowienie zostały oddalone. O kosztach związanych z postępowaniem wznowieniowym orzeczono na podstawie art. 639 k.p.k.”

1.2.8. Prawny, szczególny obowiązek zapobiegnięcia skutkowi

przepisy: art. 2 k.k.

hasła: Przesłpstwa skutkowe popełnione przez zaniechanie

Wyrok z dnia 4 marca 2015 r., IV KK 32/15

Teza:

Prawny, szczególny obowiązek, o którym mowa w art. 2 k.k., nie może być utożsamiany z kierowanym wobec danej osoby (czy przez nią samą wobec siebie) oczekiwaniem postąpienia pożądanego w danej sytuacji w myśl ogólnych – moralnych, życiowych, czy obyczajowych zasad. Obowiązek ten musi wynikać z jasno sprecyzowanych reguł prawnych, których źródłem – w odniesieniu do określonej osoby – jest treść aktu normatywnego, orzeczenia sądu, umowy, czy też skonkretyzowana sytuacja faktyczna, w której w sposób jednoznaczny urzeczywistnia się powstanie po stronie tej osoby odnośnego wymagania, zapobiegającego powstaniu skutku stanowiącego znamię określonego typu czynu.

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem z dnia 19 lutego 2014 r., po rozpoznaniu na posiedzeniu wniosku prokuratora, Sąd Rejonowy w L. na podstawie art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 1 k.k., warunkowo umorzył wobec Mariana F., na okres próby 2 lat, postępowanie karne o przestępstwo zakwalifikowane z art. 156 § 2 k.k., polegające na tym, że w dniu 20 lipca 2013 r. w M. rejonu I., jako osoba wyznaczona do obsługi toru linowego w obiekcie sportowym – parku linowym A., naruszył zasady bezpieczeństwa przez to, że dopuścił do użytkowania toru linowego przez uczestników, podczas gdy tor ten został wykonany w sposób naruszający zapisy normy PN-EN 15567-1, bez umieszczenia w widocznym miejscu regulaminu określającego sposób korzystania z obiektu, a także bez odpowiedniej obsady osób do jego obsługi, bez zapewnienia uczestnikom systemu asekuracji w taki sposób, aby systemy służące do naciągu były niedostępne dla użytkowników lub wyraźnie oznaczone jako niedozwolone punkty wpięcia się użytkownika, bez zainstalowania na sąsiadującym z torem linowym drzewie właściwych urządzeń ochronnych, w wyniku czego pokrzywdzony Przemysław B. wpiął się za pomocą lony bezpieczeństwa i wózka Trac do niewłaściwej liny, będącej liną odciążu, uderzając przez to o drzewo, czym nieumyślnie spowodował u wymienionego obrażenia w postaci stłuczenia i rany tłuczonej głowy, krwiaka podtwardówkowego po stronie lewej, krwawienia podpajęczynówkowego, stłuczenia mózgu, które to obrażenia stanowiły ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu.

Tym samym wyrokiem Sąd Rejonowy warunkowo umorzył postępowanie karne o tak samo zakwalifikowane czyny, w opisie niemal pokrywające się z przytoczonym powyżej –

wobec Anny P., jako właścicielki wymienionego obiektu sportowego, oraz wobec Krzysztofa S., jako zarządzającego tym obiektem.

Wyrok ten uprawomocnił się bez jego zaskarżenia przez żadną ze stron.

Obecnie Prokurator Generalny zaskarżył ten wyrok kasacją, wniesioną na korzyść Mariana F. i wyrokowi temu zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego materialnego – art. 2 k.k. w zw. z art. 156 § 2 k.k. i art. 66 § 1 k.k., poprzez błędne przyjęcie, że oskarżony popełnił zarzucany mu występki, polegający na zaniechaniu podjęcia określonych działań i nieumyślnym spowodowaniu skutku w postaci ciężkiego uszczerbku na zdrowiu pokrzywdzonego, pomimo iż na oskarżonym nie ciążył obowiązek podjęcia tych działań i nie był on osobą zobowiązaną do zapobieżenia temu skutkowi, w efekcie czego doszło do niezasadnego warunkowego umorzenia postępowania karnego, stwierdzającego winę Mariana F. w popełnieniu zarzucanego mu czynu z art. 156 § 2 k.k. pomimo, iż jego zachowanie nie wyczerpywało znamion czynu zabronionego. Na tej podstawie Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie Mariana F. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja, przy uwzględnieniu jej kierunku, kwalifikowała się do uwzględnienia w trybie określonym przepisem art. 535 § 5 k.p.k.

Oczywistą rację ma Prokurator Generalny podnosząc, że uwzględnienie wniosku prokuratora o warunkowe umorzenie postępowania karnego na podstawie art. 66 § 1 k.k., możliwe jest wyłącznie w wypadku stwierdzenia, że okoliczności popełnienia zarzucanego czynu zabronionego nie budzą wątpliwości, co oznacza, że wydanie wyroku tej treści poprzedzone być musi jednoznacznym ustaleniem przez sąd – na podstawie przedstawionego wraz z wnioskiem materiału dowodowego – tak faktu popełnienia czynu wypełniającego znamiona konkretnego przestępstwa, jak i sprawstwa oskarżonego oraz jego winy.

Analiza złożonego przez prokuratora wniosku o warunkowe umorzenie wobec Mariana F. postępowania karnego o popełnienie przestępstwa określonego w art. 156 § 2 k.k., prowadzi do niewątpliwej oceny, że wniosek ten w oczywisty sposób nie spełniał wszystkich tych elementów, co Sąd Rejonowy – wydając wnioskowany wyrok – w sposób bezkrytyczny zaakceptował.

Poza polem uwagi orzekającego Sądu znalazły się następujące kwestie, wynikające już z samego opisu zarzucanego Marianowi F. czynu:

1. Zarzuczone nieumyślne spowodowanie skutku w postaci ciężkiego uszczerbku na zdrowiu Przemysława B., do którego to uszczerbku doszło w trakcie korzystania przez niego z toru linowego w obiekcie sportowym, wynikać miało, w myśl wniosku, z naruszenia przez oskarżonego zasad bezpieczeństwa, przy czym naruszenie to polegać miało tylko i wyłącznie na tym, że oskarżony miał dopuścić do użytkowania owego toru, pomimo niespełnienia różnych wymogów bezpiecznego z niego korzystania – wykonania toru zgodnie z normami, wywieszenia regulaminu jego użytkowania, zapewnienia wystarczającej obsługi toru, zapewnienia odpowiedniego systemu asekuracji w urządzeniach linowych oraz urządzeń ochronnych. Nie ulega więc żadnej wątpliwości, jak trafnie zauważa autor kasacji, że tak opisane zachowanie sprowadzało się de facto do nieumyślnego spowodowania skutku przez zaniechanie podjęcia wcześniejszych działań, które temu skutkowi miały we wskazany sposób zapobiec. Jednocześnie należy zaznaczyć, że z uzasadnienia wniosku wynikało – a okoliczność ta nie budzi zastrzeżeń w świetle zgromadzonych dowodów (wyjaśnień Krzysztofa S. i Mariana F. oraz zeznań wszystkich osób obecnych na miejscu zdarzenia) – że tempore criminis oskarżony nie przejawiał żadnych innych zachowań (działań, zaniechań), które w jakikolwiek sposób mogły przy-

czynić się do zaistnienia wypadku, w trakcie którego doszło do powstania opisanego skutku. Asekurował on użytkowników toru w początkowym jego punkcie, umożliwiając im ewentualne jego opuszczenie oraz przypinał ich do kolejnej liny toru, ponownie instruując co do dalszego zachowania. Do zdarzenia zaś doszło w innym miejscu, przy końcu obiektu, gdzie poza linią przeznaczoną do jazdy znajdowała się także lina odciążu drzewa, do którego przymocowane były liny właściwe.

2. Postawienie Marianowi F. zarzutu popełnienia czynu określonego w art. 156 § 2 k.k. – tj. nieumyślnego przestępstwa o charakterze skutkowym, wynikało z przyjęcia, że naruszył on powyżej opisane zasady bezpieczeństwa jako osoba wyznaczona (ogólnie) do obsługi toru linowego. Uzasadnienie wniosku wskazywało ponadto wyraźnie – i okoliczność ta również znajdowała pełne odzwierciedlenie w materiale dowodowym – że w wymienionym obiekcie oskarżony nie był nawet zatrudniony; krytycznego dnia, w którym zresztą po raz pierwszy doszło do uruchomienia całości toru, został on jedynie doraźnie przybrany do pomocy przez zarządzającego obiektem Krzysztofa S., jako jego znajomy, który w przeszłości ukończył szkolenie z zakresu obsługi parku linowego (k. 8), i został przezeń skierowany do wykonywania zadań w jednym z punktów opisywanego toru.

Zestawienie powyższych okoliczności przekonywało dobitnie, że w sprawie nie było żadnych podstaw do przyjęcia, iż Marian F. może być uznany za sprawcę nieumyślnego spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu pokrzywdzonego. Skoro jedyną przyczyną nastąpienia skutku przestępstwa opisanego w art. 156 § 2 k.k. było – jak ustalono – zaniechanie wykonania szeregu obowiązków związanych z zapewnieniem bezpiecznego użytkownika toru linowego, mających przeciwdziałać błędnemu wpinaniu się przez użytkownika do liny, po której przejazd był niemożliwy i stwarzał, także przy braku środków ochronnych, niebezpieczeństwo powstania wymienionego skutku, to nie może być wątpliwości, że za sprawcę tego skutku mogła być uznana tylko ta osoba, która do wykonania tych właśnie obowiązków była faktycznie zobowiązana. Według unormowania art. 2 k.k., odpowiedzialności karnej za przestępstwo skutkowe popełnione przez zaniechanie podlega bowiem ten tylko, na kim ciążył prawny, szczególny obowiązek zapobiegnięcia skutkowi.

Nie dostrzegając powyższego, Sąd Rejonowy zupełnie pominął, że istnienie takiego obowiązku po stronie Mariana S., w chwili ocenianego zdarzenia, nie zostało w sprawie wykazane, i to pomimo tego, że przyznał się on do popełnienia zarzuczonego mu czynu. Należy podkreślić, że prawny, szczególny obowiązek, o którym mowa w art. 2 k.k., nie może być utożsamiany z kierowanym wobec danej osoby (czy przez nią samą wobec siebie) oczekiwaniem postąpienia pożądanego w danej sytuacji w myśl ogólnych – moralnych, życiowych, czy obyczajowych zasad. Obowiązek ten musi wynikać z jasno sprecyzowanych reguł prawnych, których źródłem – w odniesieniu do określonej osoby – jest treść aktu normatywnego, orzeczenia sądu, umowy, czy też skonkretyzowana sytuacja faktyczna, w której w sposób jednoznaczny urzeczywistnia się powstanie po stronie tej osoby odnośnego wymagania, zapobiegającego powstaniu skutku stanowiącego znamię określonego typu czynu. W sprawie zaś poza sporem pozostaje, że taki obowiązek na Marianie F. nie ciążył – ani z mocy jakiegokolwiek przepisu prawa karnego, czy treści innego aktu normatywnego, ani też na podstawie umowy nakładającej na oskarżonego wypełnianie określonych funkcji, czy zadań. W kompetencji oskarżonego, jako osoby niebędącej właścicielem obiektu, czy osobą zarządzającą nim (ani też nawet jego pracownikiem), w ogóle nie mieściło się, wskazane w zarzucie, dopuszczenie w dniu zdarzenia do użytkowania toru linowego, spełnianie wymogi bezpieczeństwa. Tym bardziej więc nie mieściło się właściwe wykonanie tego toru, publiczne udostępnienie regulaminu jego użytkowania, czy zapewnienie odpowiedniej ilości obsługujących go osób. Z faktu zaś, że oskarżony podjął się obsługi jednego z punktów tego toru, zupełnie natomiast nie wynika, iż jednocześnie przyjął on na siebie obowiązek podjęcia owych wcze-

zdarzenia mające charakter właśnie „pobicia” łączą się ze statystycznie wysokim niebezpieczeństwem dla zdrowia i życia..

2. Z uwagi na immanentnie niebezpieczny charakter pobicia, który wyraża się we wspólnym zamachu, przynajmniej dwóch osób na innego człowieka, które ma dodatkowo narażać go na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienie skutku określonego w art. 156 § 1 lub w art. 157 § 1, musi nastąpić ze strony jednego z uczestników atak, co najmniej naruszający nietykalność cielesną drugiej osoby. Dopiero takie zachowanie połączone z udziałem innych osób (choćby same nie zadawały uderzeń) tworzyć może owo kwantum niebezpieczeństwa, o jakim mowa w art. 158 k.k.

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 4 marca 2013 r. (sygn. akt (...)) Michał M. został uznany winnym czynu z art. 159 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i skazany na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Czynu tego dopuścił się wraz z innym oskarżonym – Mariuszem M. Wyrok ten został następnie zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 lutego 2014 r. (sygn. akt (...)) w ten sposób, że w opisie czynu przypisanego dodano, iż skazany naraził pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 157 § 1 k.k., a zaś orzeczoną wobec niego karę obniżono do 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Od powyższego prawomocnego rozstrzygnięcia kasację wnieśli obrońcy Michała M.

Adwokat (...) zarzuciła przedmiotowemu wyrokowi:

I. rażące naruszenie prawa materialnego, które mogło mieć istotny wpływ na treść skarżonego orzeczenia, a to art. 159 k.k. w zw. z art. 64 k.k., przez skazanie Michała M. za przestępstwo z art. 159 k.k. w zw. z art. 64 k.k., podczas gdy, kwalifikacja zarzucanego mu czynu została określona, jako art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 159 k.k. w zw. z art. 64 k.k.

II. rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na treść skarżonego orzeczenia, a to:

1. art. 433 § 2 k.p.k. i 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., 7 k.p.k. i 92 k.p.k., polegające na nienależytym skontrolowaniu oceny materiału dowodowego przeprowadzonej przez Sąd I instancji i prawidłowości ustaleń faktycznych poczynionej na tej podstawie, jak również oparcie się przy wydawaniu skarżonego orzeczenia jedynie na części dowodów, z pominięciem tych elementów, które mogły być korzystne dla skazanego, a w szczególności dotyczących oceny wiarygodności zeznań świadków Marcina K. i Marka C., jak również oceny znaczenia tych zeznań dla niniejszego postępowania,

2. art. 217 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., przez uznanie, iż nie można czynić zarzutu Sądowi I Instancji z niedostrzeżenia istotnych braków postępowania przygotowawczego, przy jednoczesnym uznaniu przez Sąd Okręgowy, iż takie braki postępowania przygotowawczego istniały, a polegały na niezabezpieczeniu dowodu z nagrania z monitoringu,

3. art. 217 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 5 § k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., przez nierozpoznanie nie dających się usunąć (na skutek zniszczenia nagrania z monitoringu) wątpliwości dotyczących rzeczywistego przebiegu zdarzenia, powstałych w związku z zeznaniami świadka Marcina K., który widział przedmiotowe nagranie z monitoringu i zeznał, iż przebieg zdarzenia jest inny niż ten ustalony przez Sąd,

4. art. 167 k.p.k., 170 § 1 k.p.k. oraz art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., przejawiające się bezpodstawnym ustaleniem przez Sąd Okręgowy motywacji, jaką kierowali się funkcjonariusze policji polecający zniszczenie nagrania z monitoringu, podczas gdy w sprawie, z uwagi na oddalenie przez Sąd Rejonowy wniosków dowodowych obrony w zakresie ustalenia tożsamości tych funkcjonariuszy, nie znajdują się żadne dowody na poparcie stawianej przez Sąd Okręgowy tezy,

5. art. 6 k.p.k., poprzez brak odniesienia się przez Sąd II Instancji do dopuszczonego na rozprawie apelacyjnej dowodu z wydruków z forum internetowego, zawierającej wiadomości z dnia zdarzenia,

6. art. 457 § 1 i § 3 k.p.k., art. 424 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., polegające na tym, że Sąd Odwoławczy, nie tylko w sposób wybiórczy i ogólnikowy przedstawił powody, którymi się kierował dokonując oceny instancyjnej zasadności zarzutów i wniosków apelacji, ale nie podał przekonujących przesłanek uzasadniających nieuwzględnienie apelacji, bowiem nie dokonał dogłębnej kontroli oceny dowodów zgromadzonych w sprawie, na podstawie których Sąd I instancji budował ustalenia faktyczne mające znaczenie dla rozstrzygnięcia o winie oskarżonego.

Podnosząc powyższe zarzuty wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy właściwemu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Natomiast adwokat (...) przedmiotowemu wyrokowi zarzucił:

1) rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k., dokonane poprzez przeprowadzenie wadliwej kontroli instancyjnej w zakresie oceny zarzutów obrazy art. 7 i 410 k.p.k., stawianych w skargach apelacyjnych, które to zarzuty dotyczyły wiarygodności i procesowego znaczenia zeznań świadków Krzysztofa J., Marka C. oraz Marcina K., a także znaczenia faktu zezwolenia przez funkcjonariuszy Policji na usunięcie nagrania pochodzącego z kamery monitoringu umieszczonej na miejscu zdarzenia,

2) rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 457 § 3 k.p.k., do którego, zdaniem obrońcy doszło przez zaniechanie wskazania w uzasadnieniu wyroku Sądu Odwoławczego, na jakiej podstawie dokonano zmiany orzeczenia Sądu I instancji w zakresie opisu czynu przypisanego oskarżonemu,

3) rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 368 k.p.k., dokonane poprzez przeprowadzenie wadliwej kontroli odwoławczej, polegającej na pominięciu uchybienia Sądu Rejonowego, w zakresie nierozstrzygnięcia o wniosku dowodowym oskarżonego Mariusza M., o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lekarza na okoliczność tego, czy obrażenia powstałe u oskarżonego w czasie zdarzenia mogły powstać wyłącznie na skutek przewrócenia się,

4) rażące naruszenie prawa materialnego, a to art. 159 k.k., dokonane przez przyjęcie wadliwej kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu, podczas gdy w granicach poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych, zaakceptowanych przez Sąd Okręgowy, zachowanie oskarżonego należało uznać za wypełniające znamiona przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w K. oraz zmienionego nim wyrok Sądu Rejonowego w K. i przekazanie sprawy Michała M. do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

W odpowiedzi na powyższe kasację Prokurator Prokuratury Okręgowej w Krakowie wniósł o ich oddalenie, jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacje okazały się zasadne w zakresie zarzutu dotyczącego rażącego naruszenia prawa materialnego przez przypisanie sprawcy dokonanego przestępstwa udziału w pobiciu (art. 159 k.k.)

Przystępując do analizy postawionego zarzutu naruszenia prawa materialnego rozpoczynając należy od przytoczenia podstawy faktycznej skazania. Przypisany finalnie czyn (z uwzględnieniem modyfikacji wprowadzonej doń przez Sąd odwoławczy) został opisany następująco: „oskarżeni Michał M. i Mariusz M. w dniu 16 kwietnia 2010 roku w K. uczestniczyli w pobiciu Krzysztofa J., w trakcie którego Michał M. użył niebezpiecznego narzędzia w postaci maczety w ten sposób, że wykonał zamach tą maczetą w kierunku głowy pokrzywdzonego, a Mariusz M. zaczął pokrzywdzonego, zademonstrował pokrzywdzonemu trzymanym w ręce nóż, a następnie zaszedł w/w pokrzywdzonego od tyłu, trzymając w ręku przedmiotowy nóż i odcinając mu drogę ucieczki, czym narazili go na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. w art. 157 § 1 k.k.”

Uzasadnienie wyroku Sądu I instancji w sferze rekapitulacji ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie precyzuje także, że owa „zaczepka” ze strony Mariusza M. miała charakter wyłącznie słowny. Ustalenie to nie było kwestionowane w wyroku Sądu odwoławczego. Zatem nie budzi wątpliwości i nie zostało w żadnej mierze podważone, że trakcie całego zdarzenia nie doszło do kontaktu fizycznego pomiędzy napastnikami, a napadniętym. Jednak ustalenie to w żadnej mierze nie wpłynęło na ocenę zdarzenia przez oba sądy.

Sąd I instancji dokonując subsumcji stanu faktycznego pod przepis art. 159 k.k. przytoczył szereg poglądów judykatury precyzujących rozumienie znamienia „brania udziału w pobiciu”. I tak, Sąd ten podkreślił, że znamię to „wypełnia nie tylko zadawanie ciosów, lecz także wszelkie inne formy zachowania, które w zbiorowym działaniu przyczyniają się do niebezpiecznego charakteru zajścia, jak np. podawanie niebezpiecznych przedmiotów (narzędzi), przytrzymywanie ofiary, blokowanie drogi ucieczki itp.” cytując na poparcie tej tezy wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 12 października 2000 r., II Aka 169/00, KZS 2000, nr 11, poz. 42, oraz „(...) każda forma kierowanego wołą udziału w grupie napastniczej, bowiem obecność każdego jej uczestnika zwiększa przewagę napastników i przez to ułatwia im dokonanie pobicia, zadawanie razów, a wzmacnia niebezpieczeństwo nastąpienia skutków w zdrowiu ofiar (...)” cytując na poparcie tej tezy wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 12 października 2000 r., II Aka 169/2000, KZS 2000, z. 11, poz. 42”, a także rekapitulując, że „(...) sprawca pobicia nie musi zachowywać się aktywnie poprzez np. zadawanie ciosów. Wystarczające jest, że przyłączy się do działania innej osoby, która czynnie atakuje, w ten sposób, że będzie zagrzewał do walki, otoczy atakującego i broniącego się tworząc element przewagi fizycznej.” (cytaty ze strony 25 i 26 uzasadnienia).

Z kolei Sąd odwoławczy dzieląc powyższe stanowisko Sądu a quo na jego poparcie przytoczył szereg kolejnych judykatów sądów powszechnych i Sądu Najwyższego (których ponowne cytowanie jest tutaj zbędne). Wskazał m.in., że „dla przyjęcia kwalifikacji z art. 158 k.k. wystarczające jest wyrażenie przez oskarżonego postawy solidarności z pozostałymi sprawcami pobicia, wskazującej na potencjalną gotowość czynnego włączenia się fizycznie w akty agresji wobec pokrzywdzonego, gdy tylko zajdzie np. taka potrzeba lub okazja.” (s. 18 uzasadnienia).

Następnie znaczna część wywodów obu sądów związanych z charakterem typu z art. 158 k.k. (i 159 k.k.) koncentrowała się na jego materialnym charakterze, a zwłaszcza stopniu i rodzaju niebezpieczeństwa, jakie spowodować musi ów udział w pobiciu (strona 19 i 20 uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego oraz 27 i n. uzasadnienia wyroku Sądu I instancji).

Z powyższymi elementami argumentacji sądów obu instancji należy się zgodzić i brak powodów do kwestionowania zarówno materialnego charakteru typu z art. 159 k.k., jak i powszechnie przyjmowanego w orzecznictwie rozumienia znamienia „brania udziału w pobiciu”.

Kluczowe jest jednak w niniejszej sprawie, że sądy praktycznie nie przeprowadził jakichkolwiek rozważań na temat samej istoty pobicia, jako zdarzenia, w którym dwie osoby (lub więcej) „biorą udział”. Skoro w języku polskim „brać udział” to synonim słowa „uczestniczyć”(por. Uniwersalny Słownik Języka Polskiego PWN pod red. Stanisława Dubisza, Warszawa 2003), niezbędnym jest wszakże ustalenie w drodze wykładni znaczenia nadawanego danemu zdarzeniu. Takie postąpienie wydaje się także logiczne z punktu widzenia opisu zachowania przestępczego zawartego z typie art. 158 k.k. (i 159 k.k.). By poprawnie zidentyfikować, czy oskarżony brał w czymś udział, należy przesądzić, o jaki typ aktywności (zdarzenia) chodzi. Aktualny pozostaje pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 19 maja 1976 r., (V KR 68/76, OSNKW 1976 nr 12 poz. 143), że ratio legis art. 158 k.k. polega na powstrzymaniu się od udziału w pobiciu lub bójce, które w efekcie mogą doprowadzić do poważnych skutków dla zdrowia i życia człowieka. Z kolei w kontekście socjologiczno-kryminologicznego ujęcia powodów penalizacji pobicia (oraz bójki) trafne uwagi poczyniła A. Nowosad podkreślając, że „Uczestnicy zajścia zbiorowego dopuszczają się czynów, których nie popełniliby indywidualnie. Znikają zahamowania, poczucie odpowiedzialności, świadomość własnej odrębności, pojawia się zaś wrażenie wspólnoty, siły, anonimowości i bezkarności. Trudno przewidzieć skutki każdego działania w ramach bójki, ponieważ nie jest ono wyizolowane i pojedyncze, lecz wywołuje reakcje innych uczestników. Bójka łatwo wymyka się spod kontroli. Jednostka wśród dużej liczby uczestników uważa, że późniejsze udowodnienie jej wkładu w gwałtowne zajście, a nawet identyfikacja będą utrudnione lub niemożliwe, wydaje jej się, że odpowiedzialność za popełnione czyny zostaje przeniesiona na grupę. Wraz z liczebnością grupy wzrasta u jednostki poczucie bezkarności i siły” (A. Nowosad, „Bójka i pobicie”, Warszawa 2014, s. 17 i n.). Ustawodawca, co należy podkreślić, nie penalizuje w tych typach jedynie stworzenia stanu zagrożenia, jako takiego, w drodze podejmowania jakichkolwiek obiektywnie niebezpiecznych czynności, ale stworzenie stanu zagrożenia wynikającego z dokonania pobicia, uznając, że zdarzenia mające charakter właśnie „pobicia” łączą się ze statystycznie wysokim niebezpieczeństwem dla zdrowia i życia. Z uwagi na to, Kodeks przewiduje odrębny typ czynu zabronionego narażenia na niebezpieczeństwo, którego źródłem jest bójka lub pobicie.

Natomiast uzasadnienie wyroku Sądu I instancji przynosi w powyższej materii nader skromne twierdzenie, iż „[p]obiciem jest czynna napaść dwóch lub więcej osób na inną osobę lub osoby, przy czym w zdarzeniu tym występuje wyraźny podział ról na napastników i napadniętych (broniących się)” (s. 27), a z kolei uzasadnienie wyroku Sądu odwoławczego zawiera jedynie passus, że „(...) udział w pobiciu to czynna napaść przynajmniej dwóch osób na inną osobę”. Żaden z sądów nie przytacza na poparcie swoich tez jakichkolwiek poglądów doktryny, czy judykatury. Podkreślić wypada, że nie czynią także własnych prób uzasadnienia powyższego stanowiska, zdając się traktować ten element treści przepisu za wyjaśniony w stopniu wystarczającym. Ma to jednak kapitalne znaczenie, gdyż pojęcie „czynna napaść” nie jest zwrotem należącym do języka powszechnego, lecz stanowi terminus technicus, jakim posługuje się Kodeks karny. Wydaje się, że oba sądy traktują zwroty „pobicie” i „czynna napaść” jako synonimy.

Pojęcie „czynnej napaści” w Kodeksie karnym pojawia się w przypadku czterech typów czynów zabronionych (art. 135 k.k., art. 136 k.k., art. 223 k.k. oraz art. 345 k.k.), co istotne w każdym - w kontekście oddziaływania na funkcjonariusza publicznego (m.in. Prezydenta RP, przedstawiciela obcego państwa, przełożonego żołnierza). Cel tych przepisów jest tożsamy – ochrona niezakłóconego pełnienia obowiązków przez funkcjo-

nariuszy publicznych (tak m.in. wyrok SA w Łodzi z 31 stycznia 2002 r., II AKa 252/01, Prok. i Pr. 2004, nr 5, poz. 19).

W związku z tak zarysowanym przedmiotem ochrony, penalizowanie zachowania polegającego na czynnej napaści jest uzasadnione. Zwłaszcza przyjmując ugruntowane rozumienie tego pojęcia w judykaturze i doktrynie. Czynna napaść zdaniem doktryny to bowiem „każde działanie podjęte w celu wyrządzenia krzywdy fizycznej, chociażby ten cel nie został osiągnięty, a charakteryzujące się pewnym stopniem gwałtowności”. (A. Barczak-Oplustil [w:] A. Zoll [red.] Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz, t. II, wyd. 4, Warszawa 2013 s. 1090), „gwałtowane działanie, będące przejawem agresji wobec funkcjonariusza” (J. Giezek [w:] J. Giezek [red.], Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz, Warszawa 2014 r., teza 4 do art. 223 k.k.), „działanie gwałtowne skierowane przeciwko integralności cielesnej” (A. Marek, Kodeks karny. Komentarz, wyd. 5, Warszawa 2010, teza 1 do art. 223 k.k. i cytowana tam literatura), „atak, zwykle niespodziewany, podstępny, przybierający gwałtowną postać, nakierowany przynajmniej na naruszenie nietykalności cielesnej i wyrządzenie krzywdy fizycznej, dolegliwości fizycznej w postaci dotkliwego bólu” (J. Kulesza [w:] M. Królikowski [red.], R. Zawłocki [red.] Kodeks karny. Część szczególna. Tom I. Komentarz do artykułów 117–221, wyd. 1, Warszawa 2013 teza 5 do art. 135 k.k. i cytowana tam literatura), „czyn sprawcy zmierzający do naruszenia nietykalności cielesnej i wyrządzenia dolegliwości fizycznej, wykraczający już poza pewien stopień zaawansowania zachowania zewnętrznego” (S. Hoc [w:] L. Gardocki (red.), System Prawa Karnego, t. 8, Warszawa 2013, s. 122).

W analogiczny sposób znamię to rozumie judykatura, wskazując, że czynna napaść to „każde działanie zmierzające bezpośrednio do naruszenia nietykalności cielesnej i wyrządzenia w ten sposób dolegliwości fizycznej. Czynna napaść staje się więc przestępstwem dokonany w chwili przedsięwzięcia działania zmierzającego bezpośrednio do naruszenia nietykalności cielesnej, które w rzeczywistości nie musi nastąpić” (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 5 czerwca 2003 r. II AKa 121/0, Prok. i Pr. 2004 nr 6, poz. 18), „wszelkie działanie podjęte w celu wyrządzenia krzywdy fizycznej, choćby ten cel nie został przez sprawcę osiągnięty (np. sprawca mierzył karabinem, ale nie trafił). Nie jest to również równoznaczne z użyciem przemocy. Przemoc ma bowiem cechy przymusu i zawsze zmierza do tego, aby zmusić kogoś do działania lub zaniechania. Natomiast czynna napaść nie musi zmierzać ani do wymuszenia czynności urzędowej, ani do przeszkodzenia wykonania takiej czynności.” (Wyrok SA w Lublinie z dnia 29 maja 2001 r., II AKa 101/01, KZS 2002, z. 4, poz. 43), czy też „wszelkie działania podjęte w celu wyrządzenia krzywdy fizycznej, choćby cel ten nie został zrealizowany” (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 17 lutego 2000 r. II AKa 14/00, OSA 2000/11-12/79).

Gdy chodzi o relację desygnatów znamion „czynnej napaści” i „naruszenia nietykalności cielesnej” wskazuje się natomiast na stosunek krzyżowania (A. Barczak-Oplustil [w:] A. Zoll [red.] Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz, t. II, wyd. 4, Warszawa 2013 s. 1090, szerokie wywody na ten temat w ujęciu historycznym czyni także J. Lachowski [w:] M. Królikowski [red.], R. Zawłocki [red.] Kodeks karny. Część szczególna. Tom I. Komentarz do artykułów 222-316, wyd. 1, Warszawa 2013 Nb 15-25 do art. 223 k.k.). Akcentuje się, że zakres pojęcia czynnej napaści jest szerszy w pewnym aspekcie niż zakres pojęcia naruszenia nietykalności cielesnej. Czynna napaść obejmuje, zatem wszelkie działania podjęte w celu wyrządzenia krzywdy fizycznej, choćby cel ten nie został osiągnięty. Samo dopuszczenie się czynnej napaści, chociażby jeszcze w stadium usiłowania naruszenia nietykalności, wypełnia już znamiona dokonanego przestępstwa napaści, gdyż chodzi o gwałtowny charakter zdarzenia, a nie konkretny jego rezultat (tak m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 lutego 2003 r., II AKa 15/03, KZS 2003/4/36.).

Przechodząc natomiast na grunt analizy znamienia „pobicie” punktem wyjścia powinna być konstatacja, że jeśli ustawodawca w jednym akcie prawnym posługuje się różnymi zwrotami, należy je traktować, jako prima facie niosące odmienne znaczenia (tzw. zakaz wykładni synonimicznej – por. R.A. Stefański (w:) T. Bojarski (red.) System Prawa Karnego, t. 2, Warszawa 2011, s. 499, T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek [w:] Wstęp do prawoznawstwa, wyd. 5 Warszawa 2009 s. 239, L. Morawski, Zasady wykładni prawa, Toruń 2010 rozdział IV). Z uwagi, więc na ich przedmiot ochrony, o czym była już wcześniej mowa, typy znamienne „czynną napaścią” penalizują zachowania o określonym stopniu gwałtowności i potencjalnego niebezpieczeństwa dla osób piastujących określone funkcje publiczne. Bez znaczenia dla zachowania autorytetu tych osób jest, czy dojdzie finalnie do kontaktu fizycznego z funkcjonariuszem, czy też wyrządzenia mu rzeczywistej krzywdy. Już sam zamach niesie ze sobą taki stopień karygodności, że ustawodawca wiąże z nim stosowną reakcję karną. W przypadku natomiast typów znamienych „naruszeniem nietykalności cielesnej” nie jest już istotny kontekst, czy też nasilenie zamachu sprawcy, gdyż relewantny jest wyłącznie skutek w postaci wkroczenia w sferę prywatności i nietykalności danej osoby, a więc określonego rodzaju kontakt fizyczny pomiędzy sprawcą i pokrzywdzonym, który z kolei nie powoduje ani dalej idącego uszczerbku (opisanego m.in. w art. 157 k.k. lub art. 156 k.k.), ani nie stwarza poważnego niebezpieczeństwa (art. 160 k.k.).

Wobec powyższego należy ustalić, co ustawodawca rozumie pod pojęciem „pobicia”. Zgodnie z przyjętymi regułami interpretacji tekstu prawnego zawierającego przepisy karne, rozpocząć ją należy od wykładni językowej interesującego interpretatora zwrotu. W języku ogólnym zaś, „pobić”, znaczy tyle, co «zadać wiele ciosów, razów, kilka razy mocno uderzyć, poturbować» (Uniwersalny Słownik Języka Polskiego PWN pod red. Stanisława Dubisza, Warszawa 2003, Słownik Języka Polskiego PWN, Warszawa 1996, E. Sobol <oprac.>, Wielki Słownik Języka Polskiego IJP PAN (www.wsjp.pl) P. Żmigrodzki <red.>). Rezultat interpretacji tego znamienia nie budzi większych wątpliwości, ani tym bardziej nie prowadzi do absurdu, czy nieakceptowalnych aksjologicznie rozstrzygnięć.

Należy także mieć na uwadze powszechnie przyjętą zasadę wykładni, w myśl której posłużenie się przez ustawodawcę w tym samym akcie prawnym dwoma różnymi terminami powinno prowadzić do odrzucenia takiego rezultatu interpretacji, który prowadziłby do nadania obu tym różnym terminom tego samego znaczenia (zakaz wykładni synonimicznej). Skoro, więc w treści art. 158 § 1 k.k. ustawodawca posłużył się terminem „pobicie”, a nie występującym w innych przepisach terminem „czynna napaść”, to chciał w ten sposób zaznaczyć, że zdarzenie określane tym pierwszym terminem ma inny zakres znaczeniowy.

Mając na względzie funkcję, jaką przypisuje się art. 158 k.k. (i art. 159 k.k.), o czym była już mowa powyżej, uznać należy, że z uwagi na immanentnie niebezpieczny charakter pobicia, który wyraża się we wspólnym zamachu, przynajmniej dwóch osób na innego człowieka, które ma dodatkowo narażać go na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienie skutku określonego w art. 156 § 1 lub w art. 157 § 1, musi nastąpić ze strony jednego z uczestników atak, co najmniej naruszający nietykalność cielesną drugiej osoby. Dopiero takie zachowanie połączone z udziałem innych osób (choćby same nie zadawały uderzeń) tworzyć może owo kwantum niebezpieczeństwa, o jakim mowa w art. 158 k.k. Typ ten nie penalizuje ani czynnej napaści na inną osobę (prywatną), ani samego narażenia jej na niebezpieczeństwo (tak, jak np. art. 160 k.k.), ale zdarzenie określone właśnie, jako „pobicie”, na tyle niebezpieczne, że w jego rezultacie ofiara jest bezpośrednio zagrożona, co najmniej tzw. średnim uszczerbkiem na zdrowiu. Oznacza to, że przypadki polegające na chybieniu ciosu, grożeniu, otaczaniu innej osoby, agresji słownej, fgowaniu ciosów, posługiwaniu się niebezpiecznym narzędziem itp., dopóki nie dojdzie do fizycznego kontaktu przynajmniej jednego uczestnika grupy z ofia-

ra, nie może zostać uznane za dokonaną realizację znamion typu z art. 158 k.k. ani 159 k.k. Wszelkie fazy zdarzenia przed rzeczywistym naruszeniem nietykalności cielesnej ofiary można, co najwyżej rozpatrywać w kontekście form stadialnych popełnienia tego przestępstwa. Z uwagi na powszechnie wyrażany w doktrynie pogląd, iż typ z art. 158 k.k. stanowi wyraz tzw. kryminalizacji uproszczonej prowadzącej do ominięcia trudności dowodowych w procesie, uznać go należy za konstrukcję wyjątkową na tle całej ustawy karnej. Konstatacja ta prowadzić musi do wniosku, że znamiona tego typu czynu zabronionego muszą być interpretowane wąsko, a przede wszystkim w sposób, który nie prowadziłby do dalszego rozszerzenia odpowiedzialności karnej za zrealizowanie opisanego w nim zachowania zabronionego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy uznał, że w istocie sądy obu instancji dokonały rażącego naruszenia prawa materialnego poprzez błędną wykładnię znamienia „pobicie” utożsamiając go z „czynną napaścią” i przyjmując, że spełnione są przesłanki odpowiedzialności karnej za dokonanie typu z art. 159 k.k. także w sytuacji, gdy między napastnikami a ofiarą w ogóle nie doszło do kontaktu fizycznego i chociażby do naruszenia nietykalności cielesnej tej ostatniej przez przynajmniej jednego napastnika. Uwzględniając poprawną wykładnię znamion art. 158 k.k. (i 159 k.k.) Sąd będzie zobowiązany do zbadania, czy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i poczynione ustalenia faktyczne są wystarczające dla pociągnięcia do odpowiedzialności karnej skazanego.

Z uwagi na uchylenie wyroku Sądu Odwoławczego oraz Sądu I instancji na podstawie uwzględnienia zarzutu rażącego naruszenia prawa materialnego, odniesienie się do pozostałych zarzutów stało się bezprzedmiotowe. Jednocześnie, z uwagi na fakt, że także działania drugiego współoskarżonego w sprawie, Mariusza M., zostały zakwalifikowane jako udział w pobiciu, na podstawie art. 518 k.p.k. w związku z art. 435 k.p.k. należało uchylić wyrok Sądu Odwoławczego oraz Sądu I instancji także w stosunku do tego oskarżonego.

Sąd Rejonowy w K., ponownie rozpoznając sprawę, dokona prawidłowej kwalifikacji prawnej zachowań zarzuconych oskarżonym, mając na względzie wyżej przedstawioną interpretację znamienia „pobicia” użytego w opisie znamion typu czynu zabronionego z art. 158 § 1 k.k. oraz przebieg całego zdarzenia, w którym - według aktu oskarżenia - brali udział.”

1.2.10. Noszenie broni palnej

przepisy: art. 10 ust. 9 ustawy o broni i amunicji

hasła: Broń palna

Wyrok z dnia 2 marca 2015 r., IV KK 382/14

Teza:

1. Zgodnie z art. 10 ust. 9 ustawy o broni i amunicji (dalej: ustawy), noszenie broni w rozumieniu ustawy oznacza każdy sposób przemieszczania załadowanej broni przez osobę posiadającą broń. Wynika z tego, że przemieszczanie broni nienależącej, tym bardziej samej amunicji, czyli nabojów przeznaczonych do strzelania z broni palnej (art. 4 ust. 3 ustawy), jest dopuszczalne, ale obwarowane wymogami prawidłowego zabezpieczenia, określonymi w aktach wykonawczych, tj. w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 sierpnia 2014 r. w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji (Dz.U.2014.1224).

2. Przewożenie broni lub amunicji środkami transportu publicznego bez spełnienia wymogów jej prawidłowego zabezpieczenia skutkuje odpowiedzialnością za wykroczenie z art. 51 ust. 2 pkt 8 ustawy o broni i amunicji.

3. Spójniki „i”, „lub”, użyte w treści ustawy o broni i amunicji, w tym w jej przepisach karnych, są stosowane zamiennie w znaczeniu enumeracyjnym i nie występują wtedy jako funktry koniunkcji, bądź funktry alternatywy zwykłej.

Z uzasadnienia:

„Patryk P. został obwiniony o to, że: w P. na terenie Portu Lotniczego (...) w dniu 29 kwietnia 2013 r. około godziny 17:30 przechowywał i nosił amunicję w postaci dwóch sztuk amunicji myśliwskiej typu „Breneka” kaliber 16 nie mając przy sobie legitymacji osoby dopuszczonej do posiadania broni w sposób umożliwiający dostęp do niej osób nieuprawnionych, tj. o czyn z art. 51 ust. 2 pkt 7 i art. 51 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz.U.2012.576 – j.t. ze zm.).

Wyrokiem nakazowym z dnia 29 października 2013 r. Sąd Rejonowy w T. Wydział VI Karny Zamiejscowy w P., w sprawie sygn. akt (...):

- 1. uznał obwinionego za winnego popełnienia zarzuczonego mu czynu, wyczerpującego znamiona wykroczenia z art. 51 ust. 2 pkt 7 i art. 51 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji w związku z art. 9 § 1 k.w. i za to na mocy art. 51 ust. 2 w związku z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji w zw. z art. 24 § 1 k.w. orzekł wobec niego karę grzywny w kwocie 200 złotych;*
- 2. na mocy art. 119 k.p.w. w związku z art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił obwinionego od ponoszenia wydatków postępowania, którymi w całości obciążył Skarb Państwa oraz na mocy art. 119 k.p.w. w związku z art. 617 k.p.k. i art. 21 ust. 2 w związku z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.) zwolnił obwinionego od opłaty.*

Orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 23 listopada 2013 r.

W dniu 17 marca 2014 r., nie został uwzględniony przez wskazany Sąd Rejonowy wniosek obrońcy ukaranego o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od wydanego wyroku nakazowego. Po rozpoznaniu zażalenia obrońcy na wydane w tym zakresie orzeczenie sąd odwoławczy, tj. Sąd Okręgowy w G. postanowieniem z dnia 27 maja 2014 r., w sprawie sygn. akt (...), utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

Na podstawie art. 110 § 1 k.p.w. oraz art. 111 k.p.w. kasację od wydanego wyroku nakazowego wniósł na korzyść P. P. Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając rozstrzygnięciu rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 51 ust. 2 pkt 7 i art. 51 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji polegające na uznaniu go za winnego popełnienia zarzuczonego czynu, pomimo braku w działaniu ukaranego znamion wykroczeń określonych w tych przepisach, co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia i Rzecznik wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego i uniewinnienie obwinionego od popełnienia zarzucanego mu wykroczenia.

W toku rozprawy kasacyjnej przedstawiciel Rzecznika Praw Obywatelskich oraz prokurator Prokuratury Generalnej podtrzymali żądanie zawarte w nadzwyczajnym środku zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna, co skutkowało wydaniem orzeczenia kasatoryjnego, jednakże nie w całości można podzielić argumentację zaprezentowaną w jej uzasadnieniu, jak i wniosek końcowy co do uniewinnienia obwinionego.

Sąd Rejonowy wydając wyrok nakazowy istotnie dopuścił się rażącego naruszenia prawa, które miało istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia. Zgodnie z art. 10 ust. 9 ustawy o broni i amunicji (dalej: ustawy), noszenie broni w rozumieniu ustawy oznacza każdy sposób przemieszczania załadowanej broni przez osobę posiadającą broń. Wynika z tego, że przemieszczanie broni nienaładowanej, tym bardziej samej amunicji, czyli nabojów przeznaczonych do strzelania z broni palnej (art. 4 ust. 3 ustawy), jest dopuszczalne, ale obwarowane wymogami prawidłowego zabezpieczenia, określonymi w aktach wykonawczych, tj. w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 sierpnia 2014 r. w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji (Dz.U.2014.1224). W dacie popełnienia zarzucanego obwinionemu czynu obowiązywało rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 kwietnia 2000 r. w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji (Dz.U.2000.27.343) oraz rozporządzenie Ministrów Transportu i Gospodarki Morskiej oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 kwietnia 2000 r. w sprawie przewożenia broni i amunicji środkami transportu publicznego (Dz.U.2000.31.390 ze zm.). Przewożenie broni lub amunicji środkami transportu publicznego bez spełnienia wymogów jej prawidłowego zabezpieczenia skutkuje odpowiedzialnością za wykroczenie z art. 51 ust. 2 pkt 8 ustawy o broni i amunicji. Zachowanie ukaranego, na co zasadnie zwrócono uwagę w nadzwyczajnym środku zaskarżenia, nie zawierało znamion zarzucanego czynu zabronionego z art. 51 ust. 3 pkt 2 ustawy. P. P. posiadał przy sobie wyłącznie amunicję w postaci dwóch sztuk naboju do broni myśliwskiej. Zgodnie zaś z treścią art. 51 ust. 3 pkt. 2 ustawy, za wykroczenie przewidziane w tym przepisie odpowiada ten, kto posiada broń, nie mając przy sobie:

- 1) legitymacji posiadacza broni lub Europejskiej karty broni palnej albo innego dokumentu upoważniającego do posiadania broni;
- 2) legitymacji osoby dopuszczonej do posiadania broni i świadectwa broni,

Jedynie takie zachowania rodzą odpowiedzialność karną i nie było żadnych podstaw faktycznych do uznania wypełnienia znamion tego wykroczenia przez obwinionego. Wynika z powyższego, że przepisy karne ustawy (Rozdział 5) wyraźnie rozróżniają konsekwencje prawne związane z zakazami dotyczącymi tylko broni, od tych, które odnoszą się również i do amunicji. Wtedy w przepisach Rozdziału 5 ustawy zawarte są zwroty: „broni i amunicji”, bądź „broni lub amunicji”.

Należało także rozważyć, czy stanowisko zawarte w uzasadnieniu kasacji, a dotyczące jurydycznej istoty wykroczenia stypizowanego w art. 51 ust. 2 pkt 7 ustawy jest trafne. Z treści wskazanego przepisu wynika, że penalizowane jest przechowywanie oraz noszenie broni i amunicji w sposób umożliwiający dostęp do nich osób nieuprawnionych. W judykaturze zaprezentowano pogląd, iż skoro w większości przepisów wspomnianej ustawy wyrazy „broń”, „amunicja”, łączy spójnik „i” to mamy do czynienia z koniunkcją, a zatem oba człony zdania (przepisu) muszą być spełnione kumulatywnie przez sprawcę, aby mógł ponieść odpowiedzialność karną za to wykroczenie (B. Kurzępa: Ustawa o broni i amunicji. Komentarz, Warszawa 2010, s. 136 oraz glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2011 r., III KK 184/11, Prokuratura i Prawo 2012, Nr 5, s. 167). Takie stanowisko oparte jest na poglądzie, że w treści przepisów karnych ustawy o broni i amunicji ustawodawca, przy konstruowaniu znamion strony przedmiotowej, celowo posłużył się bądź dyspozycją koniunkcyjną, bądź zastosował dyspozycję alternatywną, co w konsekwencji ma znaczenie przy wyznaczaniu zakresu stosowania tych przepisów. Taka interpretacja oparta została na wykładni literalnej przepisów.

Zwrócić jednak należy uwagę, że treść przepisów art. 51 – 52 ustawy o broni i amunicji nie może być odczytywana jedynie z punktu widzenia dyrektyw wykładni językowej, gdyż w ich zakresie znaczeniowym uwzględnić trzeba również aspekt funkcjonalny (teleolo-

giczny), kontekst genezy, związany z celem prawa (*ratio iuris*) oraz celem przepisu prawnego (*ratio legis*) zawartego w przedmiotowym akcie prawnym. Jeżeli w procesie wykładni uwzględnia się cele prawa, to posługując się celem przepisu należy go ustalić w ten sposób, by był zgodny z celami instytucji, do jakiej analizowany przepis należy. Trzeba eliminować takie ustalenia interpretacyjne tekstów prawnych, przy których przyjęciu skutki stosowania odpowiedniego przepisu byłyby wadliwe, a w szczególności prowadziłyby do skutków niezamierzonych (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia: 21 grudnia 1999 r., I KZP 45/99, OSNKW 2000, Nr 1-2, poz. 7 oraz 17 marca 2000 r., I KZP 2/00, OSNKW 2000, Nr 3-4, poz. 22). Nie budzi wątpliwości, że ustawę o broni i amunicji należy lokować w grupie tych aktów prawnych, które związane są z zagwarantowaniem bezpieczeństwa osób i mienia, co implikuje dokonanie właściwego zdekodowania zakresu znaczeniowego zawartych w niej przepisów karnych, tym samym poprawnego odczytania wyznaczonego przez ustawodawcę zakresu kryminalizacji danej kategorii zachowań. Przepis art. 1 ustawy stanowi, że określa ona zasady wydawania i cofania pozwoleń na broń, nabywania, rejestracji, przechowywania, zbywania i deponowania broni i amunicji, przewozu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz przywozu z zagranicy i wywozu za granicę broni i amunicji, jak również zasady posiadania broni i amunicji przez cudzoziemców oraz zasady funkcjonowania strzelnic. W tym akcie normatywnym zawartych jest szereg obostrzeń i wymogów dotyczących broni i amunicji, które z uwagi na „potencjał niebezpieczeństwa” tych przedmiotów muszą pozostawać pod ścisłą kontrolą i ochroną w zakresie ich dysponowania i to nie tylko w aspekcie formalnym (m. in. konieczności wydania stosownych pozwoleń i rejestracji), ale i faktycznym (m. in. co do nabywania, przechowywania, noszenia, używania, deponowania, przewozu). Takie ujęcie, jak wskazano, determinuje prawidłowe ustalenie znaczenia przepisów zamieszczonych w Rozdziale 5 ustawy, w tym w zakresie tych typów wykroczeń, które w ich dyspozycji zawierają zwrot „broni i amunicji”, bądź „broni lub amunicji”. Jest oczywistym, że w ustawie przede wszystkim ochronie prawnej podlega broń, ale niewątpliwie została tą ochroną objęta również i amunicja, czego dowodzi treść nie tylko wskazanego przepisu art. 1 ustawy, ale i szereg innych postanowień w niej zawartych, w tym w szczególności: art. 2, art. 14, art. 21 ust. 2, art. 32 ust. 1, art. 34 ust. 1, art. 35 ust. 1 i 2, art. 38 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1.

Zastosowana w art. 51 ust. 2 pkt 7 ustawy technika legislacyjna w postaci połączenia słów „broń”, „amunicja” spójnikiem „i”, wbrew twierdzeniu zawartemu w kasacji, nie oznacza, iż penalizowane jest, na gruncie wskazanego wykroczenia, wyłącznie takie przechowywanie i noszenie wskazanych przedmiotów czynności wykonawczych, w sposób umożliwiający dostęp do nich osób nieuprawnionych, gdy sprawca ma w dyspozycji zarówno (podkreślenie – SN) broń, jak i amunicję. Byłoby to niezrozumiałe, z punktu widzenia przedmiotu ochrony, zawężenie pola stosowania tego przepisu w świetle innych, powołanych unormowań zawartych w ustawie. W razie przyjęcia odmiennej interpretacji, w ramach wykładni logicznej, mogłoby dojść, z uwzględnieniem treści wszystkich przepisów karnych ustawy, do rezultatów, które należy stanowczo odrzucić. Prowadziłyby one bowiem do niemożliwych do zaakceptowania, wręcz absurdalnych konsekwencji np., iż nie stanowi wykroczenia przewożenie samej broni (bez amunicji) w kabinie pasażerskiej statku powietrznego (art. 51 ust. 2 pkt 9 ustawy - *argumentum ad absurdum*). Na gruncie typu wykroczenia określonego w art. 51 ust. 2 pkt 7 ustawy, przechowywanie oraz noszenie samej tylko broni (bądź jedynie amunicji) w sposób umożliwiający dostęp do nich osób nieuprawnionych byłoby bezkarne, a taka wykładnia musi podlegać odrzuceniu a limine. Zasadnym jest wskazać w tym miejscu na treść art. 51 ust. 4 ustawy o broni i amunicji, który stanowi, że w razie popełnienia wykroczeń, o których mowa w ust. 1 i 2, można orzec przepadek broni i amunicji, chociażby przedmioty te nie stanowiły własności sprawcy. Jeśli uznać, że do orzeczenia przepadku mogłoby dojść wyłącznie wtedy, gdy popełniono wykroczenie, którego opis zawiera zwrot „broń i amunicję”, a sprawca mu-

siałby dysponować bronią, jak i (łącznie) amunicją, to w konsekwencji orzeczenie wskazanego przypadku, w sytuacji dysponowania wyłącznie jednym z tych przedmiotów czynności wykonawczej byłoby niemożliwe (np. art. 51 ust. 2 pkt 5a, 5b, 6, 8). Taka interpretacja przepisów, zdaniem Sądu Najwyższego, byłaby w oczywisty sposób sprzeczna ze wskazanym celem ustawy, która w zamierzeniu racjonalnego ustawodawcy ma, jako jeden z instrumentów prawnych, zapewnić bezpieczeństwo publiczne oraz indywidualne i dlatego też wprowadzone zostały liczne zasady postępowania z bronią i amunicją. Takie, szerokie rozumienie zakresu znaczeniowego przepisu art. 52 ust. 2 pkt 7 ustawy, nie narusza zasad wynikających z treści art. 1 § 1 k.w. w zw. z art. 48 k.w., w tym zasady określoności wykroczenia, lecz wynika z wnioskania opartego przede wszystkim na wskazanej dyrektywie interpretacyjnej (wykładni teleologicznej).

Wyrażenia zawarte w przepisach ustawy niejednokrotnie zawierają słowa niepełnoznaczne, znaczeniowo niesamodzielne, służące do konstrukcji wyrażen złożonych. W kategoriach językowych najczęściej są to przyimki, spójniki oraz partykuły. Słowa te służą do konstrukcji tekstu i samodzielnie nie wskazują żadnych przedmiotów, ich funkcje są konstrukcyjne i uniwersalne. Słowa takie nazywane są funkcyjnymi (pomocniczymi, synsygramatycznymi lub gramatycznymi). Bez słów funkcyjnych nie można zbudować zdania, z samych słów funkcyjnych również nie można zbudować zdania. Słowa te określane są jako semantycznie niesamodzielne. Słowami tymi legislator posługuje się przy formułowaniu przepisów prawnych w wielu dziedzinach prawa. Spójniki „i” oraz „lub” mogą być odczytane nie tylko jako spójniki zdaniotwórcze (do zbudowania nazwy złożonej w zdaniu podmiotowo-orzecznikowym), tj. jako funkctory koniunkcji, bądź funkctory alternatywy zwykłej, ale i jako tzw. spójniki współrzędne (odpowiadające jedynie funkctorom koniunkcji oraz alternatywy zwykłej) i użyte są wtedy w znaczeniu enumeracyjnym, tym samym mogą być stosowane zamiennie (por. A. Malinowski, *Systematyka wewnętrzna ustawy*, Wydawnictwo sejmowe, Warszawa 2007, s. 106-114).

Również względy natury systemowej przemawiają za wyżej wskazanym rozumieniem przepisów karnych ustawy o broni i amunicji. W art. 263 § 2-4 k.k. użyto zwrotu „broń palną lub amunicję” i nie ulega wątpliwości, że i w tym przepisie słowo „lub” nie pełni roli funkctora alternatywy zwykłej, lecz wiąże się jedynie ze wskazana rolą „wyliczającą” przedmiot czynności wykonawczej, co jest konsekwencją ustawowego rozróżnienia pojęć „broni palnej” i „amunicji” (art. 4 ust. 1 pkt 1 oraz ust 3 ustawy). Z kolei w powołanym już rozporządzeniu Ministrów Transportu i Gospodarki Morskiej oraz spraw wewnętrznych i administracji w sprawie przewożenia broni i amunicji środkami transportu publicznego z 2000 r., wydanym na podstawie art. 35 ust. 3 ustawy o broni i amunicji, w § 6 i § 7 spójników „i” oraz „lub” użyto także zamiennie. I tak § 6 stanowi, że przewoźnik może ustalić dodatkowe zasady przewożenia broni i amunicji w wewnętrznych regulaminach, określających warunki obsługi podróżnych, odprawy oraz przewozu osób i rzeczy, zaś w § 7 wskazano, iż obsługa środka transportu publicznego, po ujawnieniu przewozu broni lub amunicji w sposób zagrażający bezpieczeństwu pasażerów, powiadamia o tym niezwłocznie w szczególności właściwą jednostkę Policji.

W świetle powyższego, z uwzględnieniem wskazanych dyrektyw wykładni, zasadny jest wniosek, że użyte w przepisach karnych ustawy o broni i amunicji spójniki „i” oraz „lub” - pomiędzy słowami „broń” „amunicja” - nie powodują takich konsekwencji interpretacyjnych jakie przedstawiono w kasacji i powołanym wyżej poglądzie B. Kurzępy. Prowadzi to do stwierdzenia, że: spójniki „i”, „lub”, użyte w treści ustawy o broni i amunicji, w tym w jej przepisach karnych, są stosowane zamiennie w znaczeniu enumeracyjnym i nie występują wtedy jako funkctory koniunkcji, bądź funkctory alternatywy zwykłej.

Kierując się powyższym, zdaniem składu orzekającego rozpoznającego kasację, w przepisach karnych ustawy wskazane spójniki, tj. „i” (m. in. w art. 51 ust. 2 pkt 7) oraz „lub” (m. in. w art. 51 ust. 2 pkt 5a) zastosowano we wskazanym znaczeniu enumeracyjnym, co

można sprowadzić do twierdzenia „zarówno broni, jak również amunicji”. Wynika to tylko z przyjętej techniki legislacyjnej w celu uniknięcia zbędnych powtórzeń, zwłaszcza przy tak rozbudowanym przepisie ustawy jak art. 51. Wprost obrazuje taki wniosek treść art. 51 ust. 2 pkt 8 ustawy, który to przepis stanowi, że wykroczeniem jest również zachowanie polegające na przewozie broni lub amunicji środkami transportu publicznego, nie spełniające warunku prawidłowego zabezpieczenia broni i amunicji. Użyte w tym zdaniu spójniki, czyli „lub” na początku oraz „i” na jego końcu, w istocie nie pełnią roli opisanych funkcyj, lecz właśnie zastosowano je zamiennie z jedynie legislacyjnymi, redakcyjnymi powodów, kierując się względami syntaktycznymi, czyli w aspekcie gramatycznym regułami składniowymi. Wynika to jednoznacznie z kontekstu tego zdania. Taki zabieg redakcyjny przepisu prawa jest jednym z dostępnych i uprawnionych środków techniki prawodawczej. Zgodnie bowiem z treścią przepisów Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U.2002.100.908) przepisy ustawy redaguje się zwięźle i syntetycznie (§5), tak, aby dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm wyrażały intencje prawodawcy (§6), a zdania redaguje się zgodnie z powszechnie przyjętymi regułami składni języka polskiego (§7).

Podsumowując przeprowadzone rozważania należy podkreślić, że działania interpretacyjne zawsze należy rozpocząć od wykładni językowej, gdyż ma ona chronologicznie pierwszeństwo przed innymi dyrektywami wykładni. Prymat tej wykładni polega na nakazie rozpoczęcia procesu interpretacyjnego od reguł językowych. Wykładnia literalna stanowi punkt wyjścia dla dalszej analizy tekstu prawnego. Niedopuszczalne jest w ogóle pomijanie tej wykładni i od razu stosowanie wykładni funkcjonalnej lub systemowej. Jednakże tylko kompleksowa wykładnia, a więc jednoczesne zastosowanie różnych dyrektyw wykładni, może doprowadzić do rzeczywistego odkodowania normy prawnej, co jest szczególnie ważne w prawie karnym. W doktrynie wskazuje się, że dyrektywy odstępstwa od sensu językowego są nieodzownym elementem *ius interpretandi*, podnosząc, że w pewnych sytuacjach można odstąpić od wykładni językowej i przypisać pierwszeństwo wykładni systemowej lub funkcjonalnej. Posłużenie się metodami pozajęzykowymi nie deprecjonuje rangi metody językowej, a nawet powiązanie decyzji interpretacyjnej z wnioskami implikowanymi przez metody pozajęzykowe nie musi deprecjonować pozycji wykładni językowej. Interpretując tekst ustawy wolno odstąpić od wykładni językowej, ale tylko wtedy, gdy uzasadniają to określone ważne racje prawne (por. System Prawa Karnego pod red. T. Bojarskiego, Tom 2, Źródła prawa karnego, Warszawa 2011, s. 509 i n.; L. Morawski, Wykładnia w orzecznictwie sądów. Komentarz, Toruń 2002, s. 85 i n.; J. Wyrembak, Zasadnicza wykładnia znamion przestępstw. Pozycja metody językowej oraz rezultatów jej użycia, Oficyna 2009, LEX 39/2013, Rozdział IV. Wykładnia przepisów prawa karnego materialnego. Istota i ranga metody językowej oraz rezultatów jej użycia w świetle literatury z zakresu prawa karnego materialnego i orzecznictwa Sądu Najwyższego w sprawach karnych). W jednym z judykatów Sąd Najwyższy zasadnie stwierdził, że: „Metoda językowa, mimo jej podstawowego znaczenia przy wykładni tekstu prawnego, nie jest metodą jedyną, podnosząc (...) że gdyby wyinterpretowana metodą językową norma była w sposób jaskrawy społecznie niedorzeczna, czy też wskazywałaby na zbyt wąski lub zbyt szeroki zakres stosowania, to wykładnię taką należy odrzucić” (por. uchwała z dnia 30 września 1998 r., I KZP 11/98, OSNKW 1998, Nr 9-10, poz. 44).

W realiach dowodowych rozpoznawanej sprawy, w tym zeznań świadków i złożonych wyjaśnień przez P. P. całkowicie pominięte zostało znamię zawarte w końcowej części przepisu art. 51 ust. 2 pkt 7 ustawy (będącego konsekwencją zakazu przewidzianego w art. 32 ust 1), tj. aby sposób przechowania broni i amunicji „umożliwiał dostęp do nich osób nieuprawnionych”. Nie rozważono w ogóle tego, czy przechowanie dwóch nabojów do broni myśliwskiej w bagażu podręcznym obwinionego mogło być uznane za wypełnienie tego znamienia przedmiotowego. Dokonanie tych rudymenarnych, niezbędnych i

Z uzasadnienia:

„Sąd Rejonowy w C. wyrokiem z dnia 10 grudnia 2013 r., sygn. akt (...), uznał oskarżonego Łukasza S. za winnego tego, że w dniu 21 października 2012 r. około godz. 11:50 na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej nr 941 z ulicami (...) i (...) w U., kierując motocyklem marki Yamaha R6 nr rej. (...) spowodował stan zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym naruszając art. 3 ust. 1, art. 19 ust. 1 i 2 i art. 5 ust. 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym w związku § 15 ust. 1 i ust. 2 i § 27 ust. 1 rozporządzenia w sprawie znaków i sygnałów drogowych, poprzez to, że nie zachowując szczególnej ostrożności, nie zastosował się do znaku B-33 - ograniczenie prędkości do 70 km/h, jadąc z prędkością zdecydowanie większą od dozwolonej, nie zapewniając panowania nad pojazdem, w wyniku czego nie zdołał zmniejszyć odpowiednio prędkości w rejonie skrzyżowania i uderzył w tył nadwozia znajdującego się na skrzyżowaniu samochodu marki Ford Explorer nr rej. (...) kierowanego przez Beatę Ś., na skutek czego obrażenia ciała na okres powyżej siedmiu dni, w myśl art. 157 § 1 k.k., doznała pasażerka motocykla Yamaha R6 - Aneta S. w postaci złamania kręgow odcinka piersiowego kręgosłupa, złamania trzonu kości udowej, stłuczenia klatki piersiowej, stłuczenia dolnej części grzbietu i miednicy, tj. za winnego przestępstwa z art. 177 § 1 k.k. i za to na mocy art. 177 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k., warunkowo zawiesił na okres 2 lat próby, oraz na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 15 zł, zaś na mocy art. 627 k.p.k., art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe i opłatę w kwocie 270 zł. oraz wydatki w kwocie 1560,25 zł.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 12 maja 2014 r., sygn. akt (...), utrzymał w mocy, omówiony wyżej wyrok Sadu Rejonowego w C., uznając tę apelację za oczywiście bezzasadną, oraz zwolnił oskarżonego Łukasza S. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Pismem z dnia 19 września 2014 r., obrońca Łukasza S., wniósł o wznowienie z urzędu postępowania w sprawie (...) Sądu Rejonowego w C., sygnalizując zaistnienie uchybienia z art. 17 § 1 pkt. 10 k.p.k., gdyż poszkodowana Aneta S., jest aktualnie żoną oskarżonego, a w dacie czynu była jego narzeczoną.

Sąd Apelacyjny w K. wyrokiem z dnia 13 listopada 2014 r., sygn. akt (...):

- 1) na mocy art. 542 § 3 k.p.k. i art. 544 § 1 k.p.k. wznowił z urzędu postępowanie przeciwko Łukaszowi S., zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 10 grudnia 2013 r., sygn. akt (...), utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w B. z dnia 12 maja 2014 r., sygn. akt (...),
- 2) na mocy art. 547 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. uchylił wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 10 grudnia 2013 r., sygn. akt (...) oraz utrzymujący go w mocy wyrok Sądu Okręgowego w B. z dnia 12 maja 2014 r., sygn. akt (...) i umorzył postępowanie przeciwko Łukaszowi S. o czyn z art. 177 § 1 k.k. przypisany mu na mocy ww. wyroku Sądu Rejonowego w C.,
- 3) na mocy art. 632 pkt. 2 k.p.k. obciążył Skarb Państwa kosztami postępowań przed Sądem Rejonowym w C. oraz Sądem Okręgowym w B., zakończonych ww. wyrokami,
- 4) na mocy art. 632 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 616 § 1 pkt. 2 k.p.k. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego Łukasza S. kwotę 840 zł, tytułem zwrotu wydat-

ków z tytułu ustanowienia obrońcy w postępowaniach przed Sądem Rejonowym w C. oraz Sądem Okręgowym w B., zakończonych ww. wyrokami,

- 5) *na mocy art. 638 k.p.k. obciążył Skarb Państwa kosztami postępowania sądowego w przedmiocie wznowienia postępowania.*

Od tego wyroku apelację złożył Prokurator Prokuratury Apelacyjnej w K. Zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w K. w całości na niekorzyść oskarżonego Łukasza S., i zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść, polegający na nietrafnym uznaniu, że w dacie popełnienia przez Łukasza S. przestępstwa z art. 177 § 1 k.k. pozostawał on we wspólnym pożyciu z pokrzywdzoną tymże czynem Anetą S., co skutkowało przyjęciem, iż wobec braku wniosku o ściganie, pochodzącego od wymienionej pokrzywdzonej w sprawie, zaistniała negatywna przeszkoda procesowa przewidziana w art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k., która jako uchybienie przewidziane w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. musiała skutkować wznowieniem postępowania z urzędu i jego umorzeniem ze względu na brak wspomnianego wniosku, podczas gdy z zebranych w sprawie dowodów, a to depozycji procesowych wskazanych wyżej osób składanych w toku postępowania przygotowawczego oraz znajdujących się w aktach dokumentów, nie wynikała tego rodzaju okoliczność, a to iżby Aneta S. w podanej dacie istotnie była dla podsądnego osobą najbliższą, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez stwierdzenie braku podstaw do wznowienia z urzędu postępowania w niniejszej sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Apelacja jest zasadna o ile wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku, natomiast nie zasługuje na uwzględnienie w tej części, w której skarżący postuluje stwierdzenie przez Sąd Najwyższy braku podstaw do wznowienia z urzędu postępowania w przedmiotowej sprawie.

Sąd Apelacyjny w K. w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał, że pokrzywdzona Aneta S., będąc przesłuchiwana na rozprawie pięć miesięcy po dacie czynu zarzuconego oskarżonemu Łukaszowi S., stwierdziła, że jest jego narzeczoną, spodziewa się ich wspólnego dziecka, zaś z treści protokołu rozprawy wynikało, iż pozostaje z oskarżonym we wspólnym pożyciu. Nadto Sąd Apelacyjny w K. stwierdził, że w dacie wyroku Sądu Rejonowego w C. Aneta S. była już żoną oskarżonego Łukasza S., co potwierdza skrócony odpis aktu małżeństwa zawartego przez nich w dniu 14 września 2013 r. Tym samym, zdaniem Sądu Apelacyjnego w K., możliwym stało się dokonanie rekonstrukcji relacji łączącej wymienione osoby w dacie przypisanego czynu (tj. 21 października 2012 r.) i skonstatowanie, że pokrzywdzona, jako osoba pozostająca we wspólnym pożyciu z oskarżonym, była dla niego wówczas osobą najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 k.k. W tej sytuacji brak wymaganego przepisem art. 177 § 3 k.k. wniosku Anety S. o ściganie Łukasza S. za czyn z art. 177 § 1 k.k. popełniony na jej szkodę, stanowił negatywną przesłankę procesową, przewidzianą w art. 17 § 1 pkt. 10 k.p.k., która musiała skutkować podjęciem rozstrzygnięcia wznowieniowego.

Skarżący w uzasadnieniu apelacji podnosi, że w toku postępowania przygotowawczego pokrzywdzona Aneta S. składając zeznania określiła w nich Łukasza S. jedynie mianem swojego „chłopaka” (k. 40 r.) Oskarżony Łukasz S. składając wyjaśnienia w charakterze podejrzanego w dniu 25 lutego 2013 r., określił z kolei pokrzywdzoną wyłącznie jako swoją „dziewczynę”, podając przy tym, że stanowi z nią parę od dwóch lat, ale nie są zaręczeni, nie mieszkają razem ani nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego. Te ostatnie okoliczności, potwierdza treść policyjnej notatki urzędowej z dnia 13 lutego 2013 r., asp. (...), w której podano, iż w rozmowie telefonicznej Aneta S. zanegowała, aby prowadziła z oskarżonym wspólne gospodarstwo domowe, mieszkała z nim czy też była zaręczona (k 100). Oskarżyciel publiczny też podniósł, że wymienieni do protokołów przesłuchań podali inne adresy jako miejsca swojego zameldowania i zamieszkania. Łu-

kasz S. wskazał jako adres T. ul. (...), natomiast pokrzywdzona adres wprowadziła również w T., ale przy ul. (...). Procesowa korespondencja do nich także kierowana była na te - różne – adresy (k. 54, k. 55 oraz k. 128 i k. 129). Prokurator w uzasadnieniu apelacji podkreśla, iż z powyższych względów nie jest trafne odmienne ustalenie Sądu Apelacyjnego w K., determinujące w konsekwencji podjęte przez tenże Sąd rozstrzygnięcie merytoryczne, że mimo wszystko oskarżony Łukasz S. i Aneta S. w dacie przypisanego oskarżonego czynu z art. 177 § 1 k.k., pozostawali we wspólnym pożyciu, a w konsekwencji, że pokrzywdzona była dla niego osobą najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 k.k.

Według Autora apelacji z przedstawionych dowodów, nie wynika, aby oskarżony Łukasz S. i pokrzywdzona Aneta S. w dniu 21 października 2014 r. (tj. w dacie czynu przypisanego oskarżonemu) prowadzili wspólne gospodarstwo domowe, a poprzez wspólne zamieszkiwanie łączyła ich także więź ekonomiczna. Powołując się na utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego i poglądy doktryny, Autor apelacji podkreślił, że pod pojęciem osób pozostających we wspólnym pożyciu rozumieć należy trwały związek kobiety i mężczyzny, prowadzących wspólne gospodarstwo domowe i utrzymujących stosunki właściwe małżonkom, choć bez nadania formy prawnej. Nie jest natomiast taką relacją długotrwała przyjaźń, zażyłość, utrzymywanie stosunków seksualnych – choćby długotrwałe, a nawet narzeczeństwo, jeżeli narzeczeni nie pozostają we wspólnym pożyciu w rozumieniu Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (np. A. Marek, Komentarz do art. 115 Kodeksu karnego. System Informacji Prawnej LEX oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 12 listopada 1975 r., sygn. V KR 203/75, OSPIKA 1976, z. 10, poz. 187, z dnia 31 marca 1988 r., sygn. I KR 50/88 OSNKW 1988, z. 9 – 10, poz. 71, OSP z dnia 9 listopada 1990 r., sygn. WR 203/90, OSP 1991 z. 9, poz. 205, z dnia 21 marca 2013 r., sygn. III KK 268/12, LEX nr 1311768).

Rację ma Autor apelacji, iż na gruncie art. 115 § 11 k.k. w doktrynie przeważa pogląd, iż termin „wspólne pożycie” należy rozumieć jedynie jako konkubinaty (A. Wąsek w: M. Kalitowski, Z. Sienkiewicz, J. Szumski, A. Wąsek, Kodeks karny. Komentarz. Tom II, Gdańsk 1999, s.393 - 396, O. Górniak, J. Bojarski w: M. Filar (red.) Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2010, s. 589 – 590, A. Marek, Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2010, s. 316 - 317, J. Giezek (red.), Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, Warszawa 2012, s. 705 – 706, J. Piórkowska – Flieger w: T. Bojarski (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2013, s. 266 - 268, M. Jachimowicz, Osoba najbliższa w prawie karnym, Jurysta 2008, nr 11 – 12).

Sąd Najwyższy w składzie orzekającym podzielił taką wykładnię tego terminu.

Natomiast Sąd Najwyższy nie uznaje, w realiach przedmiotowej sprawy, za trafny pogląd Autora apelacji, odwołującego się w tej mierze do uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1974 r., sygn. I KR 103/74, OSNPG 1975, z. 4, poz. 49, zgodnie z którym „późniejsze powstanie stosunku, określonego w art. 120 § 5 k.k. z 1969 r. (obecnie art. 115 § 11 k.k.), nie może działać wstecz na korzyść osoby, która stała się najbliższym wnioskodawcy, to znaczy nie upoważnia do poczytania jej za uprzywilejowaną w rozumieniu art. 5 § 4 zd. 2 k.p.k. z 1969 r.” W doktrynie, wskazuje się, że cyt. „zmiana stosunku między oskarżonym a pokrzywdzonym i stanie się dla niego najbliższym w toku postępowania prowadzonego już in personam nie rzutuje na tryb ścigania i nie czyni przestępstwa ściganego z urzędu bez wniosku czynem wnioskowym, gdyż stosunek bliskości nie istniał ani w momencie jego popełnienia, ani przy podejmowaniu ścigania przeciwko osobie. Przy ściganiu względnie wnioskowym chodzi zaś o przestępstwo „popełnione” na szkodę osoby najbliższej, a nie o czyn popełniony wobec osoby obcej, która dopiero później, w toku procesu prowadzonego już przeciwko określonej osobie w ramach ścigania z urzędu bez potrzeby uzyskiwania wniosku, stała się nagle najbliższą dla oskarżonego. To samo odnieść należy do możliwości wyłączenia osób

ku małżeńskiego, pozostają jednak w stosunkach faktycznych takich jakie charakteryzują stosunki pomiędzy małżonkami. Zarazem wskazuje się, że nawet bardzo intensywna więź psychiczna pomiędzy osobami, np. zstępnymi oraz wspólne prowadzenie gospodarstwa domowego nie uzasadnia nazwania tych relacji „wspólnym pożyciem”, bowiem przybierają one wtedy zwykle postać opieki, pieczy czy przyjaźni.

3. Trudności i niejednolitości interpretacyjne przemawiają za indywidualnym traktowaniem konkretnego przypadku, ale też za przyjęciem rozwiązania pośredniego, tj. takiego, które pojęcie wspólnego pożycia nie ogranicza do normalnie funkcjonującego małżeństwa i konkubinatu, jak też zbliżonego do niego pożycia osób tej samej płci, ale też nie przyjmuje, że wspólne pożycie ma miejsce zawsze wtedy, gdy wspólnemu zamieszkiwaniu towarzyszy silna, pozytywna więź emocjonalna.

4. We wspólnym pożyciu pozostają, poza oczywistym domniemaniem wynikającym z instytucji małżeństwa, osoby niezwiązane węzłem małżeństwa, o ile połączone są więzią uczuciową, fizyczną i gospodarczą, jak też osoby, pomiędzy którymi z racji wspólnego długotrwałego życia i przyjęcia określonego modelu tego życia, doszło do zawiązania relacji tożsamyh z najbliższymi relacjami rodzinnymi, o których mowa w art. 115 § 11 k.k., np. relacji występujących pomiędzy rodzicami i dziećmi, bądź pomiędzy rodzeństwem.

Z uzasadnienia:

„Anna K. została skazana za przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. przez Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z dnia 19 marca 2009 r., sygn. akt (...), zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 21 lipca 2009 r., sygn. akt (...). O wznowienie postępowania wystąpili, działając przez pełnomocnika, Wiesława K. i Krzysztof K. Jako podstawę prawną wniosku wskazali przepisy art. 540 § 1 pkt 2 lit. a w zw. z art. 542 § 1 i art. 544 § 2 k.p.k., przedstawili też okoliczność, która – ich zdaniem – uzasadnia wznowienie. Do wniosku dołączyli odpis skrócony aktu zgonu Anny K. oraz zakomunikowali, że są jej spadkobiercami i osobami najbliższymi. Wezwani do udzielenia bliższej w tym zakresie informacji, z uwzględnieniem treści art. 115 § 11 k.k., uściślili, że Anna K. była ich ciotką oraz że pozostawali z nią, aż do jej śmierci, we wspólnym pożyciu w rozumieniu wymienionego przepisu. Wynika to z tego, że zawsze byli blisko związani z Anną K., że przed śmiercią z nimi mieszkała i prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, jak też była pod ich opieką z uwagi na stan zdrowia, a kiedy przebywała w szpitalu jedyną osobą upoważnioną do otrzymywania informacji o jej stanie zdrowia była Wiesława K.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Opierając się na przedstawionej przez wnioskodawców informacji, należy uznać, że nie są oni osobami najbliższymi dla skazanej Anny K., zatem nie przysługuje im określone w art. 542 § 2 k.p.k. prawo złożenia wniosku o wznowienie postępowania na jej korzyść. W pierwszej kolejności trzeba zauważyć, że chociaż wnioskodawcy korzystają z pomocy fachowego pełnomocnika, to określając Annę K. jako swoją ciotkę, które to miano potocznie bywa nadawane osobom o różnym stopniu pokrewieństwa, nie sprecyzowali, jakie pokrewieństwo konkretnie łączy każdego z nich ze skazaną. Nawet jednak gdyby w grę wchodziło pokrewieństwo możliwie najbliższe, tj. Anna K., o której wiadomo, że nosiła nazwisko rodowe K. (odpis aktu zgonu k. 8 akt sprawy) była siostrą matki, względnie ojca każdego z wnioskodawców, ta relacja nie pozwalałaby uznać, że jest on dla niej osobą najbliższą. Zgodnie bowiem z art. 115 § 11 k.k. relacjami rodzinnymi dającymi status osoby najbliższej są relacje łączące stronę procesu z małżonkiem, wstępnym, zstępnym, rodzeństwem, powinowatym w tej samej linii lub stopniu, osobą pozostającą w stosunku

przysposobienia oraz jej małżonkiem. Wylczenie to jest kompletne i nie może być rozszerzone na inne osoby, w tym również na dzieci rodzeństwa, względnie rodzeństwo rodziców, kiedy to zachodzi pokrewieństwo trzeciego stopnia w linii bocznej (zob. np. A. Wąsek w: M. Kalitowski, Z. Sienkiewicz, J. Szumski, L. Tyszkiewicz, A. Wąsek: Kodeks karny. Komentarz, t. II, Gdańsk 2001, s. 398-399).

Tę przeszkodę dla uznania ich za osoby najbliższe dla skazanej zdają się dostrzegać wnioskodawcy, skoro starają się przekonać, że pozostawali ze skazaną we wspólnym pożyciu, co w świetle art. 115 § 11 k.k. byłoby osobnym tytułem do uznania ich za osoby najbliższe dla skazanej. Okoliczności przedstawione przez wnioskodawców nie pozwalają jednak przyjąć, że relacje łączące ich ze skazaną były takie, które cechuje pozostawanie we wspólnym pożyciu. Podejmując w tym względzie rozważania należy wskazać, że termin „wspólne pożycie”, którym ustawodawca posługuje się nie tylko w Kodeksie karnym i w Kodeksie postępowania karnego, czy w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, ale też w innych aktach prawnych, nie jest interpretowany jednolicie, chociaż niewątpliwie przeważa takie jego rozumienie, które za wspólne pożycie uznaje jedynie relację pomiędzy dwiema osobami, które chociaż nie zawarły związku małżeńskiego, pozostają jednak w stosunkach faktycznych takich jakie charakteryzują stosunki pomiędzy małżonkami. Zarazem wskazuje się, że nawet bardzo intensywna więź psychiczna pomiędzy osobami, np. zstępnymi oraz wspólne prowadzenie gospodarstwa domowego nie uzasadnia nazwania tych relacji „wspólnym pożyciem”, bowiem przybierają one wtedy zwykle postać opieki, pieczy czy przyjaźni [zob. np. uchwały SN: z dnia 21 maja 2002 r., III CZP 26/02, OSNC 2003, z. 2, poz. 20; z dnia 28 listopada 2012 r., III CZP 65/12, OSNC 2013, z. 5, poz. 57, w której nadto dopuszczono możliwość pozostawania we wspólnym pożyciu osób tej samej płci; postanowienie SN z dnia 7 lipca 2004 r., II KK 176/04, LEX nr 121668; także T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. I, Warszawa 2014, s. 632; L. K. Paprzycki w: Kodeks postępowania karnego. Komentarz (red. J. Grajewski), t. I, Warszawa 2010, s. 646]. Należy też jednak odnotować głosy, które powyższe rozumienie pojęcia „wspólne pożycie” podważają i opowiadają się za szerokim jego pojmowaniem, w szczególności, by za osoby pozostające we wspólnym pożyciu, a w konsekwencji najbliższe, uznawać takie, które – niezależnie od ich płci i wieku – razem ze sobą żyją, co zakłada prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego oraz określoną więź psychiczną, natomiast niekoniecznie fizyczną [np. J. Majewski w: Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz (red. A. Zoll), Warszawa 2007, s. 1207-1210; wyrok SN z dnia 21 marca 2013 r., III KK 268/12, LEX nr 1311768, w którym wskazano, że „w każdym przypadku osób wspólnie zamieszkujących ze sobą, możliwe jest występowanie takiej więzi emocjonalnej, która uzasadni przypisanie im statusu osób najbliższych”]. Trudności w wypracowaniu prawidłowego rozumienia przedmiotowego pojęcia potęgują występujące w praktyce sytuacje, kiedy brak elementów uważanych za istotne z punktu widzenia pozostawania osób we wspólnym pożyciu, np. więzi fizycznej lub wspólnego zamieszkiwania, nie musi prowadzić do wniosku, że takie pożycie nie istnieje (zob. powołaną wcześniej uchwałę SN z dnia 28 listopada 2012 r., III CZP 65/12). Z kolei jeżeli za decydujące uznać istnienie szczególnego rodzaju więzi emocjonalnej, co zaakcentowano we wspomnianym postanowieniu SN z dnia 21 marca 2013 r., III KK 268/12, oraz w uchwale SN z dnia 28 listopada 2012 r., III CZP 65/12, to ten element jednak zanegowano w uchwale SN z dnia 21 maja 2002 r., III CZP 26/02, a wiadomo też, że zdarza się, iż pomiędzy osobami pozostającymi we wspólnym pożyciu, więź uczuciowa jest całkiem nikła. Należy nadto wziąć pod uwagę, że również w świetle art. 185 k.p.k., mówiącym o możliwości zwolnienia od złożenia zeznania, istnienie silnej więzi emocjonalnej lub uczuciowej nie jest elementem decydującym o pozostawaniu we wspólnym pożyciu, a jedynie mogącym świadczyć o pozostawaniu w „szczególnie bliskim stosunku osobistym”, za który też może być uznane sprawowanie faktycznej opieki nad określoną osobą (zob. T. Grzegorzczak, op. cit., s. 650).

Wydaje się, że zarysowane trudności i niejednorodności interpretacyjne przemawiają za indywidualnym traktowaniem konkretnego przypadku, ale też za przyjęciem rozwiązania pośredniego, tj. takiego, które pojęcie wspólnego pożycia nie ogranicza do normalnie funkcjonującego małżeństwa i konkubinatu, jak też zbliżonego do niego pożycia osób tej samej płci, ale też nie przyjmuje, że wspólne pożycie ma miejsce zawsze wtedy, gdy wspólnemu zamieszkiwaniu towarzyszy silna, pozytywna więź emocjonalna. Taka sytuacja jest wszak możliwa w bardzo różnych przypadkach, które jednak nie powinny być traktowane jednakowo, choćby dlatego, by odróżnić pozostawanie w szczególnie bliskim stosunku osobistym, o którym mowa we wspomnianym art. 185 k.p.k., od pozostawania we wspólnym pożyciu. Orzekający w niniejszej sprawie Sąd Najwyższy opowiada się zatem za uznaniem, że we wspólnym pożyciu pozostają, poza oczywistym domniemaniem wynikającym z instytucji małżeństwa, osoby niezwiązane węzłem małżeństwa, o ile połączone są więzią uczuciową, fizyczną i gospodarczą, jak też osoby, pomiędzy którymi z racji wspólnego długotrwałego życia i przyjęcia określonego modelu tego życia, doszło do zawiązania relacji tożsamy z najbliższymi relacjami rodzinnymi, o których mowa w art. 115 § 11 k.k., np. relacji występujących pomiędzy rodzicami i dziećmi, bądź pomiędzy rodzeństwem. Takie podejście do zagadnienia każe uznać, że pomiędzy wnioskodawcami Wiesławą i Krzysztofem K. oraz zmarłą skazaną Anną K. nie doszło do zawiązania relacji, która pozwalałaby uznać, że osoby te pozostawały we wspólnym pożyciu. Z przekazanych przez wnioskodawców informacji wynika bowiem, że ze skazaną łączyła ich bliska więź, jednak nie odbiegająca w zasadniczy sposób od tej, która występuje w wielu rodzinach, kiedy to młodsi jej członkowie świadczą pomoc starszym, zwłaszcza na tym etapie ich życia, kiedy trudno im samodzielnie funkcjonować, w ramach tej pomocy decydują się na zamieszkanie z nimi pod jednym dachem i prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego, jak też starają się o zapewnienie koniecznej pomocy lekarskiej i interesują się postęпами w leczeniu. Tego rodzaju relacja, widoczna w przypadku wnioskodawców i skazanej Anny K., ma wszelkie cechy sprawowania opieki, łączącej się z pozostawaniem w bliskim lub nawet szczególnie bliskim stosunku osobistym, jednak nie z pozostawaniem we wspólnym pożyciu. Nie zmienia tej konstatacji fakt, że skazana uczyniła wnioskodawców swoimi spadkobiercami, bowiem tę decyzję jej woli wypada traktować jako potwierdzenie nie wspólnego pożycia, ale wspomnianego stosunku osobistego.

Mając na uwadze przedstawione względy, Sąd Najwyższy uznał, że przedmiotowy wniosek został złożony przez osoby nieuprawnione i orzekł jak w postanowieniu, o kosztach postępowania rozstrzygając po myśli art. 639 k.p.k.”

1.2.13. Spoczywanie biegu terminu przedawnienia; początek spoczywania w wypadku konieczności uchylenia immunitetu

przepisy: art. 104 § 1 k.k.

hasła: Przedawnienie, immunitet

Postanowienie z dnia 18 lutego 2015 r., V KK 296/14

Teza:

1. Art. 104 § 1 k.k., normujący instytucję tzw. spoczywania biegu przedawnienia, znajduje zastosowanie między innymi wtedy, gdy toczy się postępowanie w sprawie przestępstwa, którego sprawcą jest osoba objęta immunitetem formalnym. Stanowi on przeszkodę procesową polegającą na tym, że przez czas pełnienia przez daną osobę funkcji publicznej, z którą związany jest taki immunitet, nie jest

możliwe pociągnięcie teźże osoby do odpowiedzialności karnej, chyba że wskazany w ustawie organ uchyli immunitet wobec niej w konkretnej sprawie.

2. Immunitet formalny prokuratora (art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, Dz. U. 2014.504) stwarza przeszkodę prawną, w rozumieniu art. 104 § 1 k.k., w dalszym toczeniu się postępowania, a ściśle w przejściu postępowania w fazę *in personam*, już wtedy, gdy oskarżyciel występuje o wydanie zezwolenia na ściganie osoby objętej tym immunitetem

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem z 17 kwietnia 2014 r., sygn. (...) Sąd Apelacyjny w S., po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonego Bogusława J. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 28 grudnia 2012 r., sygn. (...), zmienił tenże wyrok w ten sposób, że uznał oskarżonego za winnego tego, że od 6 do 29 października 2003r. w G. oraz na terenie województwa p., pełniąc funkcję Prokuratora Rejonowego w P., przekraczając swoje uprawnienia podjął się pośrednictwa w Prokuraturze Rejonowej w K. w załatwieniu sprawy polegającej na uzyskaniu orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania karnego, bez zakazu prowadzenia pojazdów w sprawie (...) Sądu Rejonowego w K. przeciwko Annie G., przez co działał na szkodę interesu publicznego w postaci prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości – tj. popełnienia czynu z art. 231 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na 4 lata. Utrzymał w mocy orzeczenie wobec oskarżonego za ten czyn (inaczej opisany w wyroku Sądu pierwszej instancji) kary grzywny wymierzonej na podstawie art. 71 § 1 k.k. w wysokości 50 stawek dziennych po 100 zł, z zaliczeniem na jej poczet rzeczywistego pozbawienia wolności oskarżonego w sprawie od 27 lutego do 1 marca 2006 r.

Obrońca oskarżonego wniosła kasację od tego wyroku. Podniosła w niej zarzut naruszenia przepisu prawa procesowego, art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., polegającą na skazaniu Bogusława J. za przestępstwo, którego termin przedawnienia upłynął przed prawomocnym zakończeniem sprawy.

W uzasadnieniu skarżąca wyraziła pogląd, że przedawnienie karalności przypisanego czynu nastąpiło z upływem 10 lat od jego popełnienia, tj. z dniem 29 października 2013 r., na które składa się 5-letni termin przedawnienia karalności przestępstwa określonego w art. 231 § 1 k.k. (art. 101 § 1 pkt 4 k.k.) oraz dalsze 5 lat, gdyż przed upływem podstawowego terminu karalności wszczęto postępowanie przeciwko oskarżonemu (art. 102 k.k.). Sąd Apelacyjny natomiast, podobnie jak wcześniej Sąd Okręgowy uznał, że *in concreto* termin przedawnienia karalności zakończył bieg później, skoro w toku postępowania doszło, zgodnie z art. 104 § 1 k.k., do jego spoczywania przez okres 9 miesięcy i 7 dni, gdy toczyło się postępowanie w przedmiocie uchylenia immunitetu prokuratorowskiego, który wówczas przysługiwał oskarżonemu. Stąd też termin przedawnienia karalności przestępstwa nie upłynął przed dniem wydania wyroku przez Sąd drugiej instancji. Podważając to stanowisko i wysuwając przytoczony wyżej zarzut autorka kasacji wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania wobec oskarżonego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przedawnienie karalności przestępstwa jest instytucją prawa karnego materialnego. Terminy przedawnienia są takie same w stosunku do wszystkich podmiotów podlegających odpowiedzialności karnej, a ich zróżnicowanie ustawowe wyznacza tylko zagrożenie karą określone dla typu przestępstwa (art. 101 § 1 – 4 k.k.). Wpływ na upływanie, a w rezultacie i zakończenie terminu przedawnienia może jednak mieć przebieg postępowania

nia karnego w konkretnej sprawie. W myśl art. 102 kk termin przedawnienia ulega określonego wydłużeniu, jeśli w okresie przewidzianym w art. 101 k.k. wszczęto postępowanie przeciwko osobie. Zgodnie natomiast z art. 104 § 1 k.k. przedawnienie nie biegnie, jeżeli przepis ustawy nie pozwala na wszczęcie lub dalsze prowadzenie postępowania karnego, co nie dotyczy jednak braku wniosku lub oskarżenia prywatnego. Tenże przepis, normujący instytucję tzw. spoczywania biegu przedawnienia, znajduje zastosowanie między innymi wtedy, gdy toczy się postępowanie w sprawie przestępstwa, którego sprawcą jest osoba objęta immunitetem formalnym. Stanowi on przeszkodę procesową polegającą na tym, że przez czas pełnienia przez daną osobę funkcji publicznej, z którą związany jest taki immunitet, nie jest możliwe pociągnięcie tejże osoby do odpowiedzialności karnej, chyba że wskazany w ustawie organ uchyli immunitet wobec niej w konkretnej sprawie.

Immunitet formalny przysługuje, między innymi, prokuratorowi. Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. 2014.504) prokurator nie może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani tymczasowo aresztowany bez zezwolenia sądu dyscyplinarnego. Jeśli zważyć, że w sprawach o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (z oskarżenia prywatnego po objęciu ścigania przez prokuratora w trybie art. 60 § 1 k.p.k.) czynnością inicjującą pociągnięcie sprawcy do odpowiedzialności karnej jest postanowienie organu prowadzącego postępowanie o przedstawieniu zarzutu, to oznacza, że immunitet prokuratorski stanowi przeszkodę prawną we wszczęciu postępowania karnego przeciwko osobie pełniącej tę funkcję. Art. 54 ust. 1 ustawy o prokuraturze jest jednym z przepisów prawa, który w rozumieniu art. 104 § 1 k.k. nie pozwala na wszczęcie postępowania karnego in personam przy braku zezwolenia na ściganie.

Sądy obu instancji przyjęły, że przerwanie biegu terminu przedawnienia, a zarazem wprowadzenie go w stan spoczywania, nastąpiło z dniem 20 maja 2005 r., gdyż wtedy prokurator prowadzący postępowanie przygotowawcze w niniejszej sprawie wystąpił do Sądu Dyscyplinarnego pierwszej instancji o zezwolenie na ściganie. We wniosku oskarżyciel wykazywał, że zgromadzono dowody, które uzasadniały dostatecznie podejrzenie, iż B. J. popełnił czyn o znamionach przestępstwa, w związku z czym niezbędne jest zezwolenie sądu dyscyplinarnego na ściganie. Oczekiwanie na prawomocne rozstrzygnięcie w tym przedmiocie trwało do 27 lutego 2006 r., tj. do wydania przez Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny przy Prokuraturze Generalnym uchwały utrzymującej w mocy uchwałę Sądu Dyscyplinarnego pierwszej instancji zezwalającą na ściganie. W okresie od złożenia wniosku przez oskarżyciela publicznego do zakończenia postępowania o uchylenie immunitetu, przepis art. 54 ust. 1 ustawy o prokuraturze blokował toczenie się postępowania karnego, uniemożliwiając wydanie w pierwszej kolejności postanowienia o przedstawieniu zarzutów B. J., która to czynność otwierałaby kolejne stadium postępowania przygotowawczego. Stwarzał tym samym przeszkodę prawną, o której mowa w art. 104 § 1 k.k. Skoro zatem w całym tym okresie, jak przyjęły sądy obu instancji, termin przedawnienia nie ubiegał, to łączny 10 letni termin przedawnienia przypisanego przestępstwa, wynikający z przepisów art. 101 § 1 pkt 4 k.k. i art. 102 k.k. zakończył się o tyle później, o ile trwało jego spoczywanie. Karalność przedmiotowego czynu przedawniła się zatem z dniem 5 sierpnia 2014 r., a więc po dacie wydania prawomocnego wyroku przez Sąd Apelacyjny.

Podważając stanowisko wyrażone w prawomocnym wyroku w kwestii spoczywania biegu przedawnienia, obrońca oskarżonego przedstawiła w kasacji inną interpretację przepisów. Utrzymywała, że do dnia wydania prawomocnej uchwały przez Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny zezwalającej na ściganie, nie doszło do zatrzymania i spoczywania biegu przedawnienia. W jej przekonaniu okres przedawnienia zakończył się z upływem 10 lat od popełnienia czynu, tj. z dniem 29 października 2013 r., a więc przed datą rozpoznania apelacji przez Sąd drugiej instancji, który powinien był, w przekonaniu skarżącej, umo-

rzyć postępowanie na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. obrońca odwołała się w tym względzie do wykładni przyjętej przez Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny w uchwale z 30 sierpnia 2007 r., SNO 44/07 (OSNKW nr 11/2007, poz. 84). Dotyczyła ona wprawdzie sytuacji prawnej sędziego, wobec którego wystąpiono o zezwolenie na ściganie w analogicznym układzie procesowym, ale zważywszy, że zakres immunitetu formalnego prokuratora jest taki sam, można przyjąć, iż treść uchwały powinna być per analogiam uwzględniona w sprawie niniejszej. W uchwale tej Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny stwierdził, że z przepisu art. 104 § 1 k.k. w powiązaniu z art. 80 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych wynika, iż przeszkoda prawna w postaci immunitetu formalnego sędziego, wywołująca spoczywanie okresu przedawnienia zachodzi wtedy, gdy sąd dyscyplinarny w sposób prawomocny odmówi zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej. Z przytoczonej tezy wynika, że do czasu rozstrzygnięcia w tej kwestii przez sąd dyscyplinarny termin przedawnienia karalności biegnie nieprzerwanie, także po złożeniu przez oskarżyciela wniosku o zezwolenie na ściganie.

W ocenie Sądu Najwyższego argumentacja obrońcy oskarżonego, sprowadzająca się w gruncie rzeczy do powtórzenia tezy i motywów zawartych w powołanym orzeczeniu, nie jest trafna. Nie do końca bowiem można zgodzić się z zamieszczonym tamże wywodem prawnym. Upatrywanie przeszkody prawnej powodującej spoczywanie biegu przedawnienia dopiero w prawomocnej odmowie zezwolenia na ściganie, wynika z nie dość wyczerpującej analizy sytuacji procesowej, jaka powstaje na skutek złożenia przez oskarżyciela wniosku w tym przedmiocie. To prawda, że prawomocne orzeczenie sądu dyscyplinarnego ma newralgiczne znaczenie w postępowaniu, w którym występuje się o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej osoby objętej immunitetem formalnym, gdyż albo udziela tego zezwolenia albo kategorycznie zatrzymuje bieg postępowania i przesądza o konieczności jego umorzenia. Nie można jednak nie zauważyć, że immunitet formalny prokuratora (art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, Dz. U. 2014.504) stwarza przeszkodę prawną, w rozumieniu art. 104 § 1 k.k., w dalszym toczeniu się postępowania, a ściśle w przejściu postępowania w fazę *in personam*, już wtedy, gdy oskarżyciel występuje o wydanie zezwolenia na ściganie osoby objętej tym immunitetem. Złożenie wniosku o zezwolenie na ściganie jest czynnością zmierzającą do usunięcia ujemnej przesłanki procesowej, która w toku procesu aktualizuje się w chwili, gdy zaistniały przesłanki do wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutów osobie korzystającej z immunitetu (art. 313 § 1 k.p.k.). Niedopuszczalność podjęcia tej czynności, uwarunkowanej uzyskaniem zgody na pociągnięcie osoby objętej immunitetem do odpowiedzialności karnej, jest przeszkodą we wszczęciu postępowania *in personam*. Zgodnie z art. 17 § 2 k.p.k., a także z art. 54 ust. 1 zd. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, do chwili otrzymania zezwolenia sądu dyscyplinarnego organ prowadzący postępowanie może dokonać tylko czynności niecierpiących zwłoki w celu zabezpieczenia śladów i dowodów, a także czynności zmierzających do wyjaśnienia czy zezwolenie na ściganie będzie wydane. Sytuacja procesowa, w której nie ma możliwości kontynuowania postępowania, a ściśle – wszczęcia postępowania przeciwko osobie, już od chwili jej zaistnienia wypełnia warunek wymieniony w art. 104 § 1 k.k., przesądzający o spoczywaniu biegu przedawnienia. Jak stąd wynika, przepis ustanawiający immunitet formalny, w tym wypadku art. 54 ust. 1 ustawy o prokuraturze, oddziałuje realnie na przebieg postępowania karnego jeszcze przed rozstrzygnięciem wniosku oskarżyciela przez sąd dyscyplinarny. Zatrzymuje tok tego postępowania z chwilą wystąpienia z wnioskiem o zezwolenie na ściganie. Ewentualna odmowa zezwolenia uczyni tę przeszkodę definitywną, gdyż zdecyduje o konieczności umorzenia postępowania. Jednak zablokowanie biegu postępowania następuje wcześniej, bo już wtedy, gdy procedując zgodnie z ogólnymi przepisami, należałoby wydać postanowienie o przedstawieniu zarzutu popełnienia przestępstwa. Po złożeniu wniosku o zezwolenie na ściganie dalsze czynności

ukierunkowane na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej osoby objętej immunitetem mogą być podjęte po jego prawomocnym uwzględnieniu.

Powyższe rozważania, czynione według reguł wykładni językowej i systemowej prowadzą do innej konkluzji, niż w przytoczonej uchwale Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego. Nie pozwalają podzielić poglądu, że spoczywanie biegu przedawnienia następuje dopiero po prawomocnej odmowie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej osoby korzystającej z immunitetu. Zaprzecza temu zwłaszcza samo brzmienie art. 104 § 1 k.k., który przeszkodę prawną wiąże z przepisem ustawy nie pozwalającym na wszczęcie lub dalsze prowadzenie postępowania. W odniesieniu do osoby, której przysługuje immunitet formalny, przeszkoda ta wyłącza się wtedy, gdy wobec zaistnienia przesłanek do wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutu, organ prowadzący postępowanie, z mocy art. 10 § 1 k.p.k., jest zobligowany do złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na ściganie.

Wydaje się, że motywacja wspomnianej uchwały nie przekonuje z innych jeszcze względów. Dostrzega się w niej, że wystąpienie o zezwolenie na ściganie wstrzymuje normalny przebieg dalszych czynności procesowych, ale zauważa zarazem, że z różnych powodów może być ono opóźniane, także przez oportunizm organu prowadzącego postępowanie lub celowe ukrywanie przez określone osoby dowodów obciążających po to, by szantażować osobę korzystającą z immunitetu. Wywodzi się w związku z tym, że „zaniechanie prokuratora w sprawach publicznoprawnych nie powinno powodować negatywnych konsekwencji dla sprawcy”. Argumentacja ta jest o tyle niezrozumiała, że zwłoka z wystąpieniem o zezwolenie na ściganie nie wstrzymuje przecież przedawnienia karalności przestępstwa, które biegnie od czasu jego popełnienia (art. 101 § 1 in principio) i z tego punktu widzenia opieszałość w złożeniu wniosku nie działa na niekorzyść sprawcy. Przede wszystkim jednak zauważyć trzeba, że zaniechanie złożenia wniosku o uchylenie immunitetu formalnego, gdy tylko zaistnieją przesłanki do przedstawienia zarzutu popełnienia przestępstwa, stanowiłoby naruszenie przez oskarżyciela publicznego zasady legalizmu (art. 10 § 1 i art. 13 k.p.k.). Sięganie po przytoczony wyżej argument w wykładni przepisów prawa, zmierzający do nadania istotnego znaczenia woli oskarżyciela w sytuacji, gdy jest on zobowiązany do określonego postąpienia, nie jest metodologicznie trafne. Miarodajne natomiast powinno być prawidłowe rozpoznanie i zinterpretowanie stadium procesowego, w którym przepis ustanawiający immunitet formalny stwarza przeszkodę prawną. Wykazano wyżej, że pojawia się ona wtedy, gdy oskarżyciel publiczny, nie mając możliwości wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutu, składa wniosek do sądu dyscyplinarnego o zezwolenie na ściganie. Od daty złożenia wniosku zaczyna się czas oczekiwania na rozstrzygnięcie przez sąd dyscyplinarny. Nie można zgodzić się z założeniem, a tym bardziej twierdzeniem, że termin przedawnienia upływa w okresie, w którym nie wolno prowadzić innych czynności procesowych poza wymienionymi w art. 17 § 2 k.p.k.. Konsekwencją przeciwnego stanowiska byłoby wyłonienie się niespójności modelu postępowania karnego z prawem materialnym. Wszak przeszkoda natury prawnej w toczeniu się procesu nie może „wycinać” czasu jej trwania z terminu przedawnienia, który odnosi się do wszystkich przestępstw danego typu i do wszystkich podmiotów podlegających odpowiedzialności karnej. Tak pojętej niespójności przeciwdziała właśnie konstrukcja prawna spoczywania biegu przedawnienia. Stąd też termin przedawnienia, zatrzymany wnioskiem oskarżyciela o zezwolenie na ściganie, będzie biegł dalej od dnia udzielenia zezwolenia albo pozostanie nadal w stanie spoczywania, jeśli wniosek nie zostanie uwzględniony, co z kolei pociągnie obowiązek umorzenia postępowania (art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k.).

Przy założeniu zasadności poglądu wyrażonego w przytoczonej uchwale zauważyć też trzeba, że w oczekiwaniu na rozpoznanie wniosku o zezwolenie na ściganie, mogłoby dojść in concreto do upływu terminu przedawnienia uściślonego w art. 101 § 1-4 kk.

Z uzasadnienia:

„Wyrok Sądu Okręgowego w K., utrzymujący w mocy orzeczenie Sądu I instancji w sprawie Marka W., został wydany w dniu 29 września 2014 r. Pismem z dnia 14 października 2014 r., skazany zwrócił się do Sądu Okręgowego w K. o wyznaczenie, jak to określił „pełnomocnika z urzędu dla skierowania skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego”. Zarządzeniem z dnia 13 listopada 2014 r. przewodniczący V Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w K. odmówił wyznaczenia Markowi W. obrońcy z urzędu w celu sporządzenia kasacji z uwagi na brak wskazania przez w/w okoliczności stanowiących bezwzględną przyczynę uchylenia wyroku oraz fakt skazania wyłącznie na karę grzywny – z jednoczesnym pouczeniem o uprawnieniu do ustanowienia w tym celu obrońcy z wyboru. To właśnie ta decyzja została zakwestionowana przez skazanego w drodze „zażalenia” z dnia 17 grudnia 2014 r., w którym skazany powoływał się na swoją sytuację zdrowotną i osobistą oraz załączoną korespondencję.

Następnie, w dniu 29 grudnia 2014 r. zostało wydane zarządzenie przewodniczącego V Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w K., sygn. akt (...), którym odmówiono przyjęcia kasacji od wyroku tego Sądu z dnia 29 września 2014 r. w sprawie Marka W., wskazując przy tym, że nie zostały usunięte braki formalne w postaci niezachowania wymogu sporządzenia i podpisania nadzwyczajnego środka zaskarżenia przez ustanowionego obrońcę. To ostatnie zarządzenie zostało z kolei zakwestionowane przez skazanego w piśmie z dnia 29 stycznia 2015 r., w którym odniósł się on przebiegu postępowania jeszcze przed Sądem I instancji, a także okoliczności będących podłożem konfliktu między stronami procesowymi w tej sprawie, deklarując na koniec zamiar skorzystania z udzielonego mu pouczenia i zwrócenia się do tzw. podmiotów specjalnych o wniesienie kasacji w jego sprawie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Stosownie do dyspozycji przepisu art. 530 § 2 k.p.k., prezes sądu do którego wniesiono kasację, odmawia jej przyjęcia jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 120 § 2 lub w art. 429 § 1 k.p.k. albo gdy kasację oparto na innych powodach niż wskazane w art. 523 § 1 k.p.k.. Właśnie takie zarządzenie podlega zaskarżeniu zażaleniem przewidzianym w art. 530 § 3 k.p.k. Jednak na tym etapie postępowania okołokasacyjnego kontroli podlega również wcześniejsza decyzja procesowa dotycząca wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu. Wprawdzie, zgodnie z dyspozycją art. 528 § 1 pkt 2 k.p.k., skazanemu Markowi W. nie przysługiwał środek odwoławczy na odmowę wyznaczenia mu obrońcy z urzędu, ale w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że rozstrzygnięcie w tej kwestii podlega kontroli w zakresie, w jakim stało się przyczyną blokującą uruchomienie i dalszy bieg tzw. procedury okołokasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2003 r. II KZ 48/02 LEX nr 74381). Brak możliwości zaskarżenia samej decyzji o odmowie wyznaczenia obrońcy z urzędu w celu zbadania sprawy pod kątem ewentualnej możliwości wniesienia kasacji, przenosi kwestię oceny zasadności tego rozstrzygnięcia na kolejny etap procedowania, tj. zarządzenie o odmowie przyjęcia środka zaskarżenia sporządzonego przez samego skazanego. Skoro w niniejszej sprawie przyczyną odmowy przyjęcia kasacji był brak sporządzenia i podpisania tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia przez obrońcę będącego adwokatem, to zasadniczego znaczenia nabiera ocena prawidłowości decyzji przewodniczącego wydziału odmawiającej wyznaczenia skazanemu Markowi W. obrońcy z urzędu w celu zbadania sprawy pod kątem ewentualnego sporządzenia i wniesienia kasacji. Tymczasem, właśnie w tej materii stanowisko wyrażone w zarządzeniu przewodniczącego V Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w K. z dnia 13 listopada 2014 r. o odmowie wy-

Teza:

1. Miesięczny termin do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia rozpoczyna on swój bieg od chwili doręczenia pokrzywdzonemu zawiadomienia o powtórnym postanowieniu prokuratora o odmowie wszczęcia lub umorzeniu postępowania, wydanym w warunkach art. 330 § 2 k.p.k. Jako termin prekluzyjny nie podlega on przedłużeniu ani przywróceniu.
2. Pełnomocnik pokrzywdzonego nie nabywa w tym zakresie własnych uprawnień pozwalających na odrębne liczenie biegu powyższego terminu. Z uwagi na brak powołania normy art. 86 § 1 k.p.k. w dyspozycji przepisu art. 88 zd. drugie k.p.k., zakres ochrony uprawnień osób reprezentowanych w procesie karnym przez pełnomocników jest węższy niż to ma miejsce w wypadku oskarżonych.
3. Wadliwe pouczenie przez organ procesowy uczestnika postępowania nie prowadzi do skutecznego wykreowania uprawnienia strony do takich działań, które są jednoznacznie wykluczone przez prawo.

Z uzasadnienia:

„Zaskarżonym zarządzeniem przewodniczącego wydziału odwoławczego Sądu Okręgowego w S. z dnia 16 stycznia 2015 r., w sprawie sygn. akt (...), odmówiono przyjęcia kasacji pełnomocnika pokrzywdzonej Marianny C. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 30 września 2014 r. w sprawie (...).

W zażaleniu na to postanowienie pełnomocnik pokrzywdzonej Marianny C. wskazał, że jako strona postępowania została ona dopuszczona do udziału w rozprawie odwoławczej, doręczono jej odpis wyroku Sądu Okręgowego z uzasadnieniem oraz pouczone o prawie do wniesienia kasacji. W tej sytuacji – argumentował – niezasadne jest odwoływanie się do norm proceduralnych nakazujących kontrolowanie uprawnień stron procesowych do podejmowania określonych czynności – na każdym dalszym etapie postępowania. Skarżący powołał się także na dyrektywę wynikającą z przepisu art. 16 § 1 k.p.k. wywodząc, że nawet wadliwe pouczenie nie może wywoływać negatywnych skutków dla uczestnika postępowania.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego rozstrzygnięcia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie pełnomocnika pokrzywdzonej Marianny C. okazało się niezasadne, a zawarte w nim wywody nie zasługiwały na uwzględnienie. Podkreślić należy, że w toku czynności i rozstrzygnięć podejmowanych w tzw. postępowaniu okołokasacyjnym, nie jest możliwe dokonywanie oceny i odnoszenie się do decyzji zapadających w postępowaniu odwoławczym, a zwłaszcza do treści wyroku wydanego przez Sąd II instancji. Nie można też skutecznie kontestować uprawnień, ale i obowiązków związanych z kontrolą uprawnień uczestników postępowania do podejmowania konkretnych czynności procesowych, w szczególności dysponowania prawem do skarg i do wnoszenia środków zaskarżenia. Natomiast z punktu widzenia zasadności zaskarżonego zarządzenia, zasadnicze znaczenie ma treść obowiązujących przepisów i ich powszechnie przyjęta wykładnia. W świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego przywołanego w związku z analizowaniem uprawnień pokrzywdzonej Marianny C. do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia, utrwalony jest pogląd o charakterze terminu przewidzianego w art. 55 § 1 k.p.k. Stosownie do zamieszczonej tam jednoznacznej regulacji rozpoczyna on swój bieg od chwili doręczenia pokrzywdzonemu zawiadomienia o powtórnym postanowieniu prokuratora o odmowie wszczęcia lub umorzeniu postępowania, wydanym w warunkach art. 330 § 2 k.p.k. Jako

organ podatkowy, nie podejmujący w tym zakresie żadnych działań, podatku w wysokości należącej zgodnie z przepisami prawa?”

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.4.6. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Olsztynie, I KZP 3/15

„Czy oskarżyciel publiczny, upoważniony z mocy art. 47 ust. 2 pkt 7 i art. 48 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2014 r. 1153 t.j.) do prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania aktów oskarżenia w postępowaniu uproszczonym, jeżeli przedmiotem przestępstwa jest drewno pochodzących z lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, w trybie i na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego, jest uprawniony do złożenia wniosku w trybie art. 335 § 1 k.p.k. o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar i środków karnych bez przeprowadzenia rozprawy?”

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.4.7. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Częstochowie i przekazane składowi 7 sędziów Sądu Najwyższego przez skład 3-osobowy, I KZP 4/15

„Czy art. 377 § 5 k.p.k. stanowi podstawę prowadzenia rozprawy przerwanej lub odroczonej w dalszym ciągu w sytuacji, gdy oskarżony, który dotychczas nie złożył wyjaśnień przed sądem, został o jej terminie zawiadomiony w trybie art. 133 § 1 i 2 k.p.k. i nie stawiał się na tę rozprawę bez usprawiedliwienia?”

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.4.8. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Najwyższy, I KZP 5/15

„1. czy zgromadzone na koncie bankowym środki majątkowe, z których tylko część pochodzi z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego mogą w całym zakresie stanowić przedmiot przestępstwa z art. 299 § 1 k.k.;

2. czy wykonanie przez sprawcę którejkolwiek z czynności wykonawczych wynikających z dyspozycji art. 299 § 1 k.k. jest karalne tylko wówczas, gdy może udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie przestępnego pochodzenia określonych środków majątkowych, czy też znamię modalne zawarte w końcowej części tego przepisu należy wiązać jedynie z podejmowaniem "innych czynności"?”

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.1. Wyroki i postanowienia Trybunału Konstytucyjnego

(źródło: www.trybunal.gov.pl)

2.1.1. Gry hazardowe (P 4/14)

Ustawa o grach hazardowych została uchwalona bez naruszenia konstytucyjnego trybu ustawodawczego, a organizowanie gier na automatach wyłącznie w kasynach gry spełnia wymogi ważnego interesu publicznego, uzasadniające ograniczenie wolności działalności gospodarczej – stwierdził Trybunał Konstytucyjny.

11 marca 2015 r. o godz. 9:00 Trybunał Konstytucyjny w pełnym składzie rozpoznał połączone pytania prawne Naczelnego Sądu Administracyjnego i Sądu Rejonowego w Gdańsku dotyczące naruszenia konstytucyjnego trybu ustawodawczego przez brak notyfikacji Komisji Europejskiej ustawy o grach hazardowych oraz ograniczenia swobody działalności gospodarczej w zakresie organizowania gier na automatach wyłącznie w kasynach gry.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 14 ust. 1 i art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych **są zgodne** z:

- a) art. 2 i art. 7 w związku z art. 9 konstytucji,
- b) art. 20 i art. 22 w związku z art. 31 ust. 3 konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny postanowił ponadto umorzyć postępowanie w pozostałym zakresie.

Zdanie odrębne do pkt a) wyroku zgłosił wiceprezes TK Stanisław Biernat.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że notyfikacja tzw. przepisów technicznych jest unijną procedurą, w jakiej państwo członkowskie jest zobowiązane do informowania Komisji Europejskiej i innych państw członkowskich o projektowanych przepisach technicznych, a także do uwzględniania zgłoszonych przez nie szczegółowych opinii i uwag tak dalece, jak to będzie możliwe przy kolejnych pracach nad projektem przepisów technicznych. W ocenie Trybunału, nie ulega wątpliwości, że żaden z przepisów konstytucji nie reguluje tej kwestii ani też nie odwołuje się do niej wprost czy nawet pośrednio. Trybunał Konstytucyjny uznał zatem, że notyfikacja, o której mowa w dyrektywie 98/34/WE, implementowanej do polskiego porządku prawnego rozporządzeniem w sprawie notyfikacji, nie stanowi elementu konstytucyjnego trybu ustawodawczego. Trybunał nie ocenił, czy kwestionowane przepisy ustawy o grach hazardowych mają charakter techniczny. Zdaniem TK, uchybienie ewentualnemu obowiązkowi notyfikowania Komisji Europejskiej potencjalnych przepisów technicznych nie może jednak samo przez się oznaczać naruszenia konstytucyjnych zasad demokratycznego państwa prawnego (art. 2 konstytucji) oraz legalizmu (art. 7 konstytucji). Wykładnia przychylna prawu europejskiemu w żadnej sytuacji nie może prowadzić do rezultatów sprzecznych z wyraźnym brzmieniem konstytucji.

Trybunał stwierdził ponadto, że odstępianie przez ustawodawcę od możliwości urządzania gier na wszelkich automatach w salonach gier, w punktach handlowych, gastronomicznych i usługowych, a więc poza kasynami gry, spełnia konstytucyjne wymogi ograniczenia wolności działalności gospodarczej. Ograniczenie możliwości organizowania gier na automatach wyłącznie do kasyn jest niezbędne dla ochrony społeczeństwa przed negatywnymi skutkami hazardu oraz dla zwiększenia kontroli państwa nad tą sferą, stwarzającą liczne zagrożenia nie tylko w postaci uzależnień, ale także struktur przestępczych. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, zwalczanie takich zagrożeń społecznych leży z całą pewnością w interesie publicznym, o którym mowa w art. 22 konstytucji. Wolność działalności gospodarczej w dziedzinie hazardu może podlegać dalej idącym ograniczeniom z uwagi na konieczność zagwarantowania niezbędnego poziomu ochrony konsumentów i porządku publicznego.

2.2. Wokanda Trybunału Konstytucyjnego

(źródło: www.trybunal.gov.pl)

2.2.1. Zasady sporządzenia kasacji od orzeczenia sądu drugiej instancji (SK 2/15)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności przepisu art. 526 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego naruszającą prawo skarżącego do sądu z art. 2 oraz 45 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.2. Podstawy do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu (SK 1/15)

Sprawa połączona z SK 41/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą SK 41/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.3. Podstawy do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu (SK 41/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 426 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego w brzmieniu nadanym przez art. 1 ustawy z dnia 20 stycznia 2011 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego – w zakresie w jakim nie daje podstaw do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu o których po raz pierwszy rozstrzygał sąd odwoławczy (apelacyjny) z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 oraz w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.4. Zasady rozpatrywania wniosku sędziego o przeniesienie na inne stanowisko służbowe (SK 30/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 75 § 1, 3 i 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku – Prawo o ustroju sądów powszechnych z art. 45 ust. 1, art. 78 i art. 176 ust. 1, a także z art. 31 ust. 1 i 3, art. 47, art. 52 ust. 1, art. 65 ust. 1 i art. 75 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.5. Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu; wysokość stawki za sporządzenie opinii (SK 25/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w związku z art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku - Prawo o adwokaturze i § 14 ust. 4 pkt 2 oraz § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu z: a) art. 64. ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP; b) art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP..

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.6. Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego - osoby uprawnione (SK 20/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów z art. 32 w związku z art. 30 Konstytucji RP w zakresie w jakim pozbawia osoby w nim enumeratywnie niewskazane do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego..

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.7. Opłaty w sprawach karnych; koszty postępowania (SK 14/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 636 § 3 w zw. z art. 636 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego i art. 632 pkt 1 w związku z art. 640 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego z art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

2.2.14. Uprawnienia pokrzywdzonego w procesie karnym (K 30/14)

Prokurator Generalny wniósł o zbadanie zgodności przepisu art. 339 § 5 w związku z art. 54 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego, w zakresie, w jakim nie zapewnia pokrzywdzonemu możliwości wzięcia udziału w posiedzeniach sądu dotyczących umorzenia postępowania przed rozprawą, o których mowa w art. 339 § 3 pkt 2 ustawy – Kodeks postępowania karnego, w sprawach o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

2.2.15. Przepisy regulujące przeszukiwanie osób, dokonywanie kontroli osobistej oraz przeszukiwanie pojazdów przez funkcjonariuszy publicznych (K 17/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności:

1. art. 219 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego w zakresie, w jakim przewiduje przeszukiwanie osoby, nie określając równocześnie granic tego przeszukiwania z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
2. art. 44 § 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia w zakresie, w jakim przewiduje przeszukiwanie osoby, nie określając równocześnie granic tego przeszukiwania z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
3. art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzieleniu ochrony cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim przewiduje przeprowadzenie kontroli osobistej, nie określając równocześnie jej granic z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
4. a) art. 15 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 15 ust. 7 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
5. a) art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 października 1990 roku o Straży Granicznej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 11 ust. 2a lit. a ustawy z dnia 12 października 1990 roku o Straży Granicznej z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
6. a) art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 roku o kontroli skarbowej z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 11c ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 roku o kontroli skarbowej z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
7. a) art. 12 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) art. 20 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP;
8. art. 13 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 marca 2001 roku o Biurze Ochrony Rządu z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
9. a) art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
10. a) art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 23 ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
11. art. 44 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
12. a) art. 14 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 14 ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
13. a) art. 32 ust. 1 pkt 4 i art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;

- b) art. 32 ust. 1 pkt 9 oraz art. 46 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej z art. 50 oraz z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
14. a) art. 23 pkt 4 lit. d ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 roku o rybactwie śródlądowym z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 23a ust. 8 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 roku o rybactwie śródlądowym z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
15. a) art. 47 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 47 ust. 3b ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
16. a) art. 39 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1995 roku – Prawo łowieckie z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 39 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1995 roku – Prawo łowieckie z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
17. a) § 16 ust. 1 pkt 2, ust. 2-5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 roku w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) § 17 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 roku w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów z art. 50 Konstytucji RP;
18. a) § 5 ust. 1-4, 6 i 7 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 grudnia 2006 roku w sprawie kontroli granicznej dokonywanej przez funkcjonariuszy Straży Granicznej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 grudnia 2006 roku w sprawie kontroli granicznej dokonywanej przez funkcjonariuszy Straży Granicznej z art. 50 Konstytucji RP;
19. § 10 ust. 1 pkt 2, ust. 3-6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 roku w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
20. a) § 9 i § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2002 roku w sprawie szczegółowego trybu wykonywania czynności przez funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu oraz korzystania przez nich z pomocy innych podmiotów z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2002 roku w sprawie szczegółowego trybu wykonywania czynności przez funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu oraz korzystania przez nich z pomocy innych podmiotów z art. 50 Konstytucji RP;
21. a) § 19-21 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania niektórych uprawnień przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) § 22 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowego wykonywania niektórych uprawnień przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej z art. 50 Konstytucji RP;
22. a) § 29 ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2005 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) § 30 i § 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2005 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z art. 50 Konstytucji RP;
23. a) § 29 ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2006 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz obserwowania i rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) § 30 i § 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2006 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz obserwowania i rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego z art. 50 Konstytucji RP;
24. a) § 8-10 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2009 roku w sprawie warunków użycia urządzeń technicznych i psów służbowych podczas kontroli oraz sposobu przeprowadzania przeszukania osoby i rewizji bagażu podróżnego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) § 11 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2009 roku w sprawie warunków użycia urządzeń technicznych i psów służbowych podczas kontroli oraz sposobu przeprowadzania przeszukania osoby i rewizji bagażu podróżnego z art. 50 Konstytucji RP;
25. § 16 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 lipca 2011 roku w sprawie warunków, sposobu i szczegółowego trybu wykonywania niektórych czynności przez inspektorów i pracowników kontroli skarbowej, sposobu i trybu współpracy z Policją w zakresie wykonywanych czynności oraz wzorów dokumentów

2.2.21. Zakres immunitetu parlamentarnego (K 2/14)

Rzecznicy Praw Obywatelskich wniosli o zbadanie zgodnoŹci art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posla i senatora w częŹci zawierajacej wyrazy "a takze inną dzialalnosc związaną nieodlacznie ze sprawowaniem mandatu" z art. 105 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 i art. 47 oraz z art. 2 Konstytucji RP, a takze z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw czlowieka i podstawowych wolnoŹci z dnia 4 listopada 1950 r.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.22. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 51/15)

Podmiot inicjujacy postępowanie: Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 8/15, P 14/15 i P 17/15, P 50/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 8/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.23. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 50/15)

Podmiot inicjujacy postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 8/15, P 14/15 i P 17/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 8/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.24. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 49/15)

Podmiot inicjujacy postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 28/15, P 29/15, P 30/15, P 48/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 28/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.25. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 48/15)

Podmiot inicjujacy postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 29/15, P 30/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 28/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.26. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 47/15)

Podmiot inicjujacy postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z K 46/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 46/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.27. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 46/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Łukowie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 47/15, P 75/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 46/15)

Połączone pytania prawne czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku są zgodne z:

1. art. 2 Konstytucji RP tj. zasadą demokratycznego państwa prawnego zaufania obywatela do państwa i prawa oraz z zasadą racjonalności działań ustawodawcy; zasadą winy jako podstawy odpowiedzialności; zasadą poprawnej legislacji;
2. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP tj. zasadą proporcjonalności;
3. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP tj. zasadą równości oraz sprawiedliwości społecznej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.28. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 45/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach Wydział VI Zamiejscowy w Piekarach Śląskich

Sprawa połączona z P 38/15, P 39/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 38/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.29. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 42/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 16/15, P 33/15, P 40/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 15/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.30. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 41/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 16/15, P 33/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 15/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.31. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 39/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Tucholi II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 38/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 38/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.32. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 38/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Tucholi II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Tucholi II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach Wydział VI Zamiejscowy w Piekarach Śląskich, Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach Wydział VI Karny Zamiejscowy w Piekarach Śląskich

Sprawa połączona z P 39/15, P 45/15, P 69/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 38/15)

Połączone pytania prawne czy art. 6 ust 1 oraz art. 14 ust 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania, dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w zakresie obowiązującej zasady poprawnej legislacji i z art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.33. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 36/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim II Wydział Karny

Pytanie prawne czy art. 6 ust 1 oraz art. 14 ust 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych są zgodne z art. 7 i art. 91 ust 3 Konstytucji RP i art. 8 dyrektywy 98/34 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.34. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 35/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Świeciu II Wydział Karny

Pytanie prawne czy:

1. przepisy art. 6 ust. 1 w związku z art. 3, art. 14 ust. 1 i art. 23a cyt. ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP;
2. przepis art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych jest sprzeczny z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP z uwagi na naruszenie wynikającego z dyrektywy 98/34WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 roku obowiązku notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską;
3. art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych uznawany za przepis techniczny w rozumieniu dyrektywy 98/34WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku jest zgodny z art. 2 i art. 7 Konstytucji RP w sytuacji, gdy ustawa o grach hazardowych została uchwalona z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającym z powołanej dyrektywy ale i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, z uwagi na naruszenie trybu ustawodawczego;
4. dopuszczalne jest pociągnięcie do odpowiedzialności karnoskarbowej za przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 Kodeksu karnego skarbowego oraz wykroczenie skarbowe z art. 107 § 4 Kodeksu karnego skarbowego osób, które prowadzą grę losową, grę na automacie lub zakład wzajemny wbrew zakazom zawartym w przepisach ustawy o grach hazardowych, uchwalonej z naruszeniem obowiązku notyfikacji, jak w pkt. 1,2,3 postanowienia.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.35. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 33/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 15/15, P 16/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 15/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.36. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 31/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.37. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 30/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Bolesławcu II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 28/15, P 29/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 28/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.38. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 29/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Cieszynie Wydział II Karny

Sprawa połączona z P 28/15, P 30/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 28/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.39. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 28/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Cieszynie Wydział II Karny, Sąd Rejonowy w Bolesławcu II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 29/15, P 30/15, P 48/15, P 49/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 28/15)

Połączone pytania prawne czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.40. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 27/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie VII Wydział Karny

Sprawa połączona z P 23/15, P 24/15, P 26/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 23/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.41. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 26/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie VII Wydział Karny

Sprawa połączona z P 23/15, P 24/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 23/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.42. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 24/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 23/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 23/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.43. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 23/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie VII Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie VII Wydział Karny

Sprawa połączona z P 24/15, P 26/15, P 27/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 23/15)

Połączone pytania prawne czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku są zgodne z:

1. art. 2 Konstytucji RP tj.
 - zasadą demokratycznego państwa prawnego zaufania obywatela do państwa i prawa oraz z zasadą racjonalności działań ustawodawcy,
 - zasadą winy jako podstawy odpowiedzialności,
 - zasadą poprawnej legislacji;
2. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP tj.
 - zasadą proporcjonalności;
3. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP tj.
 - zasadą równości oraz sprawiedliwości społecznej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.44. Zasady odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia (P 22/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Apelacyjny w Krakowie II Wydział Karny

Pytanie prawne czy art. 160 § 5 zdanie 2 w związku z art. 160 §1 pkt 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny wykonawczy w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości odstąpienia przez sąd od odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia w sytuacji, gdy wobec skazanego ponownie orzeczono karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy, jest zgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.45. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 21/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 18/15, P 19/15 i z P 20/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 18/15).

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.46. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 20/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 18/15, P 19/15 i z P 21/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 18/15).

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.47. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 19/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 18/15, P 20/15 i z P 21/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 18/15).

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.48. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 18/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 19/15, P 20/15 i z P 21/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 18/15).

Pytanie prawne czy przepis art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. są zgodne z:

1. art. 2 Konstytucji RP tj.

- zasadą demokratycznego państwa prawnego zaufania obywatela do państwa i prawa z zasadą racjonalności działań ustawodawcy,
- zasadą winy jako podstawy odpowiedzialności,
- zasadą poprawnej legislacji;

2. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, tj.

- zasadą proporcjonalności;

3. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, tj.

- zasadą równości oraz sprawiedliwości społecznej.

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.49. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 17/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Szubinie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 8/15 i P 14/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 8/15).

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.50. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 16/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Grójcu II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 15/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 15/15).

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.51. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 15/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Grójcu II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Grójcu II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny.

Sprawa połączona z P 16/15, P 33/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 15/15).

Połączone pytania prawne czy uchwalenie ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych w zakresie, w jakim zawiera ona przepisy techniczne w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku, w szczególności przepisu art. 14 tej ustawy, z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającego z tej dyrektywy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych jest zgodne z art. 2, art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji RP, z uwagi na naruszenie konstytucyjnego trybu ustawodawczego.

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.52. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 14/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Szubinie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 8/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 8/15).

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.53. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 13/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 11/15, P 12/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 11/15).

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.54. Obowiązek powiadamiania Komisji Europejskiej i państw członkowskich o projektach przepisów technicznych (P 12/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 11/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 11/15).

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.55. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 11/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 12/15, P 13/15, P 31/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 11/15).

Pytanie prawne czy przepis art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku są zgodne z:

1. art. 2 Konstytucji RP tj.

Sprawa połączona z P 76/14 (sprawa rozpatrywana pod wspólną sygnaturą P 75/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.66. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 75/14)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 76/14, P 77/14, P 78/14 (sprawa rozpatrywana pod wspólną sygnaturą P 75/14).

Połączone pytania prawne czy przepis art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku są zgodne z:

1. art. 2 Konstytucji RP tj.

- zasadą demokratycznego państwa prawnego zaufania obywatela do państwa i prawa oraz z zasadą racjonalności działań ustawodawcy,

- zasadą winy jako podstawy odpowiedzialności,

- zasadą poprawnej legislacji;

2. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP tj.

- zasadą proporcjonalności;

3. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP tj.

- zasadą równości oraz sprawiedliwości społecznej.

.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.67. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 73/14)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze VIII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Kamiennej Górze

Sprawa połączona z P 44/14, P 48/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 44/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.68. Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 72/14)

Sąd Rejonowy w Sandomierzu wystąpił z pytaniem prawnym:

1. przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP;

2. przepis art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych jest sprzeczny z art. 2 w związku z 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP z uwagi na naruszenie wynikającego z dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 roku obowiązku notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską;

3. art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych uznawany za przepis techniczny w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku jest zgodny z art. 2 i art. 7 Konstytucji RP, w sytuacji, gdy cytowana ustawa została uchwalona z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającym z powołanej dyrektywy, ale i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, z uwagi na naruszenie trybu ustawodawczego;

4. czy dopuszczalne jest pociągnięcie do odpowiedzialności karnoskarbowej za występki z art. 107 § 1 Kodeksu karnego skarbowego osób, które prowadzą grę losową, grę na automacie lub zakład wzajemny wbrew zakazom zawartym w przepisach ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej z naruszeniem obowiązku notyfikacji, jak w pkt 1,2, 3 postanowienia.

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.69. Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 71/14)

Sprawa połączona z P 65/14, P 67/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 65/14).

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.70. Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 67/14)

Sprawa połączona z P 65/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 65/14).

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.71. Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 65/14)

Sprawa połączona z P 65/14, P 71/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 65/17)

Sąd Rejonowy w Radzynie Podlaskim wystąpił z pytaniem prawnym:

- a) przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem, czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP;
- b) przepis art. 14 ust. 1 ustawy z 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych jest sprzeczny art. 2 w zw. z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP z uwagi na naruszenie wynikającego z dyrektywy 98/34/WE Parlamentu europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 roku obowiązku notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską;
- c) art. 14 ust. 1 ustawy z 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych uznawany za przepis techniczny w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady jest zgodny z art. 2 w zw. z art. 7 Konstytucji RP z uwagi na naruszenie obowiązku notyfikacji wynikający z w/w dyrektywy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 23 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, z uwagi na naruszenie trybu ustawodawczego;
- d) dopuszczalne jest pociągnięcie do odpowiedzialności karnej za występki z art. 107 §1 Kodeksu karnego skarbowego osób, które prowadzą grę losową, grę na automacie lub zakład wzajemny wbrew zakazom zawartym w przepisach ustawy o grach hazardowych, uchwalonej z naruszeniem obowiązku notyfikacji.

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.72. Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 61/14)

Sąd Rejonowy w Ostródzie wystąpił z pytaniem prawnym: czy art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych uznawany za przepis techniczny w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku jest zgodny z art. 2 i art. 7 Konstytucji RP, w sytuacji, gdy ustawa z 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych została uchwalona z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającym z powołanej dyrektywy, ale i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, z uwagi na naruszenie trybu ustawodawczego.

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.73. Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 58/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim. Sprawa połączona z P 22/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 22/14)

2.2.74. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 57/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 41/14, P 42/14, P 45/14, P 49/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 41/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.75. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 53/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Pruszkowie. Sprawa połączona z P 34/14 (sprawa rozpatrywana pod wspólną sygnaturą P 34/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.76. Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (P 51/14)

Pytanie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu. Sprawa połączona z K 11/14, P 20/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą K 6/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.77. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 49/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 42/14, P 45/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 41/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.78. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 48/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 44/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 44/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.79. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 45/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 41/14, P 42/14 (sprawa rozpatrywana pod wspólną sygnaturą P 41/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.80. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 44/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.81. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 43/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.82. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 42/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Grójcu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.83. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 41/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.84. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 40/14)

Pytanie Sądu Okręgowego w Warszawie. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.85. Kodeks karny; wyrok łączny; zasada sprawiedliwości i rzetelności proceduralnej (P 37/14)

Sąd Okręgowy w Krakowie wystąpił z pytaniem czy art. 89 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny jest zgodny z art. 2; art. 45 ust. 1, art. 175 i art. 178 Konstytucji RP .

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.86. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 36/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.87. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 35/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.88. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 34/14)

Sąd Rejonowy w Pruszkowie wystąpił z pytaniem prawnym czy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.89. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 33/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Słupsku. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.90. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 31/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.91. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 30/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Wejherowie. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.92. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 29/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.93. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 28/14)

Pytanie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.94. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 22/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.95. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 21/14)

Sąd Rejonowy w Olsztynie wystąpił z pytaniem prawnym czy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku jest zgodny z:
- art. 2 Konstytucji RP tj. zasadą demokratycznego państwa prawnego zaufania obywatela do państwa i prawa oraz z zasadą racjonalności działań ustawodawcy, zasadą winy jako podstawy odpowiedzialności, zasadą poprawnej legislacji;
- z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP tj. zasadą proporcjonalności;
- z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP tj. zasadą równości oraz sprawiedliwości społecznej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.96. Wyroki łączne; zasady orzekania (P 19/14)

Sąd Apelacyjny wystąpił z pytaniem prawnym czy art. 92a ustawy - Kodeks karny zakazujący obejmowania wyrokiem łącznym orzeczeń skazujących wydanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej jest zgodny z art. 32 Konstytucji RP oraz art. 20 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.97. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 18/14)

Pytanie Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.98. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 17/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.99. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 16/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Przemyślu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.100. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 10/14)

Sady Rejonowe: w Lęborsku i w Radomiu wystąpiły z pytaniem

- czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP;
 - czy przepis art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych jest sprzeczny z art. 2 w związku z 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP z uwagi na naruszenie wynikającego z dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 roku obowiązku notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.101. Gry hazardowe (P 7/14)

Sąd Rejonowy w Olsztynie wystąpił z pytaniem czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalone bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku, są zgodne z art. 90 ust 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.102. Gry hazardowe (P 6/14)

Pytanie Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.103. Opłata za czynności adwokackie; stawka minimalna w sprawach z wyboru i z urzędu (U 7/14)

Naczelna Rada Adwokacka wystąpiła z wnioskiem o zbadania zgodności:

- 1) § 11 ust. 1 pkt 25 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;
- 2) § 11 ust. 1 pkt 25 w zw. z § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 oraz art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;
- 3) § 13 ust. 6 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.113. Wolność słowa; ograniczenia wolności słowa (K 28/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 16 ust. 3 pkt 1, art. 16 ust. 3 pkt 2 w części zawierającej słowa "i miejsca urodzenia", art. 16 ust. 3 pkt 3, art. 16 ust. 3 pkt 4, oraz art. 16 ust. 3 pkt 6 oraz art. 16 ust. 6 ustawy z dnia 1 lipca 2005 roku o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepieniu komórek, tkanek i narządów z art. 47 oraz z art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.114. Prawo zatrzymanego do odmowy złożenia oświadczeń; obowiązek poinformowania zatrzymanego o takim prawie (K 19/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 244 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego - w zakresie, w jakim nie przewiduje prawa zatrzymanego do odmowy złożenia oświadczeń i obowiązku poinformowania zatrzymanego o takim prawie - z art. 42 ust. 2 i art. 42 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.115. Przesłanki zarządzenia przez sąd obligatoryjnie wykonania kary warunkowo zawieszanej (P 43/13)

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie wystąpił z pytaniem: czy:

1. art. 75 § 1a Kodeksu karnego jest zgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji RP,
2. art. 75 § 1a Kodeksu karnego jest zgodny z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP w związku z art. 42 ust. 3 Konstytucji RP i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP i art. 2 Konstytucji RP,
3. art. 75 § 1a Kodeksu karnego jest zgodny z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP i w związku z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.116. Odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe; odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe (P 40/13)

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu wystąpił z pytaniem: czy art. 62 § 2 ustawy z dnia 10 września 1999 roku - Kodeks karny skarbowy w zakresie, w jakim dopuszcza odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe albo wykroczenie skarbowe, pomimo uprzedniego zastosowania, na podstawie art. 108 § 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług, wobec tej samej osoby, za ten sam czyn, swoistej sankcji podatkowej, polegającej na obowiązku zapłaty podatku w efekcie samego wystawienia fikcyjnej faktury wskazującej kwotę podatku, jest zgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.117. Przeniesienie sędziego na nowe miejsce służbowe (P 35/13)

Sąd Najwyższy wystąpił z pytaniem: czy art. 75 § 3 w związku z art. 75 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych jest zgodny z art. 180 ust. 2 i 5 w związku z art. 180 ust. 1, art. 178 ust. 1, art. 179 i art. 186 ust. 1 oraz w związku z art. 173 i art. 10 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

3. art. 25 ust. 2 Konstytucji RP w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie, w jakim chroni osoby wierzące przed obrazą ich uczuć religijnych, a nie chroni osób, które nie wyznają religii a ich przekonania światopoglądowe oraz filozoficzne są naruszane przez inne osoby,

4. art. 42 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP w zakresie, w jakim nie spełnia wymogów określoności i pewności przepisów prawa karnego;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.127. Występek o charakterze chuligańskim (SK 47/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 115 § 21 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny z art. 31 ust. 3 w związku z art. 41 ust. 1 oraz art. 2 i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP:

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.128. Nieprzyznanie statusu pokrzywdzonego, w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k., podmiotowi, którego dotyczy dokument poświadczający nieprawdę, wystawiony przez osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu (SK 27/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności przepisu art. 271 § 1 oraz art. 273 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny, w zakresie, w jakim nie przyznają statusu pokrzywdzonego, w rozumieniu art. 49 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego, podmiotowi którego dotyczy dokument poświadczający nieprawdę, wystawiony przez osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu - w szczególności dla którego dokument ma znaczenie prawne, którego sytuację prawną dokument opisuje lub determinuje, z:

- 1) art. 2 Konstytucji RP,
- 2) art. 45 ust. 1 Konstytucji RP,
- 3) art. 77 ust. 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.129. Brak regulacji trybu składania wniosków o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności sędziów za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego; brak ustawowo określonych przesłanek wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności (P 31/12)

Sąd Okręgowy w Gliwicach wystąpił z pytaniem: czy art. 80 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych w zakresie niezawierającym regulacji trybu składania wniosków o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności sędziów za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego i ustawowo określonych przesłanek wyrażenia zgody na pociągnięcie do tejże odpowiedzialności, oraz art. 19 i art. 21 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów w zakresie, w jakim do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności karnej nie nakazują stosowania odpowiednio przepisu art. 80 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych w postępowaniu lustracyjnym - są zgodne z art. 2, art. 7 i art. 181 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.130. Postępowanie karne; pozbawienie strony realnego prawa do obrony i skutecznego środka odwoławczego (SK 54/12)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 446 § 1 i 2 w związku z art. 96 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego z art. 2, art. 32 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 2 zd. 1., art. 45 ust. 1, art. 47, art. 52 ust. 2 i art. 64 ust. 2 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.131. Dopuszczalność prowadzenia postępowania o przestępstwo wypełniające także znamiona wykroczenia, po tym, gdy postępowanie o wykroczenie zostało prawomocnie zakończone (P 25/11; połączona z P 34/11)

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wystąpił z pytaniem: czy art. 17 § 1 pkt 7 ustawy z dnia z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego w zakresie w jakim pomija to, że nie wszczyna się postępowania karnego, a wszczęte umarza, gdy postępowanie o wykroczenie co do tego samego czynu tej samej osoby, zostało wcześniej prawomocnie zakończone, jest zgodny z art. 2 Konstytucji RP, art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, art. 14 ust. 7 Międzynarodowego paktu Praw Obywatelskich i Politycznych?

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.132. Zasady orzekania kary (P 22/11)

Sąd Rejonowy Janowie Lubelskim wystąpił z pytaniem: czy przepis art. 58 § 4 i art. 69 § 4 ustawy - Kodeks karny w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 i 8 ustawy z dnia 12 lutego 2010 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy - Prawo ochrony środowiska są zgodne z art. 10 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 178 ust. 1, a nadto, czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP?

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
3. Zmiany w prawie

(opr. dr Anna Błachnio-Parzych, członek Biura Studiów i Analiz SN)

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
Zmiany wchodzące w życie marcu i kwietniu 2015 r.

- **W dniu 8 marca 2015 r.** - utrata mocy obowiązującej art. 115 § 7 kkw w części oznaczonej w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 lutego 2014 r., K 22/10 (Dz.U. 2014, poz. 287)
- **W dniu 8 kwietnia 2015 r.** – wejście w życie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonych i świadka (Dz.U. 2015 poz. 21), która wprowadziła zmiany do Kodeksu postępowania karnego (oprócz zmian licznych przepisów, dwa nowe rozdziały - 66j i 66k dotyczących europejskiego nakazu ochrony), Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, Kodeksu karnego wykonawczego, Ustawy o Policji.

Pełny tekst: <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2015/21/1>

5. Informacja międzynarodowa

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

5.1. Rada Europy

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

5.1.1. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

6. Przegląd książek i czasopism

(opr. dr Anna Błachnio-Parzych, członek Biura Studiów i Analiz SN)

6.1. Przegląd książek

- J. Konecki, Niepoczytalny sprawca czynu zabronionego w postępowaniu karnym, 2015,
- W. Kasprzak, Ślady cyfrowe. Studium prawnokryminalistyczne, 2015,
- A. Ochnio, Blokada rachunku i wstrzymanie transakcji jako środki przymusu w procesie karnym, 2015,
- P. Chlebowicz, Nielegalny handel bronią. Studium kryminologiczne, 2015,
- E. Hryniewicz-Lach, Kara kryminalna w świetle Konstytucji RP, 2015,
- System Prawa Karnego Procesowego, pod red. P. Hofmańskiego, Tom IV. Dopuszczalność procesu, pod red. A. Lach, Jeż-Ludwichowska, 2015,
- W. Pływaczewski, Przeciwdziałanie patologiom na rynkach finansowych od edukacji ekonomicznej po prawnokarne środki oddziaływania, 2015,
- L. Mazowiecka, Unijne standardy programów sprawiedliwości naprawczej, 2015,
- A. Baładynowicz, Probacyjna sprawiedliwość karząca, 2015,
- P. Górecki, V. Konarska-Wrzosek, Postępowanie w sprawach nieletnich. Komentarz, 2015;

6.2. Przegląd czasopism

Forum Prawnicze 2014 nr 2

- F. Elżanowski, Odpowiedzialność karna za wykorzystanie informacji poufnych powstałych w procesie ustawodawczym;

Forum Prawnicze 2014 nr 5

- R. Kmiecik, Glosa do uchwały SN z dnia 26 czerwca 2014 r., I KZP 14/14;
- R.A. Stefański, Glosa do uchwały SN z dnia 30 września 2014 r., I KZP 16/14;

Opolskie Studia Administracyjno-Prawne 2014, XII nr 1

- A.Czwojda, Ewolucja regulacji prawnych dotyczących przepadku korzyści majątkowych uzyskanych z przestępstwa;

Opolskie Studia Administracyjno-Prawne 2014, XII nr 3

- M. Filiowska- Tuthill, J. Żylińska, Odpowiedzialność karna biegłego w świetle artykułu 233 § 4 Kodeksu karnego;
- A. Gerecka-Żołyńska, Karnoprawne i karnoprocesowe aspekty autorskoprawnej ochrony muzealiów;
- K. Kochel, Umorzenie absorpcyjne a prawa pokrzywdzonego,
- B. Myrna, Instytucja tak zwanej rozprawy odmiejscowionej w świetle art. 517b § 2a Kodeksu postępowania karnego;

Państwo i Prawo 2015 z. 3

- A.Jezusek, Brak przedmiotu nadającego się do popełnienia na nim czynu zabronionego (w rozumieniu art. 13 § 2 kk);

Prokuratura i Prawo 2015 nr 3

- B. Hołyst, Podsluchiwanie i inwigilacja użytkowników mediów elektronicznych w kontekście bezpieczeństwa informacyjnego;
- E. Bieńkowska, Wokół projektu utworzenia systemu ochrony pokrzywdzonego i świadka,
- Zduński, Środki zabezpieczającego w projekcie nowelizacji kodeksu karnego,
- M. Kowalewska, Przestępstwa z zapomnienia,
- P. Kołodziejcki, Skuteczność ścigania przestępczości skarbowej a zmiany systemowe,
- B. Baran, Z problematyki prokuratorskiego postępowania w sprawach dotyczących odpowiedzialności funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa,
- B.J. Stefańska, Przestępstwa uszkodzenia płodu w hiszpańskim prawie karnym,
- W. Kotowski, Warunki przewozu towarów niebezpiecznych,
- K. Nowicki, Glosa do uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2013, I KZP 5/13 (dot. kontroli instancyjnej wyroku);

Przegląd Prawa i Administracji, tom XCVII 2014

- A.Wróbel, Glosa do wyroku SA w Warszawie z 9 września 2012, II AKa 283/12;

Rocznik Nauk Penalnych 2014 nr 2

- J. Nowak, O normatywnym charakterze przyczynowości na płaszczyźnie ontologicznej w prawie karnym;

Rocznik Nauk Penalnych 2014 nr 1

- J. Migdał, G. Skrobotowicz, Możliwość realizacji Europejskich Reguł Więziennych z 2006

r. w zakresie reintegracyjnego modelu wykonywania kary pozbawienia wolności a przeludnienie polskich jednostek penitencjarnych;

- K. Ożóg-Wróbel, Wykonywanie środków zabezpieczających na podstawie przepisów Kodeksu karnego wykonawczego;

Studia Iuridica Lubliniensa Tom XXIII 2014

- M. Kulik, Glosa do wyroku SA w Warszawie z 20 maja 2013 r., II AKo 129/13;

Studia Iuridica Lubliniensa, Tom XXI 2014

- M. Budyn-Kulik, Glosa do wyroku SA w Białymstoku z dnia 21 maja 2013, II AKa 98/13;
- G. Sidor, Zatrzymanie osoby przez kapitana statku;
- A. Michalska-Warias, Podstęp przy zgwałceniu w prawie polskim, angielskim i amerykańskim;

Wrocławskie Studia Sądowe 2014 nr 3

- D. Kaczorkiewicz, Organy postępowania przygotowawczego właściwe w zakresie wymiany informacji kryminalnej;
- J. Sytko, Mediacja - niedoceniona instytucja postępowania przygotowawczego;

Wrocławskie Studia Sądowe 2014 nr 2

- A. Drozd, O inicjatywie dowodowej sądu w kontradyktoryjnym procesie – wybrane uwagi na tle nowelizacji art. 167 k.p.k.,
- M. Podolska, O sposobie regulacji dopuszczalności gromadzenia i wykorzystywania „dowodów prywatnych” w świetle nowelizacji kodeksu postępowania karnego,
- I. Bondarczuk, Problematyka przesłuchania małoletniego w procesie karnym w świetle nowelizacji art. 185a–185d k.p.k.,
- A. Malicka, Znaczenie etyki obrońcy w znowelizowanej procedurze karnej,
- A. Beni, Regulacja postępowania z osobą ujętą i zatrzymaną w wyniku poszukiwań listem gończym w świetle nowelizacji kodeksu postępowania karnego z 27 września 2013 r.,
- M. Abramek, B. Boch, Postępowanie przygotowawcze przed i po nowelizacji – analiza porównawcza,
- A. Potulicka, Problematyka dwuinstancyjności postępowania w nowym modelu postępowania odwoławczego,
- A. Mikołajewicz, Odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne skazanie oraz niesłuszne stosowanie środków przymusu w świetle znowelizowanego kodeksu postępowania karnego,
- K. J. Leżak, Tryby wymierzania kary łącznej w perspektywie projektowanych przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Karnego zmian w zakresie przepisów dotyczących zbiegu przestępstw oraz łączenia kar i środków karnych,
- A. Sobecka, Kilka uwag o koncentracji materiału procesowego i szybkości postępowania

w znowelizowanym kodeksie postępowania cywilnego;

Wrocławskie Studia Sądownicze 2014 nr 1

- W. Kociubiński, Zakres orzekania sądu odwoławczego w świetle ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw;
- A. Drozd, Prawo oskarżyciela posiłkowego do zaskarżenia wyroku na korzyść oskarżonego - rozważania na tle subiektywnego kryterium oceny *gravamen*;
- K. Nowicki, Glosa do postanowienia SN z 7 lutego 2013, II KK 144/12;
- K.J. Leżek, Glosa do wyroku SN z dnia 12 grudnia 2012, II KK 300/12;